

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 19 (1578) 1980 GEGUŽES - MAY 8

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

30 ct.

Aritmetika ir širdis

Gyvename laikus, kai viskas apskaičiuojama, sveriamas, kai žiūrima visų pirma asmeninės naudos, kai ne tik asmenys, bet ir grupės kovoja vis už didesnę savo naudą. Pridėję technologinį ir medžiaginį aspektą, išvystame šaltą atmosferą, kurioje klesti komercinis gyvenimas, augštai iškyla aritmetika, bet sunyksta širdies vertybės. Tai ypač ryšku viešajame gyvenime, kur vyrauja teisinės normos, prilaikančios perdidelį savinaudos siautėjimą. Tos normos, paremtos valstybės autoritetu ir jėga, yra gairės bei ribos, ties kuriomis sustoja nepasotinama savinauda, bet jos (teisinės normos) gyvenimui neteikia šilumos. Tiems sausiems teisės rėmams reikia dvasios, kaip griaučiams širdies. Bet kur ją rasti? Veltui jį ieškotume jos oficialiame gyvenime, nes tai nėra širdies vertybių viešpatija. Rastume širdies labdaros institucijose, kurios tėra mažiukai taškai didelio žmonių platuose. Tai židiniai, kurie mažai tepaliečia viešąjį gyvenimą. Be to, ir juose širdies vertybės būna palistos biurokratinės bei oficialumo dvasios. Yra betgi vienas židinys, kurio intymumo niekas negali pralengti ir kuriame puoselėjamos širdies vertybės, būtent, šeima. Tai visuomenės ląstelė, kuri bent iš dalies pajėgia daugiau ar mažiau apsisaugoti nuo šalto oficialumo ir egoistinio savanaudiškumo.

ŠEIMOS židinys, nors ir nėra grynos meilės ugniauras, tačiau jame natūraliai gali suklestėti širdies vertybės. Jame tėvas nebėra valdininkas, karys, verslininkas..., bet žmogus, kuriame sutvyska meilė žmonai, vaikams, giminėms. Jame moteris nebėra sekretorė, parduotuvė, buhalterė, prekybininkė..., bet žmogus, kurio meile remiasi visa šeima. Jei viešame gyvenime ji tėra tarnautoja, tai šeimos židinyje — karalienė. Šeimos židinyje atskleidžia jos širdies lobiai, kurie būna pridengti viešame gyvenime. Tuo būdu moteris šeimoje iškyla kaip motina, kurios niekas pakeisti negali. Žinoma, šeimos gyvenime lygia dalimi reiškiasi ir tėvas kaip širdies žmogus, tačiau jo vyriškoji prigimtis neleidžia būti tokiu ryškiu širdies vertybių atstovu kaip motina. Jame stipriau reiškiasi galva nei širdis, įnešdama šeimos gyvenimui daugiau racionalumo, objektyvumo, planavimo, protinės atsparios. Tačiau pagrindą ir sakoma, kad tėvas yra šeimos galva, o motina — jos širdis. Tai derinys, kuriame abu pradai yra esminiai, lygiai svarbūs. Tačiau motina, kaip ryškesnė širdies atstovė, giliau įsismelkia šeimos gyvenimui, pasiekia intymiausią jausmų sferą ir vaikų sielose palieka neišdildomus pėdsakus. Jos ilgų metų sielvartai dažnai pražysta gražiausiomis dvasios gelėmis vaikuose.

MOTINOS Diena yra gera proga iškelti motiną kaip širdies vertybių atstovę, jų puoselėtoją ir nešėją gyvenimui, kad jis netaptų šaltas kaip akmuo, kietas kaip plienas. Ir kai mūsų gyvenimas pradeda darytis akmeninis bei plieninis dvasine prasme, nebėgal būti vadinamas žmonišku, nes jame išsivyravę savanaudiški robotas. O norint žmoniško gyvenimo, reikia širdies vertybių, kurias geriausiai gali puoselėti motina savo šeimos židinyje. Dėlto garbė motinoms, kurios renkasi tą kelią ir ne susigundo eiti vadinamuoju moters "išlaisvinimo" keliu. Pastarasis, kaip rodo dabarties patirtis, veda į moters numoterinimą ir nuvertinimą. "Išlaisvinta" moteris, siekianti tapti vyru tiek savo apranga, tiek vidine laikysena, tiek profesija, — nutolsta nuo savo prigimtinio pašaukimo būti širdies vertybių atstove ypač šeimoje. Tai apgailėtinas nukrypimas, kuris mūsų gyvenimą daro šaltą, aritmetišką, pasiilgusį širdies. Moters misija šiuo metu — duoti mūsų gyvenimui širdies vertybių. Konkretiškai ji tai gali atlikti tapdama motina savo šeimoje ir joje sklisdama širdies lobius. Per šeimą ji pasiekia visuomenę, teikdama jai laukiamos šilumos. Tuo būdu ji tampa netiesiogine mūsų visuomeninio gyvenimo gaivintoja ir be agitacinės tribūnos, kurioje daug moterų prabyla tik žodžiu, neparemtu motiniška auka. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

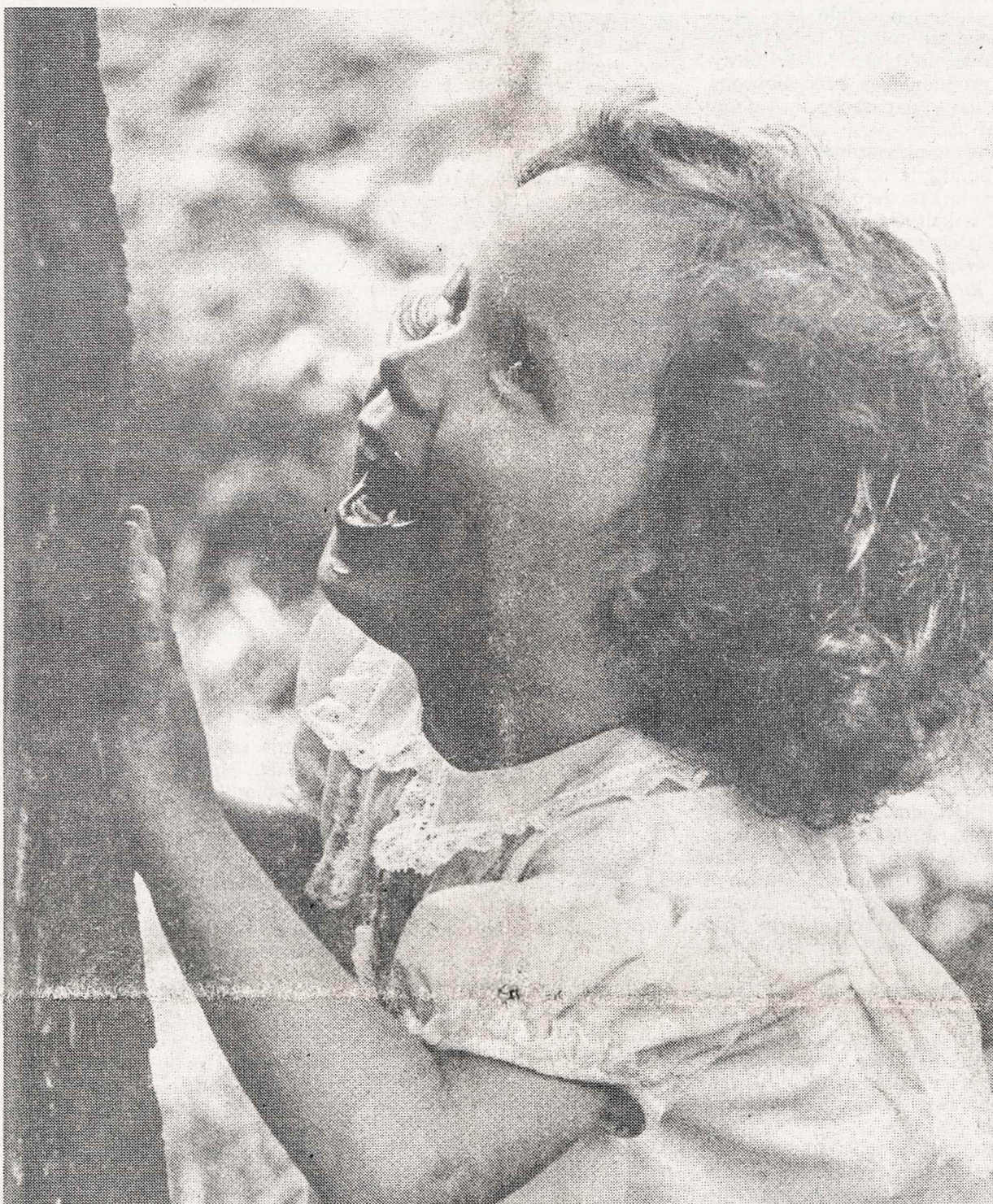
Kova "taip" ir "ne" šalininkų

Kvebeko referendumo vėjus vis pradeda daugiau ir daugiau įsisūbuoti, nors šiandien dar sunku pramatyti gegužės 20 d. įvyksiančio balsavimo rezultatus. Referendume kvebekiečiai turės pasisakyti "taip" arba "ne" už įgaliojimą premjerui R. Levesque pradėti nepriklausomos Kvebeko sandraugos derybas su Kanados vyriausybe. CTV televizijos tinklo pravesta me viešosios nuomonės tyrime 45% kvebekiečių pasisakė už "taip", 31% — už "ne", neapsisprendusių buvo 24%. Priešingus rezultatus pateikė vėliau pravesti Kvebeko viešosios nuomonės instituto tyrimai, kuriuose abi grupės beveik susilygino: norinčių balsuoti "taip" buvo 41,2%, "ne" — 40,9%, neapsisprendusių — 17,9%. Federacinė Kanados vyriausybė su provincinėmis vyriausybėmis yra griežtai atmetusi nepriklausomos sandraugos derybas su Kvebeku net ir tokiu atveju, jeigu referendumą laimėtų "taip" šalininkai. Šiuo klausimu praves-

ti Gallupo instituto tyrimai kitose devyniose Kanados provincijose teigia, kad 55% kanadiečių nenori jokių derybų dėl nepriklausomos sandraugos. Tų derybų šalininkas premjeras R. Levesque lig šiol naudojo ankstesniais Kvebeko viešosios nuomonės centro tyrimais, teigusiais, kad kitose Kanados provincijose už derybas su Kvebeku pasisakė 47% kanadiečių, prieš — 28%. Dabar R. Levesque teigia, kad Gallupo duomenys esą suklustoti. Abiejuose tyrimuose buvo pasiekti griežtai skirtingi rezultatai. Kurie iš jų yra tikslesni, parodydys ateitis.

I referendumo kovas įsijungė Kanados min. pirm. P. Trudeau savo žodžiu federacinio parlamento nariams iš Kvebeko. Pasak P. E. Trudeau, Kanados federacinėmis vyriausybėmis yra griežtai atmetusi nepriklausomos sandraugos derybas su Kvebeku net ir tokiu atveju, jeigu referendumą laimėtų "taip" šalininkai. Šiuo klausimu praves-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Mama, šiandien Tavo diena — pasakysiu eilėraščių ir atnešiu gražių pavasario gėlių ir Tavo kambarį!

"Sugrįžimas į Estiją"

J. VAICELIŪNAS

Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvenančio esto įspūdžiai iš kelionės į sovietinę Estiją

Daug lietuvių važiuoja į pavergtą Lietuvą aplankyti savo artimųjų. Važiuoja latviai į Latviją, estai — į Estiją. Važiuoja ir kitų Rusijos pavergtų kraštų žmonės aplankyti savo tėvų žemes.

Estas Priit Vesilind savo apsilankymą pavergtoje Estijoje aprašo geografiniame žurnale "National Geographic" 1980 m. 4 nr. Jis savo apsilankymą pavadino sugrįžimu į Estiją, nors tikrumoje jis tik lankėsi pavergtoje Estijoje, kur praleido porą mėnesių. Jis 1944 m. iš Estijos į Vakarus pabėgo kartu su tėvais, būdamas vienerių metų amžiaus, o dabar vienas atvyko į savo tėvynę. Jis užaugo JAV, kur išmoko tėvų kalbą, iš tėvų girdėjo pasakojimą apie gražią Estiją, kai ji dar buvo laisva. Apie Estijos praeitį jis sužinojo iš Estijos istorijos vadovėlio.

Istorija

P. Vesilind sako, kad estų protėviai prie Baltijos jūros atvyko nuo Volgos augščiau rajono dar trečiajame tūkstantmetyje prieš Kristaus gimimą. Iš tos genties susidarė dar dvi tautos: suomių ir vengrai, todėl ir jų kalbos panašios.

Estai vergijon pateko 13 šimtmečiu. Juos buvo pavergtė dani, vokiečių kalavijuočiai, švedai, o nuo 1700 m. į Estiją pradėjo veržtis rusai. Danai davė ir krašto sostinę vardą — Revel, kuris laisvės laikais buvo pakeistas į Tallin.

Rusijos caro Petro I generolas Seremetėvas su savo armija įsiveržė į šiaurinę Pabaltijį, kuris vadinosi Livonija, užėmė Estiją ir Latviją. Seremetėvas sako, kad po to žygio Estijoje nebėliko giedančio gaidžio, lojančio šuns. Bolševikai, pagerbdami tą kapitalistinį rusų generolą, vie-

no Maskvos aerodromų pavadinimą Seremetėvo vardu.

Seremetėvas iš to žygio parsivežė gražią mergaitę Mortą Skauronskalte, kuri buvo užaugusi Livonijoje. Ji ką tik buvo išteklėjusi už švedų kareivio Jono. Tas greitai išvyko į žygį. Kai rusai užėmė Livoniją, Mortą pasiėmė vienas rusų puskarininkis. Iš jo Mortą paėmė Seremetėvas, duodamas tam puskarininkui pusę rublio radybų. Jau Petrapijlyje iš Seremetėvo Mortą paveržė A. Menšikovas, caro Petro dešinioji ranka. O vėliau iš Menšikovo Mortą pasiėmė pats caras Petras I, neduodamas Menšikovui radybų, nes, esą, Menšikovas ir taip nepilnai atsisakaito su valstybe. Petras I Mortą vedė, kai jie jau buvo susilaukę kelių vaikų. Po Petro I mirties, Morta tapo Rusijos valdove — Klotryną I.

Rusai Estiją valdė apie 200 metų, bet Estijoje pasiliko Vakarų kultūra. I D. karo pabaigoje Estijai pavyko atgauti laisvę, bet tiksliai 22 metams. Dėl vokiečių — rusų draugystės 1940 m. Estija vėl neteko laisvės. Estija rusų buvo pavergtą panašiai, kaip ir kitos Pabaltijos valstybės: savitarpinės pagalbos sutartis, rusų karinės įgulos Estijoje ir Stalino reikalavimas Estijoje sudaryti Maskvai palankią (komunistinę) vyriausybę. Dar nesudarius tokios vyriausybės, Rusijos armijos pradėjo veržtis į Estiją.

Rusai į Estiją veržėsi ne tik dėl platesnio priėjimo prie Baltijos jūros, bet ir dėl Estijos žemės turtų. Estijoje kukerzito (degamo skalūno), iš kurio gaminama nafta, yra 5,5 bil. tonų, iš kurių galima pagaminti bilijoną tonų naftos produktų, daugiausia alyvos ir žibalo. Dabar to skalūno išimama po 30 mil.

tonų. Didžiuliai Estijos durpynai turi apie 3 bil. tonų durpių. Durpės naudojamos kurui ir elektros energijai gaminti. Yra apie 50 mil. tonų fosfato žaliavų fosfato rūgščiai gaminti. Yra ir kitokių žemės turtų: gipso, cementui žaliavų, kalkakmenių, smėlio, molio. Maskva pasisavino ir išnaudoja Estijos žemės turtus.

Estija dabar

Dabar Estija yra ne tik okupuota, bet ir sukolchozinta. Jei anksčiau Estijoje vyravo 600 stambių žemvaldžių, kurių dauguma buvo vokiečiai, tai dabar Estijoje yra 150 kolchozų ir 160 sovchozų. Kiekurie iš jų turi po 8.000 ha. žemės. Tie visi "ožai" priklauso Maskvai. Visi ūkininkai suvaryti į kolchozus, o kolchozininkas yra žemėsinės kategorijos žmogus, negu anais laikais dvaro kumetis. Dėl pasipriešinimo kolchozinimui 1949 m. rusai iš Estijos į Sibiro kacetų ištremė 80.000 ūkininkų.

Estijoje pristeigta daug kiaušinių ūkių. Kiaulės auginamos net 6 augstų pastatuose, bet mėsos Estijoje nėra. Iš Estijos kiaušius išvežamos į Rusiją, o rusai vežami į Estiją. Rusai tas kiaušius skerdžia ir mėsą konservuoja karo reikalam, o estai rusų kol kas neliečia. Estijoje jau yra 40% gyventojų svetimtųjų, kurių dauguma yra rusai. 1944 m. į Vakarus pabėgo 100.000 estų. 1939-49 m. laikotarpyje Estija neteko 350.000 savo gyventojų iš buvusių 1,2 mil. Dabar Estijoje yra 1,4 mil. gyventojų.

1944 m. rusai vėl okupavo Estiją ir pradėjo žmonių suėmimus, kankinimus, deportacijas į Sibiro kacetus be jokio teismo. Sakoma, kad komunistinėje Rusijoje

(Nukelta į 6-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

LAZDA ANTRU GALU ATISISUKO Į IRANĄ BRITANIJOS sostinėje Londone, kur keli teroristai netikėtai užėmė Irano ambasadą. Į jų rankas pateko apie 20 diplomatų ir ambasados svečių. Tikslus tų teroristų skaičius nežinomas. Jie yra Irano arabai, reikalaujantys nepriklausomybės arabų apgyventai Chuzestano provincijai, laisvės ajatolos R. Chomenio kalėjimuose uždarytam 91 arabui. Irano užsienio reikalų min. S. Ghotbzadehas ambasados užėmimą pavadino grubiu tarptautinės teisės pažeidimu, užmiršęs, kad lygiai tokį pat nusikaltimą Irane yra padariusi jo vyriausybė su amerikiečiais diplomatais. Ajatolos R. Chomenio režimas atsisako betkokių derybų su ambasada užėmusiais savo piliečiais. Įkaltais paimti diplomatai iš anksto skelbiami kankiniais, nors nė vienas jų dar nėra nužudytas.

Isiveržėliai atidėlioja egzekucijos datas ir reikalauja, kad tarpininkais derybose būtų pakviesti Alžerijos, Jordano ir Irako ambasadoriai. Visiškai savo neįmoniskumą Iranas pademonstravo su žuvusių amerikiečių lavonais, juos ar jų dalis pakartotinai parodydamas televizijoje. Lig šiol tų tragiškai žuvusių karių palaikai vis dar negrąžinami Amerikai, nors šiuo reikalu rūpinasi popiežiaus Jono-Pauliaus II nuncijus A. Bugnini ir graikų katalikų arkiv. H. Cappauci.

Pakeitė sekretorių

Dėl nesėkmingo bandymo išlaisvinti JAV diplomatus Irane iš pareigų pasitraukė JAV valstybės sekr. C. Vance, nepritaręs šiai akcijai. Beveik kartu su juo atsistatydino ir jo pavaduotojas W. Christopher. Atrodo, C. Vance buvo lankstesnės ir švelnesnės linijos diplomatas, nesutaręs su kietos linijos šalininku Z. Brzezinskiu, prez. J. Carterio patarėju saugumo reikaluose. Naujuoju valstybės sekretorium prezidentas J. Carteris pasirinko senatorių E. Muskie.

Aplankė kalinį

Zydų aktyvistą Anatolijų Ščaranskį aplankė jo motina Ida ir brolis Leonidas Permės darbo stovykloje nr. 35, Uralo kalnuose. Ten jis buvo perkeltas iš Cistopolio kalėjimo. A. Ščaranskis buvo nuteistas kalėti 13 metų 1978 m. už špionazą JAV, nors pats prez. J. Carteris viešai pareiškė, kad jis niekada nebuvo amerikiečių šnipu. Naujosios stovyklos kambaryje A. Ščaranskis dabar džiaugiasi pro langą matoma saule. Motinos ir brolio vizitui pagal įstatymus turėjo būti skirtos trys dienos, bet jas iki vienos dienos sutrumpino kalėjimo administracija.

Boikotavo parą

Gegužės pirmosios parą da Maskvoje boikotavo S. Atlanto Sąjungos, Australijos, Airijos, Japonijos ir komunistinės Kinijos ambasadoriai, šion iškilėmis atsiuntę antraeilius savo pareigūnus. Pats paradas ši kartą buvo gerokai trumpesnis, bet neišsivertė be sovietams būdingos propagandos. Geriausias pavyzdys — anglų kalba neštas plakatas: "Kiniečiai ir amerikiečiai suokabininkai, nelieskite Afga-

nistano!" Sia proga prisimintina, kad Afganistano sostinėje Kabule masines demonstracijas surengė gimnazistės ir studentės, į kurias šaudyti atsisakė Afganistano kariai. Šūvių betgi nepašykštėjo jų patarėjai sovietai. Demonstracijose žuvo apie 60 merginų.

Popiežiaus kelionė

Popiežius Jonas-Paulius II pradėjo dešimt dienų trukusiančią kelionę Afrikoje, kur jis aplankys net šešias negrų valstybes. Pradinis žingsnis buvo padarytas Zaire. Jonas-Paulius II atnašavo Mišias sostinės Kinšasos Sv. Petro šventovėje šeimoms ir jų vaikams. Pamoksle jis išryškino šeimos reikšmę, primindamas pirmąją Jėivos ir Adomo šeimą, pasisakydamas prieš negrų praktikuojamas šeimoms, kuriose vyrai leidžiama turėti keletą žmonių. Prieš pat popiežiaus atvykimą Zairo prez. Mobutu, lig šiol rodes didak nepalankumą Katalikų Bendrijai, katalikų apeigomis vedė vieną iš savo "žmonių", tuo, atrodo, pritardamas popiežiui Jonui-Pauliui II. Zaire popiežius taipgi paminėjo katalikų misijonierių atsiuntimo Afrikon šimtmetį, pasmerkė karo grėsmę, vis dažniau pasireiškiantį terorizmą, kuris iš tikrųjų yra nusikaltimas ir nuodėmė.

Nauja karalienė

Amsterdamo katedroj buvo prisaidinta naujoji Olandijos karalienė Beatrix, pakeitusi savo atsiatydinusią motiną Julijoną. Iškilmes sudrumstė monarchijos oponentų ir kairiojo elementų demonstracijos, kuriose buvo sužeista apie 200 asmenų, jų tarpe net 90 policininkų.

Mirė Tito

Su šiuo pasauliu pagaliau atsisakė Jugoslavijos prezidentas ir kompartijos vadas J. Tito po susikompikavusios kojos nupjovimo operacijos. Jis ilgą laiką buvo be sąmonės, prijungtas prie gyvybės palaikančių aparatų. Su jo mirtimi nutrūko II D. karo vadų grandinė. Komunistas Tito išgarsėjo savo susikirtimu su Stalinu, Jugoslavijos išjungimu iš sovietinės orbitos 1948 m. Jo kūnas iš Liubljanos buvo pervedtas į Belgradą ir pašarvotas parlamento rūmuose. Laidojamas jo rezidencijos parke.

Šiame numeryje:

Aritmetika ir širdis

Dabarties gyvenimas ir motina — širdies vertybių atstovė

"Sugrįžimas į Estiją"

Esto keliautojo įspūdžiai "National Geographic" žurnale

Viešnagė Lietuvoj ir Europoj

Įspūdžiai po 35 metų gyvenimo svetimuose kraštuose

Moters kelias dabarties sutemoje

Mintys žvelgiant į moters ir motinos gyvenimą

Senosios lietuvių ateivijos vedybos Amerikoje

Kun. V. Valkavičiaus studija apie lietuvių santuokas

Baltiečiai protestuoja prieš invaziją

Zmogaus teisių gynėjų laiškas Afganistanu reikalau

Literatūrinės premijos iškilmes

"Draugo" romanų konkurso premijos įteikimas St. Petersburg

Katalikybės šaknis lietuvių tautoje

Dr. J. Jakštas recenzuoja prof. Vytauto Vardžio veikalą

Širvydo recenziją paskaičius

Atsiliepia Vilkučiaių šeimos narė dėl "Amerikos" pirtyje"

Suimti okupuotoje Lietuvoje

Pavardės kaikiurių suimtų ir tardomų tautiečių

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Ziburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Ziburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

★ **MALDOS IR ATGAILOS DIENA** už Lietuvą skelbia Lietuvii Mėlynosios Armijos Sąjūdį gegužės 11, sekmadienį. Šio sąjūdžio atsisaukiamas sakoma: "Lietuvoje žmonės šandien tikrai netruksta kankinys ir drąsos kovoje už savo tautą ir tikėjimą. Neseniai spaudoje matėme paveikslą, kaip Lietuvoje Eucharistijos Bičiuliams švenčiant 10 metų sukaktį, basas kunigas Algirdas Mocius neša kryžių ir Kryžių kalną. Šiandien ne tik tas vienas kunigas didvyriškai neša kryžių, bet sunkų priespaudos kryžių neša visa Lietuva. Jie drąsiai ir viešai, nebijodami jokių grąšinių ir persekiojimų, šaukiasi Dievo ir Marijos globos Lietuvai ir persekiojamai Bažnyčiai. Mes, čia būdami laisvėje, galime padėti jiems nešti tą kryžių savo darbais ir malda, vykdydami Marijos (Fatimos) prašymus." Minėto sąjūdžio dvasios vadas yra kun. A. Kontautas.

★ **POPIEŽIUS JONAS-PAULIUS II**, Prancūzijos vyskupo ir respublikos prezidento kviečiamas, pažadėjo aplankyti jų kraštą š.m. gegužės 30 — birželio 2 d.d. Balandžio 14-15 d.d. Paryžiuje įvyko pasitarimas tarp vyskupų atstovų ir Vatikano pareigūnų — mons. J. Martin ir mons. P. Marcinkumi.

★ **SVENCIAUSIOJO SAKRAMENTO GARBINIMAS** yra krikščioniško gyvenimo siela ir todėl neturi tapti katalikų susikaldymo prieštarmi. Tai pabrėžė Jonas-Paulius II D. Ketvirtadienio proga išleistame vieniems pasaulio vyskupams laiške. Jis pabrėžia K. Bendrijos užduotį nepaprastoje šventumo augstumoje laikyti Švenčiausiąjį Sakramentą, kuris yra viso sakramentinio gyvenimo centras bei tikslas. Esą be Švenčiausiojo Sakramento ir Kunigystės sakramentas neturėtų prasmės. Todėl kunigai bei vyskupai raginami rūpintis, kad būtų vengiama kiekvieno veiksmo bei elgesio, kokių nors būdų vedančių į Švenčiausiojo Sakramento nuvertinimą. Savo ir visų vyskupų vardu popiežius atsispažė už visa, kas iš silpnumo, nekantrumo, apsidėmimo, šališkumo arba II Vatikano santarybos įstatų klaidingo pritaikymo sukėlė tikinčiuosiuose papiktinimą Švenčiausiojo Sakramento garbinimo atžvilgiu. Jis apgailestauja augančią stoka pagarbos Švenčiausiam tuose kraštuose, kur leidžiama Komuniją priimti ir rankas. Taipgi atkreipia dėmesį ir į tai, kad tokiuose kraštuose laikur tikintieji prieš savo norą verčiami priimti Švenčiausiąjį ir rankas. Tai, aišku, nesą papėikimas tiems, kurie su nuosirdžiu pamaldumu priima Švenčiausiąjį kraštuose, kuriuose tai leidta.

★ **MINETAM LAISKE** Jonas-Paulius II nurodo, kad pirmieji Komunijos dalinimo pareigai priklauso kunigams ir tik po jų — diakonams bei specialiai toms pareigoms paruoštiems ir vyskupų paskirtiems asmenims. Jis pasisako ir liturginių knygų bei drabužių vartojimo reikalu. Esą jį patį jaudinančios kalėjimuose, koncentracijos bei priverčiamųjų darbų stovyklose buvusių kunigų knygos, kuriose jie aprašo kaip laikydavę Mišias be liturginių drabužių ir knygų. Tose aplinkybėse, anot jo, tai nepaprastai žavintis ir tų asmenų heroizmą liudijantys veiksmai. Visdėlto normalios sąlygose panašus elgesys nepateisinamas ir liudija asmens pagarbos stoka Švenčiausiam Sakramentu. Popiežius tame laiške taipgi primena bei pabrėžia, kad negalima priimti Komunijos padarius sunkią nuodėmę ir kad asmeninė išpažintis yra būtina visiems.

★ **MOKSLINĖS BEI KULTURINĖS STUDIJOS** turi būti kreipiamos į pagrindinį žmogaus tikslą — Dievą, pareiškė popiežius Jonas-Paulius II, kalbėdamas 6.000 studentų miniai. Jie buvo susirinkę Romon iš 43 valstybių tarptautinėn studentų konferencijon — "UNIV'80", kurią surengė Universitetų Bendradarbiavimo Institutas. Savo kalboje popiežius skatino studentus įsieti protiniam siekiams krypties kryžiuje. Kryžius esąs gyvoji knyga, iš kurios sužinome kas esame ir kaip turime elgtis. Toji knyga esanti mums visada atvira, tik reikia ją skaityti, mąstyti ir įsisavinti. Mokslo, kultūros ir universitetinio gyvenimo kelyje ypatingai ja reikia naudotis ir ginti meilei taraujančią bei Dievo vaikų vertą šviesą. Vėliau prof. Francisco Ugarte Corcuera iš Meksikos Pan-American universiteto įteikė instituto parengtą

studiją apie dabartinę pasaulio studentiją. Studijoje remiamasi apklausinėtų 44.000 pasaulio studentų ir kelių tūkstančių profesorių duomenimis. Studija rodo, kad ir labai krikščioniškuose kraštuose yra daug studentų, kuriems religija esanti menkos reikšmės ir laikoma nesutinkama su mokslo. Prof. Ugarte, išeikdamas tą studiją popiežiui susirinkusių studentų vardu, pareiškė, kad suvažiuosieji studentai atsisako save laikyti mažiau protiniais ar išsimokslinusiiais vien dėlto, kad jie yra tikintys. Jie esą pasiryžę savo universitetus padaryti židiniai, kur įsiekoma ir randama tikroji Tiesa.

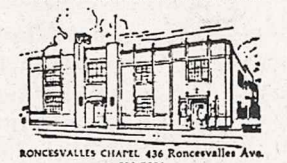
★ **MALDOS UŽ PASAUKIMUS DIENOS PROGA** Jonas-Paulius II kreipėsi į tikinčiuosius, prašydamas apie tai mąstyti ir melstis. Jis pirmiausia kreipėsi į kunigus bei vie-nuolius, skatindamas juos būti tinkamai savo pašaukimo liudininkais. Jis nurodė, kad pašaukimas kyla ne vien iš žmogiškų tikslų bei aplinkybių, bet ir iš Dievo, trokštančio visus išgelbėti per mūšį ir prisikėlusį Kristų Šv. Dvasios galia. Į jaunimą popiežius kreipėsi pareiškdamas, kad suprantas jų patiriamą įvairių įvykių bei aplinkos ardančią įtaką. Todėl skatino juos mąstyti ir atsiduoti Šv. Dvasios įkvėpimui, kad teisingai galėtų rinktis savo gyvenimo kryptį. Pasak popiežiaus, Kristaus Bendrija turinti tęsti savo užduotį pasaulyje, o tam reikia jaunųjų, nes darbo yra daug.

★ **ARKIV. MARCEL LEFEBVRE**, žymusis sukėlėis prieš II Vatikano santarybos nutarimų dabartinį pritaikymą, ypač liturgijos srityje, pirmą kartą viešai senosiomis apeliomis Mišias atliko Italijoje balandžio 7 d. Tai įvyko Venecijoje, Šv. Simono šventovėje. Pamaldose dalyvavo apie 700 jo šalininkų. Pamokslė jis puolė įvairius K. Bendrijos esančius iškrypimus ir nurodė, kad kai kurie vyskupai jam yra kietesni nei sovietai. Italijos žinių agentūra praneša, kad po to įvykio popiežius Jonas-Paulius II tarėsis virš 3 valandų su kurijos kardinolais šio arkivyskupo išpuolio reikalu. Eilė Vatikano stebėtojų mano, jog Jonas-Paulius II bandęs švelninti Pauliaus VI užimtą kietą liniją arkiv. Lefebvre atžvilgiu.

★ Kun. Karl Rahner, SJ, žymusis katalikų teologas, pritarė Vatikano sprendimui, kad kun. Hans Kueng negali toliau būti laikomas kataliku teologu ir kaip toks negali toliau dėstyti katalikiškosios teologijos. Anot kun. Rahnerio, teologas yra tol katalikas teologas, kol savoje teologijoje gerbia ir laikosi popiežiaus vadovaujamos K. Bendrijos nurodymų. Esą, jeigu jis pats atsidurtų kun. Kueng padėtyje ir jam sąžinė verstų laikytis savosios, o ne K. Bendrijos nuomonės, tai jis turėtų priimti savosios laikysenos pasekmes ir pripažinti, kad nebeas katalikas. Šias mintis kun. Rahner išdėstė "Die Furche" laikraštyje. Angliškąjį to straipsnio vertimą vėliau išdėjo "The London Catholic Herald" Anglijoje. Kun. Rahner toliau straipsnyje aiškina, kad kun. Kuengo teologines mintis reikia rimtai priimti, tačiau jokių būdų negalima manyti, kad nuo Kuengo teologijos priklausanti katalikų teologija.

KUN. J. STS.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Tel. 533-7954

Turner & Porter

Viešnagė Lietuvoj ir Europoj

STASYS JUZENAS

Spausdiname išpūdžius tautiečio, 35-rius metus nebuvusio sovietų pavergtoje Lietuvoje. Jo pastabas yra turistinio pobūdžio (išbuvo Lietuvoje tik 5 dienas), tačiau atvros ir skatinančios susimąstyti. RED.

Savo troškimą pamatyti šių dienų Lietuvą ir Europą įvykdžiau 1979 m. rudenį (rugsėjo 17 — spalio 2). Sudėtingoje kelionėje išbuvo dvi savaites: Lietuvoje 5 dienas, Lenkijoje — 3,5, V. Europoje — 5.

Prieš akis stovėjo didinga ir kartu skaudi Lietuvos ir Europos istorija, jos kultūros nuopelnai žmonijai ir siaubi, sovistinė tautų pavergimo bei valios primetimo politika. Ir po 35 metų neužmirštamai ruseno širdyje grubuoniškos karo liepsnos, Lietuvos partizanų ir žmonių kancios.

Viso to akivaizdoje tariau sau: atversiu plačiai akis, kad žiūrėčiau, kas gero ir kas blogo, kad išskaitytiau žmonių džiaugsmą ir sielvartą, pasimokyčiau iš gyvenimo Vakarų-Rytų pasaulio kovoje.

Frankfurtas — Varšuva

Atskridau "Pan-Am" lėktuvu į Frankfurtą rugsėjo 18 d., 7 v.r. Miestas ir Europa buvo išmiego. Frankfurto orauostis atrodė didingas, kaip ir JAV, techniškai net patogesnis, nes yra judantieji takai, kurie veža keleivį ir jo lagaminą, yra automatai bilietams pirkti ir t.t. Orauosčio signalizacija, lėktuvų nusileidimo takai — puikūs, tik viduje plastikinės gumos tamsiai žalios spalvos grindys ir lubų apšvietimas neestetiški (JAV įspūdingesni).

Lagaminų kontrolė, bent man, buvo lengva. Pasisakiau, kad lietuvis, atvykstu kaip svečias į gimtąjį kontinentą ir Lietuva. Mano nustebimui tikrintojas buvo Klaipėdos lietuvis; nieko netikrino ir lietuviškai palinkėjo sėkmės. Po pusvalandžio sėdau į mažesnę "Pan-Am" lėktuvą ir po valandos 25 minučių atsidau Varšuvos orauostyje. Išlipu iš lėktuvo, vaizdas tiek orauosčio, tiek aplinkumos nepalyginamai kuklesnis, mažesnis, prastesnis. Lenkijai, kuri pretenduoja į didžiulias valstybes, daug ko trūksta. Telefonai kaimur neveikia ar sugadinti; nesuradau nė telefono abonentų knygų.

Turėjau progos pabuvoti Varšuvoje ir apylinkėse 3,5 dienos. Mačiau Belvederį, parką, Šoponą aikštę ir paminklą. Tai karalių laikų palikimas, kaimur siųs ir su Lietuvos istorija.

Varšuva švari, naujoji statyba, ypač komunaliniai apartamentai, prastoka; vieši pastatai menkesnės kokybės kaip Vokietijos ar JAV, išskyrus švedų projektuotą, jų darbininkų ir medžiaga statytą daugiaaugštį. Žmonės skundžiasi menku atlyginimu, prekių trūkumu, bet nevini žavisi prieškarinės Lenkijos valdymo sistema. Nors Lenkijoje laisvės daugiau, bet galbūt nerastum lenko, kuris norėtų rusų nurodymų. Neapykanta vokiečiams ir Vokietijai yra tiesiog baisi — jie norėtų sunaikinti juos be jokio pasigailejimo.

Varšuvoje ir apylinkėse nemačiau rusiškų užrašų.

Iš Varšuvos į Vilnių

Po 35 metų su ilgesiu ir susimąstymu riedėjau traukiniu į Lietuvos sostinę Vilnių.

Jau įlipus į traukinį, atmosfera buvo slegianti — stoka švara ir tvarkos. Traukinys buvo rusiškas Varšuva — Vilnius — Leningradas. Čia kontrolės: pinigų skaitymas, lagaminų ir dokumentų tikrinimas paleikant Lenkiją ir įvažiuojant į Sov. Sąjungą. Lenkai, kai pasisakiau, kad esu lietuvis iš Amerikos, galįs susikalbėti lenkiškai, nieko netikrino. Ruselis visu išdidumu suskaitė pinigus, ar atitinka, kad pareiškime parašyta, ir, radęs vienu doleriu daugiau, pabarė, bet lagaminu per daug nevertinėjo.

Kelionė truko apie 14 valandų, nes prie sienos bėgių keitimui traukinys stovėjo apie 3-4 val. Traukinys prastesnis kaip V. Vokietijos, bet turbūt toks ar geresnis kaip JAV. Traukinyje pilna žmonių — daugiausia lenkės su maišais ir lagaminais. Viena apygražė lenkė sakėsi esanti vilnietė, bet išsikėlus po karo į Lenkiją. Paklausus, ar ekonomiškai geriau Lenkijoje, atsakė ne; esą ekonomiškai gal geriau Lietuvoje, bet mo-

raliai buvo prislėgta, todėl išsikėlė.

Traukinys sustojo. Štai ir Vilnius — Lietuvos sostinė, Maironio, visų poetų ir lietuvių tautos apdainuotas karalių miestas. Besiruošdamas su lagaminais lipiti iš traukinio, girdžiu šaukiant mano vardą ir pavardę. Pasirodo, Inturisto grupės vadovė Aldona atėjo pasitikti.

Pirmieji žingsniai

Buvo ankstyvas rytas, ir Vilniaus kalneliai nėrėsi iš nakties apsiausto, o žmonės kėlėsi darbui. Tik negirdėjau geležinio vilko staigimo ir žilos senovės kunigaikščių garso. Aldona mane atvezė ne į "Gintaro" viešbutį, bet į geresnį, būtent, Inturisto viešbutį. Kadangi įstaigos dar buvo uždarytos ir pinigų keitimas nebuvo galimas, Aldona paskolino 10 rb. Nors nuvargęs buvau po 14 valandų kelionės, bet smalsumas buvo didesnis už nuovargį, tad tuojau leidausi žemyn plačiais laiptais pro šventovę ir priekyje ramiai srovenančią Nerį, į modernius operos ir baletu rūmus fontanais ir vandenkrėčiais papuoštoje aikštėje. Pamačiau vienam kampe kioską ir panūdau nusipirkti atvirukų draugams JAV-se ir Vilniaus žemėlapi. Nepasiziūrėjęs atstojau iš priešingos pusės — kairės, o dešinėje laukė iš autobuso išlipusių eilutė nusipirkti laikraštį einantį ir darbą. Tad aš nusipirkau atvirukus pirmas, tarsi užlindęs už akių. Vilniaus plano negavau; vėliau radau jį rusiškom raidėm kitame kioske. Nors susigriebiau pasakytį "atsiprašau", bet aštrus moters balsas tarė: "Atsiprašai, o vistik pirmas nusipirktai..." Nuėjau nepasiziūrėjęs net kaip ji atrodo, bet savo viešnagės žmonių psichologinėje analizėje pasizymėjau, kad tarp mūsų ir jų dar yra tam tikras nuosimtis pagiežos. Juk jina galėjo nesunkiai pažinti, kad esu svečias-lietuvis iš JAV su fotoaparatu per petį.

Prie operos ir universiteto

Artėjau laiptais tarp trykšančių fontanų į operos ir baletu rūmus. Matau prie vieno įėjimo stovinėja du ar trys puikiai apsirėdę, gražiai nuagė, išdidūs "ponai ar draugai". Paklausiau ar nebūtų galima nors penkiom minutėm įeiti į vidų pasiziūrėti. Atsakė: "Čia ne paviljonas ir nėra ko žiūrėti". Nepasiziūrėjęs atgal, nukiūtinau laiptais žemyn vėl pastebėjęs, kad yra pagiežos tam tikras nuosimtis tarp mūsų ir jų.

Pagaliau keliauju Lenino-Gedimino gatvę katedros ir universiteto link, klausydamas praėjusių kalbos. Pastebėjau, kad gal 40% ar daugiau Vilniuje kalba lietuviškai. Tai džiugu mane, bet liūdino viršuje rusiški, apacioje lietuviški gatvių, įstaigų ir t.t. pavadinimai. Atkreipiau dėmesį į "Vilniaus Kapsuko Universiteto 400 metų jubilėjaus išreklamavimą". Mano nuomone, jis buvo gerai ir pagal galimybes lietuviškai (nevisur ant plakatu buvo rusiškas vertimas) išgarsintas. Reklamų buvo gausu geležinkelio stotyje, kryžkelėse ir t.t. Jei neklystu, mačiau plakatų tik su įrašu "Vilniaus universiteto 400 metų".

Štai jau katedra, dešinėje pašlaitėje Vilniaus universitetas, buvusi Sv. Jono šventovė ir prieš akis medžių apsuptas Gedimino kalnas bei pilis. Tai gilus ir brangus kiekvienam lietuviui ne tik sentimentas, bet ir įkvėpimas niekados ir niekam Vilniaus ir jo sričių neatiduoti: čia mūsų praeitis ir ateitis. Universiteto rūmai tiek iš vidaus, tiek iš oro buvo gražiai atremontuoti ir išdažyti. Katedros (dabar — paveikslų galerijos) atnaujinimas vyko kaip tik tuo metu — aplink ją pastoliai, durys užrakintos, nieko neįleidžia.

Mielas ilgesio ir susimąstymo vertas žvilgsnis nuo pilies į augantį, gražėjantį Vilniaus miestą, jį supančius ir ūkanose skęstančius kalnelius, ir Nerį, Vilnelę ir Gedimino sapno girias.

Šį kartą užkalbinamas sutikto universiteto kieme gražiai atrodančio "pono ar draugo" buvo sėkmingesnis — jis man trumpai paaiškino kas padaryta, kad vakare universitetas rengiasi paradiui, kvietė būti svečiu ir viską apžiūrėti. Pasisakė ir pavardę, bet neįsėdėjęs, žinau tik, kad buvo teisės fakulteto profesorius. Pamačiau, kad yra ir kilnių žmonių.

Krautuvėje ir gatvėje

Apžiūrėjęs tai, kas galima, grįžtu Lenino-Gedimino g-vė į viešbutį. Pakeliiu paskambinau telefonu draugams. Telefonas — 2 kapeikos, o autobusas — 4 kp. Grįžęs iškeičiau dolerius į rublius, grąžinau vadovei Aldonai skolą ir nusipirkau bilietą į "Rigoletto" operą, rodos, už 4 rb. Taip pat užsukau į medžiagų bei drabužių krautuvę pasiziūrėti. Krautuvėje ant stalų guli ritiniai medžiagų. Nežinau ar geros kokybės, bet kainos, pagal uždarbį, augštos. Krautuvė be jokio puošnumo — negali būti lyginama nei su JAV, nei su V. Vokietijos krautuvėmis. Galbūt tokia, kaip Varšuvoje matyta krautuvė.

Gana gražiais laiptais pro šventovę lipu augštinį viešbutį. Girdžiu užpakalyje kalbant: "O Smetonas laikai dar grįš..." Instinktyviai dirsteliu atgal: du ar trys jaunuoliai kalbasi tarsi tarp savęs, galbūt laukdami mano įstertimo. Aš tarytum negirdėdamas nulingavau į visai netoli esanti Inturisto viešbutį. Sunku pasakyti — atsitiktinumas ar provokacija? Aš nebesidairiau ir nepastebėjau kur jie nuėjo.

Viešbutyje — trumpas poilsis, žvilgsnis pro langą į mielą Lietuvos sostinę ir apylinkes. Ir vėl kyla noras eiti, dairytis, stebėti. Juk tik penkis brangiai apmokėtos dienos — mokėjau už dviejų žmonių kambarį su vonia ir telefonu apie 50 dolerių, o gyvenau vienas. Valgis viešbutyje pakankamai geras, tik retai naudojaisi juo, nes lankiau pažįstamus arba užsukdavau į valgyklą.

Operos rūmose ir universiteto kieme

Saulė rieda vakarop. Vėl tais plačiais laiptais leidžiuosi iš viešbučio žemyn. Matau prie operos ir baletu rūmų stovi du šaunūs tautiškaai apsirėdę jaunuoliai, o dar gražesnė jų viduryje lietuvaite, pasipuošusi tautiniais drabužiais. Užkalbinu klausdamas: "Kaip patekti nors 10-čiai minučių į tuos puikius operos rūmus?" Maloniai atsakė: "Einam kartu visi, dabar vyksta iškilmingas Vilniaus universiteto atidarymo aktas." Bilietų nėra ir nebuvo, tik pakvietimai. Taip ir nuskubėjau. Vienas iš jų paklausė, ar galima prisigeti ženkliuką su tautiniu motyvų kaspiniu. Pažiūrėjau — nesimato nei kūjo, nei pjautuvo, o tik "Vilniaus V. Kapsuko universitetui 400 metų". Gerai, sakau, bus lengviau įeiti.

Atsiradom balkone. Baigė lietuviškai kalbėti rektorius Kubilius, vertindamas universitetą ne tik dabartį, bet ir praeitį, žvelgdamas į jo ateitį. Po to kalbėjo ir daugiau rusiškai (sakė, kad švietimo ministeris): "Nevažna 400 sto data, važna našy revoliuciji data" ir t.t. Tokiam jo pasakymui entuziazmo svečių ir valdovų tarpe nepastebėjau.

Pagaliau, kaip prašyta, praėjo apie 30 minučių, ir aš su trimis tikrai mieliais ir šauniais akademikais išėjau. Dar teatro vestibulio bufete susėdome užkasti. Nesmagiai pasijutau, kai jie man neleido mokėti. Toliau jie man pasiūlė kartu keliauti universiteto link, kur kieme bus įvairių fakultetų ir ansamblių pasirodymai, o po to — rikiuosis į parada.

Pasirodymas įdomus, įvairus programomis ir studentišku humoru. Vaikštinėjau tarp akademinio jaunimo, šį tą fotografavau ir jokios kitos, kaip lietuvių kalba, negirdėjau. Tai mane džiugino. Įvairumui buvo išmesti į kiemo minią iš lėktuvų trintis protrapais parašutinininkai, kurie, sakyčiau, gana tiksliai išlaviravo ir nusileido į minioje gal apie 10 metrų diametro žiedus.

Po to tie šaunieji man pasiūlė kitą dieną ateiti 6 v.v. prie sporto rūmų tarnybinių durų, kur jie man parūpins pakvietimą (bilietų nebuvo) į Vilniaus universiteto 400 m. sukvatininį koncertą. Jie priklausio universiteto ansambliui ir dalyvauja. Tad pasisakė "Iki pasimatymo". Jie nuėjo ruošti paradiui, o mane prašė keliaujant šilagatvių jiems paploti ir užsukti į Vingio parką, kur studentija vakaro glūdumoje šoko ir dainavo.

(Bus daugiau)

● Norintiems susipažinti su "Tėviškės Ziburiais" jie siūnčiami nemokamai. Metinė prenumerata naujam skaitytojui — \$10, reguliari — \$14.

A+A

MEČYS

KRISČIUNAS,

po operacijos gavęs plaučių uždegimą, mirė 1980 m. kovo 25 d. Toronto Eastern General ligoninėje. Gimė Valkininkuose 1911 m. kovo 1 dieną. 1932 m. baigė mokytojų seminariją Šiauliuose, 1936 m. — karo mokyklą Kaune ir buvo paskiriamas į 7-tą Žemaičių Kunigaikščio Butėgeidžio pėstininkų pulką. Karo metu mokytojavo. Buvo išvykęs į Angliją. 1952 m. atvyko į Kanadą. Įsidarbino Department Of Highways Toronte, kur dirbo iki pensijos. Skaudžiai pergyveno atsisakymą nuo tėvynės ir artimųjų. Palaidotas kovo 28 dieną Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Mylėjai savo tėvyne,
Mylėjai ją karštai,
Toli nuo gimtinės
Priglaudė Anapilio kapai.

Ilsėkis ramybėje!

Giliai liūdinti žmona **Adelina**

Kviečiu visus buvusius

a+a

Adomo

Kaliukevičiaus

draugus bei pažįstamus dalyvauti metinėse Mišiose, kurios bus atnašaujamos

1980 metų liepos 19, šeštadienį, 10 valandą ryto
Prisikėlimo parapijos šventovėje.

Irena Kaliukevičienė

Canadian Art Memorials Ltd.

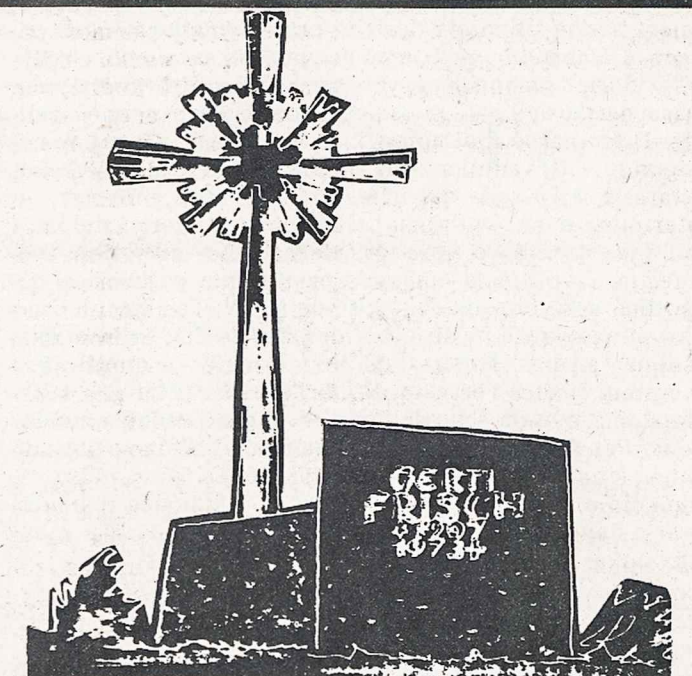
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kopų pominklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų pominklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.

2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Mobawk

Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- ★ Elektros reikmenys
- ★ Televizijos aparatai
- ★ Skalbiamosios mašinos
- ★ Vaikų baldai
- ★ Įvairūs kilimai
- ★ Šaldytuvai
- ★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- ★ Siuvamos mašinos
- ★ Rašomos kilimėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose —
137 RONCESVALLES Ave.
Tel. 537-1442

Rytuose —
2448 DANFORTH Ave.
Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Prisikėlimo procesija Vilniuje Šv. Petro ir Pauliaus šventovėje šių metų balandžio 13 dieną

Moters kelias dabarties sutemose

MILDA LENKAUSKIENE

Gegužės mėnuo skirtas motinai. Motina žemė ir motina asmuo metų laikuose tarytum dalinasi analoginėmis funkcijomis. Visai natūralu, kad pavasario žiedams, meilei ir motinai yra skirti gražiausi poezijos posmai, tyriausios ašaros ir brangiausias džiaugsmas.

Motinos Diena pradėta minėti I D. karo metu. Tada jos prasmei buvo teikiama daug dėmesio, mokyklose buvo rengiamos plačios programos, šventovėse — religinės iškilmės. Ilgainiui, medžiaginei gerovei kylant, dvasiniai bei idėjiniai Motinos Dienos bruožai pradėjo pamažu blėsti.

Viduramžių motina buvo idealistė, mylinti, švelni, pasižventusi ir atsidavusi kitiems; apribojusi savo interesus, ji kūrė saugią užuovėją šeimai. Pagrindinė ir esminė motinystės savybė buvo rūpestis šeima, darbas ir pasišventimas kitiems.

Šių dienų žmogaus išsilavinimo teorijose "pasauliečiai humanistai" valdo mokslą ir technologiją. Jie — racionalumo sargai, religinga žmogų laiko neracionaliu padaru. Nūdien nemadok kalbėti apie Dievą, bet madinga domėtis astrologija ir įvairiais kultais. Motinystei skiriama produktyvi, bet ribota ir žemesnio lygio funkcija, kurią esą reikia reguliuoti moksliniais principais ir patirtinės psichologijos duomenimis. Motinystė taip pat, kaip valstybės biudžetas, turėtų būti pajungta valdžios planavimo taisyklėms. Tačiau motinystė yra ne žmogaus, o Dievo kūryba. Motinystė yra dieviškos valios ir meilės išraiška žmonijai.

"Motinystė, — sako Samuel L. Bloomenfeld, — yra pasididžiavimo vertas pašaukimas. Ji yra menas, o ne mokslas. Žmogus yra ne įmonės gaminytis, ne modernios technikos padaryta mechaninė lėlė." Kiekvienas vaikas yra unikumas, individas, dieviškosios kūrybos padaras. Motinos ir vaiko ryšys turi specialias savybes, sukuriant bendradarbiaujant dviem savitom žmogiškom būtybėm. Viena jų — priklausoma, gležna, lyg pavasario kvapus pumpuras, didelė akim įžieškanti motinos globos, o kita — rūpestinga, kantri, mylinti ir pasiaukojanti.

Motinystė yra pašaukimas ir menas, kurie abu reikalauja iš moters meiltingumo, švelnumo, supratimo, kantrybės, žaismingumo, tvirtumo, susivaldymo, ištvermingumo, drąsos, nuoseklumo ir pasiaukojimo. Vaikas, kuris auga gerdamas iš pilnutinio gėrio šaltinio, bres ta mylėdamas ir gerbdamas savo motiną, o per ją — savo artimą ir visą pasaulį. Šio šimtmečio dėmesys kryps ta į erotinę meilę ir dažnai pamirštama, kad gyvybės išlaikymui svarbesnė yra motiniškoji meilė. Šiandien vyrauja nuomonė — jei moteris lieka namie, apsisprendusi auginti vaikus, išsižada "moterų judėjimo" principo ir savo asmenybės išlaisvinimo.

Būti moterimi šiame šizofreniškų laikotarpyje nelengva. Moteris draskoma tarp atsakomybės panaudoti savo talentą žmonijos gėriui ir atsakomybės naujai gyvybei. Moteris verčiama apsispręsti, kuris bus jos kelias: profesija ir už šeimos ribų įjieskimas savo gyvenimo džiaugsmo, ar šeima bei jos židinyje kuriama laimė?

Laimė ir pasitenkinimas pasiekiami įvairiais būdais — turto įsigijimu, fizine jėga, iškilia pozicija visuomenėje, mokslo žinių praturtinimu, talento atskleidimu.

Pasižvesti artimo tarnybai bei šeimos profesijai reiškia siekti laimės tokiu būdu, kurį mes patys galime kontroliuoti. Nelaimės, karai, ligos, žemės drebėjimai, krizės ir t. t. gali greit atimti iš mūsų laikinai įsigytą laimę ir pasitenkinimą. Tik ta laimė, kuri išplaukia iš pasišventimo kitam, yra mūsų valioje, mūsų rankose.

Mirtingasis žmogus apdovanojamas polinkiais ir aistrom, kurios, jei vienaip kreipiamos, ves į pilnutinį gyvenimą, jei kitaip — į savizudybę ir dvasinį chaosą.

Skirtumas tarp laukinio ir kultūringo žmogaus yra toks, kad laukinį valdo aistros, o kultūringas pats jas valdo. Laukinis neatsižvelgia į nieką savo elgesyje ir gyvenime, o kultūringas žmogus yra išmokęs savo energiją bei talentus panaudoti darbams, kurie visai žmonijai palengvina darniau drauge gyventi.

Išpareigojimas, nuolankumas, autoritetas, visuomeniškumas ir atsakingumas yra dvasinio subrendimo elementai.

Atsakingos ir laisvos visuomenės išsilaikymas priklauso nuo šeimos institucijos stiprumo ir gyvastingumo.

Šių dienų skyrų būdai ištuokų, negimusių žudymo, pabėgančių vaikų, šeimos tėvų ir ir motinų statistika liudija, kas šeima yra. Tai liudija paauglių savizudybės, nervų pakrikimai, vandalizmas, užpuolimai, išniekinimai ir padėginėjimai. Tas "do your own thing", neatsižvelgiant į nieką kitą, tas išgarsintas savęs įjieskimas neveda ir prasmingą ir laimingą gyvenimą. Nedisciplinuotas savęs patenkinimas atlyginamas cinizmu, baimė, abejonėmis, pavydu, vienišumu ir desperacija.

Jeigu šių dienų moteris pasisako prieš tradicinę "motinystės instituciją", tai todėl, kad ji nori dalintis pareiga, darbu ir atsakomybe su vyru — šeimos tėvu. Vaikų auginimas ir auklėjimas moteriai nėra vienintelė užduotis, bet ji yra viena svarbiausių pareigų. Moteris pasisako prieš tradicinę jos atskyrimą nuo pasaulio, prieš uždarymą namų sienose ir gyvenimą tik šeimos pasaulyje.

● Toje savo (laisvės) kovoje mes negalime tikėtis greito laimėjimo, nes istorijos įvykiai bres ta tik lėtai. Mes tad neturime nekantraudami įvykių eigą matuoti trumpo savo gyvenimo matu.

DR. J. ERETAS

Hamiltono pensininkų veiklos penkmečio sukakties proga buvo surengta paroda, kurioje p. Šeirinė dalyvavo su savo kepiniais — atversta knyga

Senosios lietuvių ateivijos vedybos Amerikoje

E. VASYLIŪNIENE

Šia tema kun. Vincas Valkavičius yra parašęs 25 puslapių straipsnį, kuriame sociologinių požiūrių nagrinėja vedybas tarp 1910-1915 ir 1930-1934 metų lietuvių, gyvenančių Worcesterio mieste, Massachusetts.

Pirmoje dalyje autorius paminėti dviejų mokslininkų sociologinius tyrimus Amerikoje, kur liečiamos vedybos. Tarp 64 grupių ten nėra lietuvių, kroatų, latvių, slovakių, ukrainiečių. Mat, permažos grupės. Autorius nurodo, kad jo tikslas yra atkreipti dėmesį ir į lietuvių, remiantis Worcesterio duomenimis. Lietuvių sociologų Amerikoje turime labai mažai. Jų darbai yra nukreipti į politinius bei tarptautinius mokslus. Kun. Valkavičius rado tik du neatspausdintus darbus, kurie tiesiogiai liečia lietuvių vedybų klausimą Amerikoje.

Lietuvių atvykimas į Ameriką nebuvo oficialiai pastebėtas — dauguma jų buvo registruoti kaip rusai, nes atvykdavo iš caristinės Rusijos, arba kaip lenkai. Reikėjo laiko tautiniam sąmoningumui išryškėti.

1868 m. pirmoji lietuvių kolonija išaugo angliakasių žemėje — Pensilvanijoje. Toliau sekė Baltimorė, Čikaga, Klevelandas, Niujorkas, New Jersey. Naujojo Anglijos iš didesnių telkinių pažymėtinus Worcesteris.

Istorikas etninėse bendruomenėse mato: šventoves, draugijas, spaudą ir mokyklą. Lietuvių dauguma yra katalikai. Jie Naujojo Anglijos pastatė 18 šventovių 1894-1925 m. laikotarpyje. Savišalpos draugijų Massachusetts valstijoje buvo užregistruota 100 iki I D. karo. Draugijų daugybė, lyginant su kitomis tautomis, rodo, kad lietuviai buvo linkę vadovauti. Žurnalizmo centrai buvo Niujorke, Čikagoje ir Pensilvanijoje.

Trumpalaikių periodinių leidinių Naujojo Anglijos buvo daug. Iš ilgalaikių minėtinas socialistinis "Keleivis" (1905-1979) So. Bostone, liberalinis "Amerikos Lietuvis" (1905-55), katalikiškasis "Darbininkas" (1915-), pradėtas leisti So. Bostone ir 1951 m. perkeltas į Brooklyną. N. Y. Waterbury buvo "Rytas" (1896-1898), redaguojamas kun. Zebrio.

Pradinės mokyklos buvo pradėtos steigti vėliau: Hartforde — 1923, Worcesteris — 1924, Cambridge — 1926, Providence — 1938 m. Lietuvių ateivių svajonė buvo išmokyti savo vaikus tautinės kalbos, šalia religijos.

Lietuviai skyrėsi savo galvosena ir pažiūromis, vedančiomis į ginčus. Skilimas įvyko 1901 m., kai Susivienijimas suskilo į katalikus ir liberalus. Nuo pastarųjų 1919 m. atsilo komuniztai. Taigi trys srovės — katalikų, liberalų ir komunistų reiškėsi visoje lietuvių veikloje. Nuo lenkų katalikų atsilo nepriklausomi (nezaleznikai), o lietuviai, sekdami jais, steigė "tautines bažnyčias". Viena jų buvo ir Worcesteris.

1891 m. Worcesteris buvo įsteigta Sv. Kazimiero draugija, kuri 1894 m. sudarė parapijai steigti komitetą ir po metų pastatė medinę koplyčią. Pradėjo nesusipratimai tarp parapijiečių ir naujo klebono, kuris buvo priverstas pasitraukti. Buvo paskirtas naujas klebonas, bet jis po kelių mėnesių atsistatydino. Nuo 1908 iki 1913 m. kun. Vincentas Bukaveckas išgyveno neramų laikotarpį. Ypač triukšmingi buvo parapijiečių susirinkimai. Kun. Jonas J. Jakaitis turėjo raminančios itakos, ir parapija susitvarkė. Vis dėlto buvo matyti, kad parapija suskils. Jau 1908 m. buvo sušauktas atskalinų susirinkimas sudaryti atkairai parapijai. 1910 m. žemė buvo nupirktą ir įsteigta Visų Šventųjų vardo parapija. Ji turėjo įtakos ir į vedybas.

Antroje savo straipsnio dalyje autorius pažymi, kad jo tikslas — išnagrinėti vedybas lietuvių, atvykusių iš tėvynės, ir jų vaikų, dvidešimties metų laikotarpiui praėjus. Pirmoje grupėje — 1910-1915 m. vedybinės informacijos buvo paimitos iš oficialių miesto dokumentų (Registers at the City Clerk). Gautos tokios žinios: vedybų data, vyro pavardė, profesija amžius, pastabos (vedęs, išsiskyręs). Sitoji medžiaga buvo taip suskirstyta: 1. kur įvyko jungtuvės — pas teisėją, kunigą, "nepriklausomą kunigą" ar jų

Sociologinis-istorinis žvilgsnis į Worcesterio lietuvių vedybas

nebuvo iš viso; 2. mišrios vedybos, kreipiant dėmesį į kitos pusės religiją ir tautybę; 3. vedybų skaičius katalikų apeigomis; 4. išpūdis, kurį darė imigrantai ryšium su darbu, našlystė, gyvenamoji vieta.

Pirmoji grupė yra tuo įdomi, kad tarp 1915-19 m. Worcesteris buvo stipri atskilusios katalikų bendrijos įtaka. Sis laikotarpis yra žinomas kaip imigracijos ir vedybų laikotarpis. Daugiausia lietuvių atvykdavo į Ameriką tuo metu ir daugiausia jų kurdavo šeimas. Tuo metu gyveno 6000 lietuvių Worcesteris. Ideologiniai skirtumai diktavo kur ir kaip vesti. Pirmoje grupėje vedybų buvo: 1910 metais — 112, 1911 — 124, 1912 — 98, 1913 — 117, 1914 — 98, 1915 — 114.

Antroje grupėje 1930-1935 m. vedybinės informacijos buvo paimitos iš parapijų metrikų knygų: Sv. Kazimiero ir Aušros Vartų. Šios žinios skiriasi nuo pirmųjų, nes nėra pažymėta profesija ir atvykimo vieta (iš kur). Kadangi K. Bendrija nepripažįsta civilių vedybų, buvo rastos "pataisytos" vedybos — t. y. jos buvo atliktos kunigo. Antroji grupė nurodo ir parapijas, kurioms priklausė nuotakos.

Vedybų skaičius antroje grupėje yra toks: 1930 metais — 54, 1931 — 47, 1932 — 50, 1933 — 47, 1934 — 70. Šioje grupėje yra jau iš Lietuvos atvykusių vaikų. Neužmirškim, kad 1924 m. lietuvių atvykimas į Ameriką buvo sustabdytas. Ant-

ra karta yra vaikai, kurie turėjo baigti pradinę mokyklą, o kai kurie ir gimnazijos vieną ar dvi klases. Mažas skaičius buvo baigę ir kolegiją. Jauni žmonės gyveno visai kitoje kultūrinėje aplinkoje, nežiūrint lietuvių masės, parapijų, etninių draugijų, kurios visą laiką turėjo grumtis su asimiliacijos įtaka. Antroje grupėje buvo daugiausia tarptautinių vedybų.

Pirmoje grupėje iš 663 jungtųjų, atliktų kunigo, buvo retos su kitos tikybos partnerių. Pas teisėją tokių buvo 16. Atskalinų šventovėje (Visų Šventųjų) 1915-1919 m. susituokė 28 poros. Už K. Bendrijos ribų iš 663 lietuvių tik 6.8% susituokė kitur. Tautinių požiūrių iš 663 vedybų tik penki vyrai vedė ne-lietuvautes, keturios merginos ištėkėjo už svetimtaučių. Palyginus su kitų tyrinėtojų atliktomis studijomis, matyti, kad lietuviai išsilaikė prie savo kamieno stipriausiai anais 1910-15 m. Tik žydai buvo atsparesni už lietuvių.

Kun. Valkavičius nurodo priežastis, bet dėl vietos stokos aš jų neminėsiu. Įdomi pastaba apie vardus, kuriais lietuviai krikštijo savo vaikus. Populiariausi buvo: Jonas, Juozas, Antanas, Marija. Vardai Vytautas, Gediminas, Kęstutis visai nebuvo žinomi mūsų tautiečiams. Niekur nerastite Aldonos ar Birutės.

Antroje grupėje (1930-1934 m.) buvo 268 vedybos, užregistruotos abiejose Worcesterio parapijose: 23 buvo dar pirmo-

sios kartos, 42 mišrios, 203 jau čia gimusių lietuvių. Įdomu, kad grynai lietuviškos vedybos krito nuo 98.64% pirmosios kartos iki 46.12% antrosios kartos. Pirmoje vietoje buvo sudaromos šeimos su ariais — 30 šeimų. Toliau sekė prancūzų, lenkų, anglo-saksų, skandinavų, italų tautybės, ir 6 vedybų tautybė neiški. Kodėl? Worcesterio lietuviai gyveno kompaktiškose masėse, galėjo pasirinkti savos tautybės partnerį. Galbūt jie protestavo, o gal dėl kitų priežasčių. Lietuviai vedė ir tekėjo savo tikybos, t. y. katalikų ribose. Anglo-saksų ir kitų tikybų partnerių buvo labai mažai.

Sis kun. V. Valkavičiaus darbas lietuviams svarbus tuo, kad yra sutelkta dokumentinė medžiaga, kurią galima patikrinti. Įdėta daug darbo, ją tvarkant ir darant išvadas. Ruošdama šią santrauką, aš nepaminėjau kitų tyrinėtojų duomenų, su kuriais autorius lygina savuosius, dėl vietos stokos. Galiu tik paminėti Juozo Bogušo disertaciją "The Lithuanian Family in the United States", rašytą Fordhamo universitetui 1942 m. (neatspausdintą). Bogušas pateikia įvairių tautybių vedybų nuosimčius. Įdomu, kad žydų vedybos su svetimtautėmis sudaro tik 0.6%.

Tikiuosi, kad šis kun. V. Valkavičiaus straipsnis ir kiti jo moksliniai darbai bus išversti į lietuvių kalbą, nes juose atsispindi senosios lietuvių išeivijos gyvenimas. Be to, jo darbai yra prieminami ir kitataučiams.

Šiltos pensininkų dienos pietuose

AL. GIMANTAS

Sekantieji lietuviškų gyvenviečių veiklos aprašymus spaudoje turbūt neprieštaraus teigimui, kad gyvėja, ryškėja ir plėtojasi lietuviškųjų salų veikla Floridoje. Įvairių korespondentų gal net ir truputį perdeda, besistengdami įrodyti (turbūt ne tiek sau patiems, kiek šiaurės), kokie reikšmingi dalykai ten vyksta. Neturėtume tokio žinutėmis pikintis. Mat, tuo būdu norima pritraukti daugiau naujakurių į savąją apylinkę. Vietiniai lietuviškieji telkiniai nuo to sustiprės, įgaus didesnę svorį net ir vietinėje apylinkoje.

Nuo Saulėtų Kalvų šiaurėje pro Daytoną prie Atlanto, Vero Beach, Stuart, Jupiter, Juno Beach, Singer Island, Lake Worth, Pompano Beach, Ft. Lauderdale, Hollywood, Miami, Naples, prie Meksikos įlankos Ft. Meyers, Sarasotos ir St. Petersburg — tai vis mažesni ar didesni lietuviškieji telkiniai su aiškia kasmetine tendencija didėti. Tautiečiai vis gausiau perka namus ir butus bendrnamiuose. Gal dar ir ne šimtais, bet tikrai dešimtimis. Lyg ir jaučiamas šoks toks skubėjimas, nes tiek nuosavybių kainos, tiek ir paskolų nuosimčiai drastiškai kyla, ir ilgiau delstantiems gali būti sunkumų vėliau įsigyti parankesnę vietą.

Savo laiku buvo manyta, kad labai mažai kas iš šiaurinių didmiesčių kelsis į pietus, nes nenorės palikti įsteigtų lietuviškų centrų, šventovių, laikraščių, klubų, organizacijų. Ši gana op-

timistinė prielaida nepasitvirtino. Ir šiandien esame liudininkais lietuvių kėlimosi į pietus. Čia jau veikia Lietuvių Bendruomenės apylinkės, klubai, gerėja ir religinio aptarnavimo reikalai — galvojama apie mišijų steigimą, o gal ir apie vienos kitos parapijos įsteigimą. Tuo tarpu lietuviškos katalikų pamaldos nėra jokia retenybė.

Žodžių, vadinamieji persikėlimo skausmai nėra jau taip skaudūs, kai randi savo tautiečius, norinčius tau padėti ir pagelbėti žengiant pirmuosius žingsnius naujoje vietovėje. Žinoma, čia daug lemia vietinis patriotizmas, nes norima prisilioti daugiau pažįstamų ar nepažįstamų lietuvių. Todėl šviežiomis spalvomis vaizduojama savoji vietovė. Nežinia, ar ir kitos tautybės panašiai daro, bet lietuviai ta linkme stengiasi. Juk daug maloniau, kai žinai ir

jauti, kad esi laukiamas, pagedaujamas, net ir pagalba žadama.

Tokioms palankioms sąlygoms esant, nenuostabu, kad vis daugiau tautiečių galvoja (net ir dalis anksčiau skeptiškai nusistačiusių) apie pensijos dienų užtarnautą poilsį Floridoje. Jei iš ten ir toliau bus remiama šiaurėje beišeinanti mūsų spauda, jei, atsiradus daugiau laisvalaikio, nebus kratamos tautinės reikšmės išpareigojimų, tai ir toks apsigyvenimas gal nebūs per daug žalingas bendrajai lietuvių veiklai. Liūdna būtų, jei toji veikla išvirstų tik į pasiut-polkų šokimą savaitgaliais ir apsirimą lietuviškais valgiais. Matant išeivijos daugumos intelektualinį svorį ir bendruosius nusiteikimus, regis, tokio pavojaus nėra. Tad ir Floridos trauka turės nebūtinai tik negatyvią reikšmę.

A+A

STASIUI JACKUI

mirus,

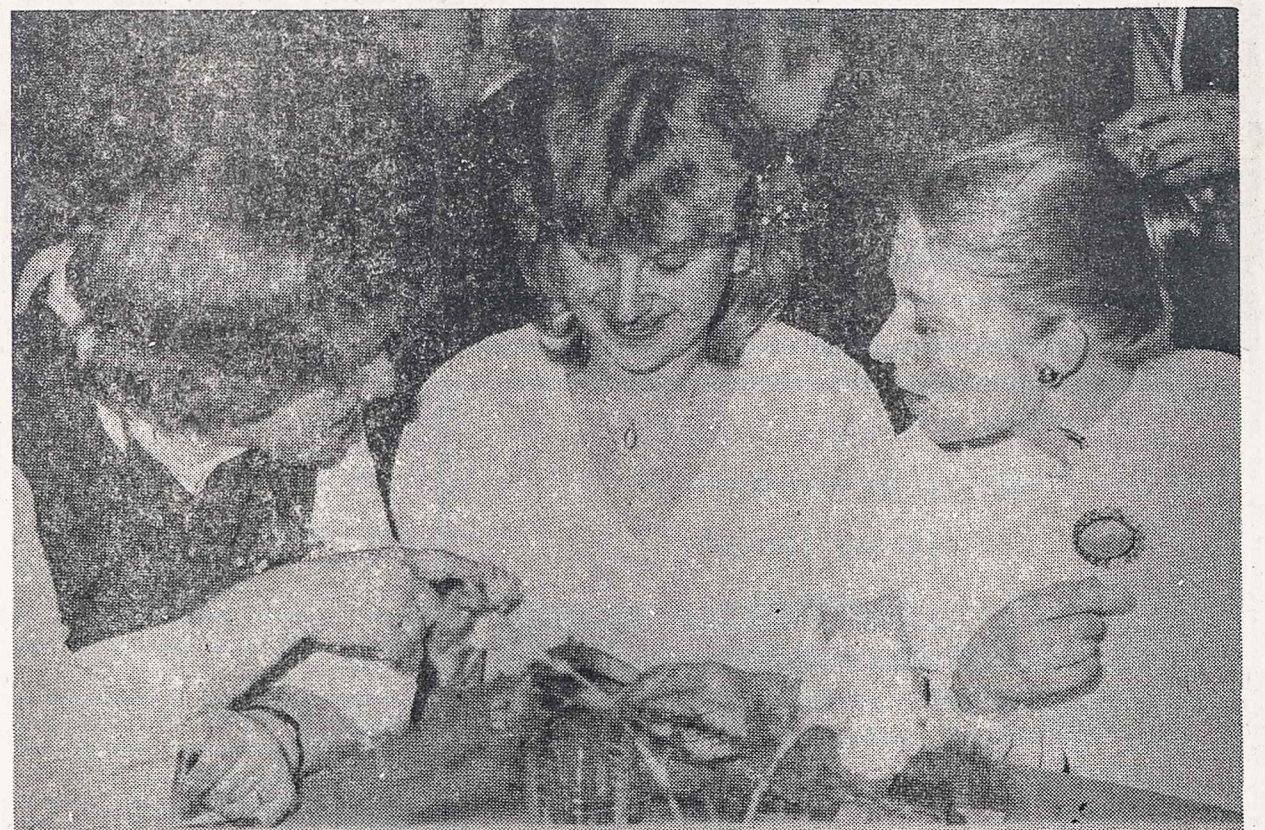
seserį, brolius ir jų artimuosius nuosirdžiai

užjaučiame —

A. Rūta
A. Kairys

A. P. Barauskai
E. E. H. Kondrotai

R. S. L. A. Janušauskai

"Tėviškos Žiburių" spaudos baliuje Anapilio salėje dalyvavo daug jaunimo. Nuotraukos — pokalbis tarp toron-tiečių ir Klevelando nerijiečių

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MOKYTOJŲ PROBLEMAS

Atsiliepdama į skaitytųjų laiškus, „Tiesa“ kovo 27 d. paskelbė savo korespondento Bernardo Saknio straipsnį „Branginti mokytojų darbo laiką“. Jis pradėdamas ištrauka iš Klaipėdos miesto mokytojų laiško: „Mūsų atsakomybė už jaunosios kartos parengimą gyvenimui — labai didelė. Tai suprasdami, stengiamės išauginti gerus žmones, piliečius, patriotus. Jokių būdu nemorime užsidaryti tik tarp mokyklos sienų — skleidžiame pedagogines žinias tėvams ir visuomenei, esame lektoriai, aktyviai dalyvaujame Liaudies deputatų tarybų veikloje, politinio, kultūrinio darbo baruose. Tačiau pastaraisiais metais mūsų mokytojus, sekina padidėjus įvairiausių formalizmo, biurokratizmo srautas. Jis atitraukia nuo pačių svarbiausių gyvenimo aktualijų.“ Toliau pats B. Saknis pasakoja: „Panašias mintis kelia Kaišiadorių, Šiaulių rajonų, Kauno, Panevėžio miestų mokytojai, guosdamiesi, kad juos iš normalaus darbo ritmo išmuša įvairiausi renginiai, pasirodymai, kuriuos reikia detalčiai aprašyti, įtraukti į ataskaitas. Blogiausia, kad tai beveik neturi naudos auklėjimui...“

K. DONELAIČIO MOKYKLOJE

B. Saknis, Klaipėdon atvykęs vėly vakarą, užsuko į K. Donelaičio vardo vidurinės mokyklos mokytojų kambarį, kur vis dar virė gyvenimas: „Vieni tašė sasiuvinius, kiti rašė pamokų planus, tritė rėsi su tėvais, tvarkė vaizdines mokytojų priemonės. — Nespėjame mokytojų padaryti pamokų metu, todėl dažnai tenka pasidėti iki šnaktų, — pasižadėjo mokytojai...“ Daugiausia mokytojus kamuoją įvairios ataskaitos: „K. Donelaičio vidurinės mokyklos klasių vadovai parodė, kokias jiems tenka pildyti ataskaitas apie pamokų lankomumą. Reikia pačiam susibraižyti lapus, kuriuose būtina pažymėti, kiek mokinių praleido iš viso dienos, kiek pamokų, kiek iš jų dėl ligos, kiek dėl sporto varžybų, kiek pavėlavo, kiek be pateisinimo... Surasytį 30-40 mokinių tokią ataskaitą. Tuo tarpu panašią ataskaitą dar reikia pildyti klasių žurnale. Kam reikalingas toks formalumas, juo labiau, kad vargu ar kas pasklaidys pirmąsias ataskaitas, tad mokytojo darbas, kalnai popierių nueis per niek...“

UŽKLASINIS DARBAS

B. Saknis mini ir užklasinį darbą: „Su nerimu klasių vadovai rodė užklasinio darbo planus. Juose reikia nurodyti klasių aktyvą, pagalbą pionierių organizacijai, aprašyti darbą su nedrausmingais mokiniais, darbą su klasių dirbančiais mokytojais, darbą su šeima, charakterizuoti įvykius renginiui. Mirgėte mirga žodis „darbas“, bet kada gi jį įpraminai, jeigu kiekvieną trimetį reikia pildyti panašias formalias ataskaitas, kuriose, deja, nėra per daug logikos — kaip antai „darbas klasių su dirbančiais mokytojais“, tarsi tie mokytojai būtų maži vaikai ir juos reikėtų globooti...“ (...) „K. Donelaičio vidurinėje mokykloje įvesta mokytojų kabinetų atestacija. Bandžiau suprasti painią trijų laipsnių, kuriais vertinamas mokytojo darbas, sistema, kurioje, beje, irgi didžiausias dėmesys skiriamas ataskaitų rašymui, formalizmui. Reikia daug padaryti, kad komisija dar būtų įvertintų balais (taškais — V. Kst.). Paruošti kabinetą, praturtinti jį — tai be galo sudėtingas darbas, nes pačiam reikia viską susirasti, sudaryti katalogus. Skaičiau atmintinę kabinetų vedėjui — jam reikia pildyti net kelias inventorių knygas, atlikti sudėtingą numeraciją, rašyti pamokų ir užklasinį renginių kabinete tvarkaraštį, braižyti mokinių sėdėjimo vietų planą visoms kabinetė dirbančioms klasioms. Būtinai turėti kabinetų turtinimo planą atskirai kiekvienai klasei ir ne tik

einamiesiems metams, bet ir dar penkeriems ir priekį...“

NELENGVA IR DIREKTORIAMS

Tikrindamas mokytojų skundus, B. Saknis lankėsi ir kitų rajonų mokyklose. Jo išvada ta pati: „Mokyklų vadovams, mokytojams reikia sudaryti sąlygas mokinių mokymui ir auklėjimui. Ypač sunku direktoriams. Jiems tenka atremti įvairiausių draugijų, organizacijų, žinybų, pagaliau miesto vadovų prašymus, reikalavimus, nurodymus. Kaip programuojamos teisinės žinios? Ar mokiniai žino eismo taisykles? Ar supažindinti auklėtiniai, kaip gelbėti skęstantįjį? Visur: „ar? Neužduok die, atsitiko kas mokykloje — susižeidė vaikas per darbų pamokas, susipėdė paaugliai, nuėjo dešimtokai į kultūros namus. Kaltas mokyklos direktorius, mokytojai. O kodėl nepareikalauti atsakomybės iš pačių auklėtinų, iš jų tėvų...“

AKTYVISTŲ SEMINARAS

Vilniuje buvo surengtas penktas dienas trukęs seminaras Švedijos, Sovietų Sąjungos Draugijos aktyvistams, oficialiai skirtas 110-tosioms V. Lenino gimimo metinėms ir okupuotos Lietuvos sovietinimo keturiasdešimčiai. Maskvos garbinotojai iš Švedijos viešojo Vilniuje, lankėsi Kaune ir Elektrėnuose, klausėsi paskaitų apie ekonomikos ir kultūros laimėjimus. „Tiesa“ balandžio 19 d. cituoja tos Maskvą garbinančios draugijos sekretoriaus pavaduotojos E. Svenson pareiškimą: „Tokio pobūdžio seminarai padeda plačiau susipažinti su tarybinų žmonių gyvenimu. Ne paslaptis, kad reakcingos jėgos visai šmeižia mūsų šalį, bando suklaidinti viešąją nuomonę. Sugrįžę namo, mes papasakosime tiesą apie Tarybų Sąjungą, apie tuos didelius laimėjimus, kurių pasiekė mūsų respublika...“

MEDŽIOKLINIAI SUNYS

Lietuvoje buvo surengtas tarprespublikinis pasitarimas medžioklinės šunininkystės klausimais. Jame dalyvavo medžioklinių šunų specialistai iš Gudijos ir Kaliningrado srities. Jie lankėsi prie Trakų esančiame ūkyje, kur yra įsteigta medžioklinių šunų veislynas, respublikinė jų laukų bandymų stotis.

PALYDOS KARIUOMENĖS

Ankščių rajono „Gintaro“ kolchozo sargas Povilas Sakalis nutarė surengti šaunias išleistuves karinėse tarnybon išvykstančiam sūnui Albertui. Seimos posėdyje buvo sutartas gerimų sąrašas, priimti šeimininkų paruošti valgiai. Mėtos pažadėjo parūpinti P. Sakalio podukrą Ireną Bugenienę su savo vyru Algirdu, kuris dirbo šeriku kaimyniniame Kurklių kolchoze. J. Puškorius „Valsietiečių laikraščio“ vasario 28 d. laidėjo pasakoja: „Sulaukę gilios nakties, I. Bugenienė su vyru A. Bugeniu pasiekė Kurklių kolūkio verslę. Patėkti vidun vieni niekai: durys niekada nerakina, verslė nesaugoma. A. Bugenis be didelio vargo išsivėrė iš verslės 65 kg svorio verslę, čia pat paskerdė, ir abu su žmona skerdieną parnešė į namus. Sekantį rytą nugabeno pas Povilą Sakalį. Atrodė, suplanuota „operacija“ sėkmingai baigėsi. P. Sakalis net nesupėjo verslės odą pristatyti į supirkimo punktą. Tačiau nelaukta į duris pasibėdė Ankščių rajono vidaus reikalų skyriaus kriminalinės paieškos darbuotoja...“ Ankščių rajono liaudies teismas Algirdui Bugeniui paskyrė pusantrų metų laisvės atėmimo bėdrosio režimo pataisos darbų kolonijoje. Tokios pat bausmės susilaukė ir Irena Bugenienė. Kadangi ji augina mažą vaiką, nuo bausmės atlikimo lygtinai buvo atleista bandomajam dvejų metų laikotarpiui. Kurklių kolchozo valdybą įsakyta sustiprinti socialistinės nuosavybės apsaugą. V. Kst.

ALEKSUI GARASTUI

Lietuvoje mirus,

jo seserims LIUDAI ŠILEIKIENEI ir JANINAI ŠTARIENEI bei jų šeimoms reiškiamą giliausią užuojautą —

N. J. Šimkai
A. O. Tamašauskai
A. T. Žiliai

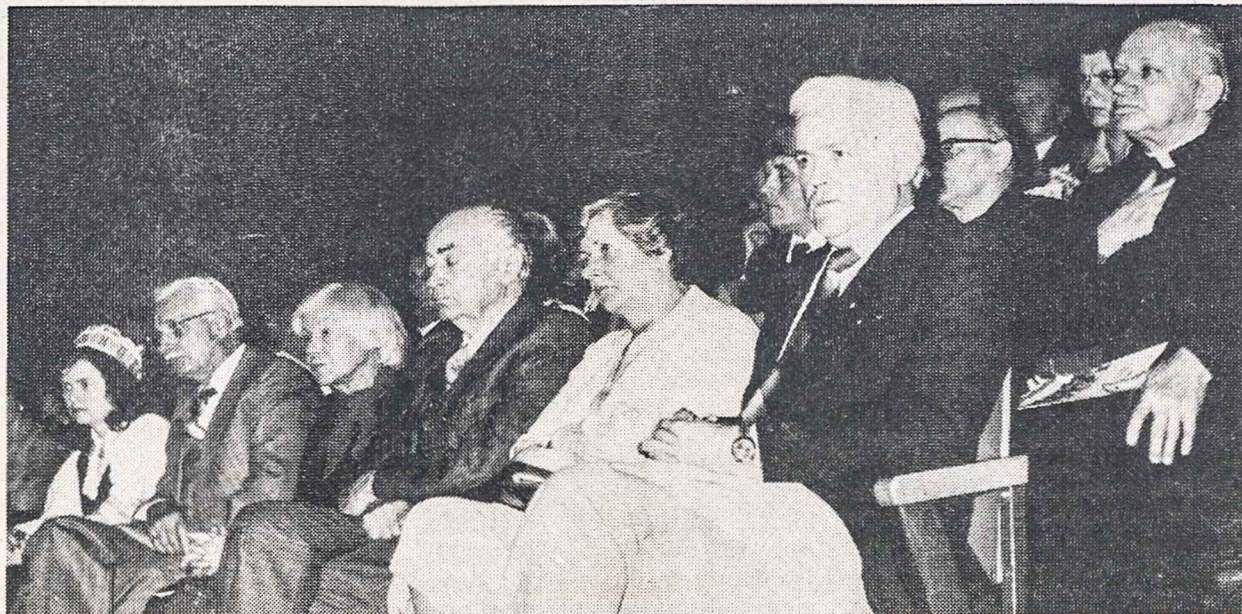

ONAI STONKIENEI

Lietuvoje mirus,

jos dukterį ONĄ MEŠKAUSKIENĘ bei jos artimuosius nuosirdžiai užjaučiame —

B. P. Balsai
A. J. Daunorai
F. S. Janušonai
M. A. Gverdziai
P. P. Norušiai
K. P. Šukiai
M. S. Šetkai

Hamiltoniškės tautinių šokių grupės „Gyvatara“ trisdešimtmečio koncerte Scott Park mokyklos salėje. Iš kairės: Etinio Meno Tarybos atstovas, H. ZMUIDZINIENE, gen. konsulas dr. J. ZMUIDZINAS, p. MACDONALD, Hamiltono burmistras MACDONALD, prel. J. TADARAUSKAS

Studentai vėl veikia

Nauja Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubo valdyba skuba atlikti savo visus užsibrėžtus planus. Pirmasis TULSKO žingsnis buvo sueti su latviais ir padiskutuoti įvairiomis temomis. Viena latvė atvažiavo iš Čikagos su mumis pasikalbėti ir perduoti savo nuomones bei patarimus. Įvyko diskusijos su latviais ir lietuviais studentais.

Per diskusijas buvo iškelta daug įdomių minčių bei faktų. Sovietinė Afganistano okupacija buvo palyginta su okupacija 1940 m. Lietuvos, Latvijos, Estijos bei kitų kraštų. Buvo pabrėžta, kad studentai turi demonstruoti prieš Rusijos okupaciją, parodant Kanados valdžiai, kad mus domina pasaulio įvykiai ir kad Kanados valdžia turi su kitomis tautomis priešintis sovietų agresijai.

Spauda yra vienintelis kelias, kad valdžia suprastų mūsų poziciją. Reikia rašyti spaudai, ypač angliškai spaudai, ir pareikšti savo nuomonę. Amerikoje baltiečiai studentai kartu diskutuoja visus įvykius ir nutaria drauge veikti. Ir Kanadoje turėtų būti bendra baltiečių studentų veikla, nes kai yra daugiau žmonių, daugiau ir padaroma. Amerikoje yra paruoštas bendraraštis ir išsiuntinėtis visiem baltiečių studentams, informuojantis apie naujus pasaulio įvykius. Taip pat Kanadoje yra galvojama pradėti tokią veiklą.

Siemiet Niujorko mieste bus surengta baltiečių organizacijos konferencija. Skatinama, kad joje gausiai dalyvautų lietuvių studentai. Studentai turi būti susiorganizavę, nes tokiu būdu bus geriau painformuoti ir daugiau galės nuveikti. Įdomi buvo pastaba, kad studentų organizacijos neturi būti tik kultūrinės ar pramoginės, bet ir visuomeninės bei politinės.

Naujoji TULSK valdyba nutarė veikti ir politinėje srityje. Per mūsų suruoštus šokus „Paskutinis Pogo“ buvo paruošta peticija, kurioje mes paraišėme ministeriui pirmininkui P. E. Trudeau, kad Kanada su kitomis valstybėmis pasitrauktų iš olimpiados. Pasitraukimas iš olimpiados paragina Rusijos valdžią atšaukti savo kariuomenę iš Afganistano. Surinkome apie 200 parašų ir išsiuntėm į

sostinę. Be to, mes paraišėme laišką, kurį visi TULSKO valdybos nariai pasirašė. Mes tikimės, kad Kanada neleis savo sportininkams dalyvauti olimpiadoje tokiame krašte, kur net žmogaus teisės yra paneigtos. Mes išsiuntinėjom bendraraštį, kuriame lietuvių studentai universitete buvo painformuoti apie mūsų ateities planus. Skambinome telefonais studentams ir kvietėm, kad prisidėtų prie lietuviškos veiklos.

Pakvietėm Arvydą Zyga iš Čikagos su paskaita apie tautosaką. Arvydas sutiko atvažiuoti. Gegužės 10 d., 3 v. p. p., universiteto patalpose (International Student Centre, 33 St. George St.) įvyks paskaita, o Stepo Kario muzikos vienetas atliks mažą programėlę. Po paskaitos ir koncerto bus vyno ir sūrio vakšės. Visi kviečiami dalyvauti.

Spalio mėnesį yra planuojami šokiai. Šį kartą bus maskaradas — Halloween. Visus prašome atvykti su maskaradine apranga. Bus duodama premija už geriausią aprangą.

Spalio mėnesį bus simpoziumas tema „Ateities Lietuva“. Daugiau žinių bus vėliau. Toronto studentai pradeda atgyti. Valdybos nariai pilni entuziazmo. Visus lietuvių studentus kviečiame gausiai dalyvauti.

TULSK VALDYBA

St. Catharines, Ont.

DAR APIE BIBLIOTEKĄ. Bibliotekoje yra dvi knygų spintos. Viena priklauso parapijai, ir joje naujoms knygoms dar yra vietos. Kitoje, mažesnėje spintoje yra sudėtos bendruomenės knygos ir joje vietos naujom knygoms nebėra. Tokiu būdu iškyla naujos spintos reikalsas. Ją būtų galima surasti senų baldų parduotuvėse, bet galėtų pagaminti ir kuris mūsiškių meistrų. Tai būtų didelis pasitarimas savos Bendruomenės labui. Galima būtų ir užmokėti, nes tokiems dalykams nereikėtų pinigų gauti.

Dar vienas opus klausimas: yra negražinti knygų iš seniau veikusios bibliotekos laiku. Turėtumėm visi peržiūrėti savo knygas ir gražinti mums nepriklausančias. Tai būtų didelė parama mūsų bibliotekai. Be to, turim nemažai nereikalingų perskaitytų knygų, besimėtančių palėpėse. Kodėl jų nepaaukoti bibliotekai?

DVIDESIMT PENKERIŲ METŲ vedybinę sukaktį atšventė Virginija ir Juozas Zemačiai. Jie yra vieni pačių veikliausių lietuvių mūsų Bendruomenėje. Jų vaikai, visi buvę skautais, dabar siekia mokslų. Sukakties proga suvažioavo daug svečių ir iš kitų, net tolimesnių vietovių. Sios apylinkės lietuviai jiems linki gražiausios ateities.

I RAMOVENU SUVAZIAVIMA „Paskutinis Pogo“ atstovai — Juozas Sarapnickas ir Jonas Skeivaišas, abu uolūs šios organizacijos nariai. Kor.

MOTINOS DIENA. KLB St. Catharines apylinkės valdyba rengia Motinos Dienos minėjimą gegužės 11 d. Tėvų pranciškonų patalpose, 75 Rolls Ave. 10 v. r. iškilmingos pamaldos su mirusių motinų. Paskaitą skaitys viešnia iš Toronto Irena Meiklejohn-Sernaitė. Po to — motinų pagerbimas, trumpa meninė programa, kava su pyragais. Valdyba kviečia visus dalyvauti šioje šventėje. Pr.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$14,000,000.

MOKAME UŽ: depozitus (P.C.A.) 6% sutaupus 11½% term. depozitus 1 m. 12% term. depozitus 3 m. 11½% reg. pensijų fondo 11½%

IMAME UŽ: nekiln. turto pask. 14½% asmenines paskolas 15%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

VIOSIOS TAUTINIŲ ŠOKIŲ SVENTĖS KOMITETAS praneša, kad visi bilietai jau yra išparduoti. Yra betgi tokių asmenų, kurie juos užsisakė ir lig šiol dar neatsilygino. To atsiliepinimo bus laukiama iki gegužės 10 d. Po šios datos neapmokėti bilietai bus parduodami kitiems. Kartu primenama, kad kaikiuros tautinių šokių grupės nėra užpildžiusios viešbučių registracijos kortelių. Komitetas ragina jas užpildyti tas korteles ir pasiųsti paskirtam viešbučiui su vienos paros įmoka. Tai turi būti padaryta iki birželio 1 d.

PLB KULTŪRINĖS TALKOS KOMISIJA, kurios pastangų dėka į S. Ameriką buvo išskviestas Montevideo „Azuolynas“ ir Buenos Aires „Zibutės“, balandžio 10 d. posėdžiavo Čikagoje. Šiame posėdyje dalyvavo ir PLB valdybos pirm. V. Kamantas. Komisijos pranešime spaudai rašoma, kad ji vienbalsiai nutarė pasiųsti ir vieną pareigų ir kad finansinę savo apyskaitą paskelbs vėliau. Reikšlama padėka visiems lietuviams, kurie finansiskai ir moraliskai prisidėjo prie „Azuolyno“ ir „Zibutės“ iškviatimo. Beveik tuo pačiu metu gauta ir PLB valdybos padėka PLB kultūrinės tautos komisijai ir jos pirm. dr. L. Kriaučiūnui už kultūrinis ryšius su kitų šalių lietuviams, ypač už sėkmingai suorganizuotas „Zibutės“ ir „Azuolyno“ gastroles S. Amerikoje.

LIETUVIŲ FILATELISTŲ DRAUGIJA „Lietuva“ Čikagoje kasmet išleidžia vokus su suaktyvinėmis daktomis ar piešiniais. Šiomis dienomis buvo išleistas arkiv. J. Matulaičiui skirtas vokas. Kairėje voko pusėje yra jo melynų spalvos atvaizdas ir įrašas: „Lietuvos Arkivyskupas Dievo Tarnas Jurgis Matulaitis“.

LIETUVIŲ AMERIKIEČIŲ RESPUBLIKINŲ LYGA savo IX-ji metinį pokylį surengė Tautiniuose Namuose Čikagoje. Jame specialūs žymenys iškviesti lietuviams ir Lietuvai nusipelnusiems asmenims. Juos gavo: „Southtown Economist“ dienraščio red. Ph. Radner, JAV tautinių grupių respublikinių tarybų pirm. Anna Chennault ir Illinois respublikonų partijos pirm. Dan W. Adams (Adomaitis). Red. Ph. Radner, savo laikraštyje daug vietos skyręs lietuviams, jų žadėjo neužmiršti ir ateityje. A. Chennault yra velionies generolo C. L. Chennault našlė. Pastarasis pasižymėjo kaip lakūnas, II d. kare suorganizavo Kinijoje „Skraidančių tigrių“ eskadrilę, kuri gynė nuo japonų puolimų strateginiu požiūriu labai svarbų Burmos kelią. Jo našlė yra poetė, gera kalbėtoja, ginanti laisvės reikalus. D. W. Adams, atrodė, buvo pagerbtas kaip lietuvių kilmės amerikietis. Savo žodyje jis reiškė viltį, kad jo 12 metų amžiaus sūnus didžiuosis savo etnine kilmė.

Walsingham, Ont.

PADEKA

Sunkiai nukentėjom nuo ugnies, bet, draugų, pažįstamų ir geros širdies lietuvių padedami, vėl stojam į gyvenimo vėgą su nauja viltimi, dėkodami: p. A. G. Usvaltams, J. M. Vieračiams, V. Dirsei, B. O. Čekoms, sesei H. Kairienai, J. H. Mačiuliams, V. A. Miškiniams ir visiems, visiems, mus sušelpusiems. Atsidėkojimai nerandam žodžių, tik tariame nuoširdų lietuvišką acd. Radauskis šeima

London, Ontario

PARAPIJOS VAKARIENĖ. Balandžio 19 d. įvyko turtinga Šiluvos Marijos parapijos vakarienė su daug įvairiausių lietuviškos gamybos skanumynų. Nuotaikinga vakaro programa atliko arkiv. E. Kudabienės vadovaujama dainos, vaidybos ir humoro grupė iš Hamiltono. Publikai ypač patiko humoristiniai deimancukai. Salėje skambėjo garsus juokas, plojimai ir prašymai pakartoti. Vakarienių dalyvavo 102 asmenys. Londono mastu tai yra didelis skaičius. Po programos ir vakarienių dalyvių turėjo progos smagiai pasišokti.

Parapijos vadovybė dėkoja Hamiltono grupei ir jos vadovui už įdomią programą, o visiems užsirašiusiems — už dalyvavimą ir parapijos išdo parėmimą. Acd šeiminkėms, paruošusioms daug skanaus ir įvairaus maisto, o taip pat — joms taliknusioms ir talkinusioms darbu ar maistu, dirbusiems kitose tarnybose. Parapijos vadovybė sudaro: klebonas kun. J. Staškus ir parapijos komitetas, sumaniai vadovaujamas V. Gudelio.

I. DANILIONIENE, penkioleka metų einanti KL Katalikų Moterų Dr-jos Londono skyriaus pirmininkės pareigas, antrą kartą išrinkta Londono Folk Arts Council vicepirmininke. Pirmininkės pareigose yra prancūzų kilmės kanadietė P. Walden. Šiai organizacijai priklauso per 20 įvairių tautybų grupių. Jos bendromis jėgomis rengia tautybų tautodailės parodas ir koncertus, pasirodo su įvairių kraštų kėpiniais, o šiemet juos turės ir paviljonas, panašius į Toronte organizuojamus. D. E.

Supažindinkite savo draugus su „TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS“ — atsiųskite dar jų neskaitantį adresu. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

gamintu lietuvišku mediniu kryžiumi. Šiuo metu tėra gyvi keturi kūrėjai-savonoriai. Skiriamas valdybą sudaro: pirm. A. Klimaitis, V. Valaitis ir K. Zuromskis.

SYDNEJAUS SPORTO KLUBAS „KOVAS“ metinį savo susirinkimą turėjo kovo 23 d. Naujon valdybon išrinkti: pirm. — N. Grincevičiūtė-Wallis, vicepirm. — D. Atkinson, sekr. — J. Karpavičius, išd. — D. Kraucevičius, turto valdytoja — G. Sanka, nariai — A. Zduoba ir R. Leveris. Pagalbinį komitetą sudarė E. Karpavičius, V. Sneideris ir Z. Motiejūnienė. Jubilėjinis „Kovo“ trisdešimtmečio pokylis yra numatytas liepos 26 d. Bankstovno graikų salėje. Žiemos sporto šventę slidininkams „Kovas“ organizuoja liepos 19-20 d.d. Thredbo vietovėje, NSW valstijoje.

ALB ADELAIDES APYLINKĖ visuotiniame narių susirinkime kovo 23 d. aptarė veiklos planus ir naujon valdybon išrinko: pirm. C. Zamolskį, vicepirm. V. Vosylių, sekr. A. Skiparį, išd. A. Mikeliūną, kultūros reikalams — Br. Mockūniene.

Britanija

SKOTIJOS LIETUVIAI balandžio 12-13 d.d. lankėsi Londone. Lietuvių Namuose juos sutiko vedėjas K. Makūnas ir D. Britanijos Lietuvių Sąjungos centro valdybos pirm. J. Alkis. Tradicinių margučių balių su rengė DBLS centro valdyba, tautinių šokių grupė „Lietuva“ ir Sv. Onos draugija. Programą atliko svečiai — Sv. Cecilijos choras, vadovaujamas Prano Didzidolko, padainavęs 11 dainų. Dainų eilėse buvo ir Lietuvos atstovai V. Balickas. Įvadinį žodį tarė DBLS centro valdybos pirm. J. Alkis, o po koncerto kalbėjo choro vadovas ir DBLS Skotijos skyriaus pirm. P. Dzidolikas. Vakaro pelnas paskirtas Londono lietuvių jaunimui. Sekančią dieną Sv. Cecilijos choras giedojo iškilmingose pamaldose Sv. Kazimiero lietuvių parapijos šventovėje. Po pamaldų Londone lietuvių susitikimas su svečiais buvo surengtas Sv. Kazimiero klube. Pastaruosius kleboniją pavašino klebonas kun. dr. J. Sakevičius, MIC.

VELYKINI POBŪVI Bradfordo lietuviams balandžio 7 d. surengė „Vyečio“ klubo valdyba. Pradžioje buvo parodytas J. Padvoiskio pagamintas Vasario 16 minėjimo filmas, užfiksavęs etrasdros sol. V. Rakauskaitės ir vietinio vyrų seksteto atliktą programą. Apie velykinius papročius kalbėjo klubo pirm. V. Gurevičius. Vaisių metu buvo surengtos margučių varžybos. Vertintojų komisija — kun. J. Kuzmickis, K. Mitutienė ir K. Steponavičius premijas paskyrė: A. Galbuogienai, p. Brazdikienai, mažiesiems — Jonukui, Onutei Voickauskams ir Klarai Mitutaitė.

FILATELISTŲ DRAUGIJA „VILNIUS“ kovo 15 d. posėdžiavo Manchesterio lietuvių klube. Pranešimą „Pašto ženklai ir makulatūra“ padarė pirm. L. Puras, jį iliustruodamas Lietuvos pašto ženklų pavymžiais. Nutarta surengti narių ekskursiją į siemetinę tarptautinę pašto ženklų parodą „London 80“. Si paroda Londone organizuojama tik kas dešimtį metų. Dėl pašiljusios sveikatos „Vilniaus“ pirm. L. Puras pasitraukė iš pareigų. Jo vieton pirmininke išrinkta R. Popikienė.

Prancūzija

BIRUTĖ ŠLEPETYTĖ - VENSKU-VIENE kovo 25 d. iš Paryžiaus buvo nuvykus Belgijon dalyvauti tarptautiniame V. Europos katalikų moterų suvažiavime, kuriam pagrindine tema buvo pasirinktos „Krikščioniškos šeimos pareigos šio dienu pasaulyje“. Ji atstovavo Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungai.

Šveicarija

SVEICARIJOS RYTŲ INSTITUTAS Berne leidžia savo laikraštį „Zeitsbild“. Jame buvo paskelbtas prof. L. Reveszo straipsnis, liečiantis sovietinę Afganistano invaziją, kuriame primenama ir panaši Kremiaus taktika Baltijos respublikose. Laikraštyje taipgi pakartotiniai komentuojamas 45 baltiečių memorandumas, protestavęs prieš Sovietų Sąjungos ir Vokietijos sandėrį, atnešusį vergiją Baltijos valstybėms. Pirmenama, kad už derybų stalo tada sėdėjo Ribbentropas ir Molotovas. Pirmasis buvo pakartas Nuernbergo teismo sprendimu, o antrasis tebėra laisvas. Po šio memorandumo prasiėjo žiaurus jo autorių persekiojimas, kuris esąs ypač ryškus Lietuvoje. Plačiau rašoma apie Antaną Terlecką, o sumintųjų sąrašuose minimi ir Julius Sausnauskas.

Vokietija

VELYKŲ PIRMĄ DIENĄ Luebecko lietuvių apylankė v. Šarka. Mišias lietuviams, vokiečiams ir lenkams jis laikė Svč. Jėzaus širdies šventovės kriptoje, skambant lietuviškomis giesmėms. Pamoklas buvo lietuvių kalba, velykiniai sveikinimai — vokiškai ir lenkiskai. Velykines vaišes užsieniečiams skirtose patalpose surengė S. Stungurienė. Sveikinimo žodį tarė VLB Luebecko apylinkės valdybos pirm. Pr. Kotkis, maldą suklebėjo kun. v. Šarka. Vaisių metu buvo dainuoti margučiai, klausoma lietuviškų plokštelių muzikos, sugiedota lietuviškų giesmių, padainuota daina.

Sveika, mamyte!

Rašo Toronto Maironio mokyklos mokiniai

Motinos darbas yra sunkiausias ir svarbiausias darbas iš visų. Tai yra pilno laiko darbas ir negali būti apštas. Motinos viską mums atiduoda ir paaukoja. Yra keista, nors mamos mums tiek daug padaro, labai mažai kas joms padėkoja.

Yra geras dalykas turėti specialią dieną pagerbti motinoms. Tą dieną turėtumėm būti labai dėkingi, pasakyti mamai ačiū už visų metų darbą.

Daina Kalendraitė, X sk.

Motina yra labai svarbus žmogus pasaulyje. Ji augina ir prižiūri vaikus, gydo, kai jie serga, valgydina, kai jie alkani, juos apmėgina. Motina moko vaikus, padeda pamokas paruošti, vežioja pas draugus ir drauges, būna arti, kai mums reikia pagalbos ar kai turime problemą. Motina vargsta, kad vaikai galėtų ką nors veikti ar važiuoti kur nors. Ji kenčia, kad vaikams nereikėtų kentėti. Ji mėgina duoti vaikams geresnį gyvenimą, negu ji pati turėjo. Motina yra tokia ypatinga ir svarbi, kad gali būti meilės simboliu.

Audronė Medelytė, X sk.

Mano mama skalbia drabužius, tvarko kambarius, ruošia maistą. Tačiau man svarbiausia yra tai, kad ji man padeda, kai man yra sunku. Kai aš noriu eiti pas draugą, pasiklausiu, ar galiu eiti, ir tada ji linki man gerai praleisti laiką. Kai pareinu iš kur nors ir esu nusiminęs, ji bando mane pralinksminti. Ji mane geriausiai prižiūri, kai aš sergu. Kai išeinu į suėjimą ir grįžtu neįprastu laiku, įeinu pro duris ir pamatau mamą, sėdinčią ir laukiančią, susirūpinusią apie mane. Kai aš padarau ką nors blogo, ji man paaiškina ką aš padariau blogai ir kodėl taip nebedaryti. Už visa, ką ji man yra padariusi, aš niekada negalėsiu atsisakyti.

Jonas Ažubalis, X sk.

Motina yra svarbiausia šeimos dalis. Ji vaikus gimdo, augina, prižiūri, kad jie turėtų ko valgyti. Ji pasiūlo namuose, kai tėvas išsėda dirbti. Kai Lietuvoje buvo uždrausta vaikams mokytis lietuviškai, motina juos mokė lietuviškai skaityti, rašyti, kalbėti. Ji audė vaikams drabužius. Motina ir vaikai visada yra artimi nuo pat gimimo, kai pirmas žodis, kurį vaikas išmoka sakyti, yra "mama".

Darius Čuplinskas, X sk.

Aš manau, kad visos motinos pasaulyje turi vieną bendrą ypatybę: jos visos myli savo vaikus ir nori, kad jų vaikai turėtų viską, kas yra gera — mokslą, gerą darbą ir, svarbiausia, gerą gyvenimą.

Bet nevisi vaikai pasaulyje tai supranta. Jie kartais mano, kad mamos nori jiems tik blogo. Bet man atrodo, kad jeigu vaikai atsisėstų ir pagalvotų, jie žinotų, kad tai, ką motinos daro, jos daro gero norėdamos. Žinoma, kartais motinos gali susimaišyti ir pasakyti ar padaryti ką nors, kas nėra taip gerai, bet tai yra normalu. Vaikai irgi susimaišo. Ir motina, ir vaikai visuomet gali išsiaiškinti. Man atrodo, kad našlaitis tikrai gali suprasti, ką reiškia motina, nes jis motinos neturi. Gal visi kiti vaikai pasaulyje turėtų pagalvoti, kokie jie laimingi turėdami motiną.

Ramūnas Gotceitas, X sk.

Motina yra labai svarbi kiekvieno žmogaus gyvenime. Kas mus prižiūrėtų ir paguostų, kai sergame; kas patartų ką daryti, kai esame nuklydę? Nors kartais ir einame negerais keliais, mama vistiek mus myli.

Mama yra šeimos širdis, kuri atjaucia bei supranta kitus šeimos narius ir pažįstamus. Motina visada yra atvira, ir mes galime pasitikėti jos nuomone. Mes tikrai turėtume gailėtis našlaičių, kurie motinos nebeturi. Jie tikrai yra praradę labai svarbią kiekvieno žmogaus gyvenimo dalį — mamos meilę.

Kartais nuo karto mes galbūt nesuprantame, kodėl mama mus bara, bet mes turime tai priimti, nes ji nori mums tik gero. Ji augina mus teisingai, tad priimkime jos patarimus. Pagalvokime šią dieną, kaip mes

galėtume visas mamas šiame pasaulyje ivertinti. Tikrai turėtume būti be galo joms dėkingi.

Violeta Siliuskaitė, X sk.

Visi priklauso nuo mano mamos. Ji reikalinga ne tik man, bet ir visiems. Pirmiausia, mama visuomet reikalinga mūsų šeimai. Ji mums kiekvieną dieną padaro vakarienę, plauna mūsų drabužius ir valo namą. Bet ji nebūna namie tik mums tarnauti. Jeigu aš turiu problemą, tai mama visuomet turi atsakymą. Kartais aš nesutinku su ja, bet žinau, kad ji yra teisinga.

Mama taip pat yra reikalinga kitiems vaikams. Ji yra mokytoja ir kiekvieną rytą atsikelia septyntą valandą eiti į darbą. Ji yra labai prisirišusi prie vaikų. Tik pagalvok — visi tie vaikai išmoka skaityti, rašyti ir gyventi šių dienų pasaulyje iš mano mamos.

Tai matote kokia reikalinga mano mama. Kai aš negerai jaučiuosi, pagalvoju apie mamą, kuri juk labai myli ir saugoja mane, esutę, tėvelį ir savo mokinius. Mes visi tave mylime: ačiū, mama.

Loreta Žilinskaitė, X sk.

Aš myliu savo motiną, nes ji man reikalinga. Ji sunkiai dirba prižiūradama, kad mums būtų geras gyvenimas. Ji mums vis ruošia valgyti, plauna baltinius, valo namą ir dar turi laiko būti su šeima. Daug kartų ji mus išbada, bet dažnai mums to ir reikia, nes mes ką nors blogo padarome. Dažnai mes ją varginame. Kai nepareiname namo laiku, randame ją sėdinčią laukiant mūsų. Ji taip rūpinasi, o mes visai nepagalvojam apie ją, kol nepareiname namo. Ji visą savo laiką paskiria mums ir mėgina mus išmokyti, kas yra gera ir kas bloga. Ji yra svarbėnė, negu tik viskam tvarkyti. Ji man padeda, kai yra labai sunku. Ji žino, kad mes visi ją labai, labai mylime. Mes niekada negalėsime atsisakyti už visa, ką ji padarė. Aš tik galiu pasakyti: "Mama, ačiū už viską; mes visą laiką tave mylėsime".

Paulius Karosas, X sk.

Yra sunku įsivaizduoti, koks gyvenimas būtų be mamos. Visada, kai man reikėdavo pagalbos ar su kuo pasižnekti, mama ten būdavo. Labai dažnai mes pamirštame, kiek ji yra mums padariusi ir kiek ji mus myli. Kartais net galvojam, kad ji mūsų nemėgsta, kai pyksta ar neleidžia ką nors daryti. Bet mes patys žinome, kad tai neteisybė.

DOVANA

Štai vienas vyras savo žmonai davė daugybę dovanų: aukso apyrankę ir perlus, žiedus, be skaičiaus auskarų.

Bet žmona vis liūdėjo, laukė pačios brangiausios dovanos, kurios jai vyras neįstengė padovanoti niekada.

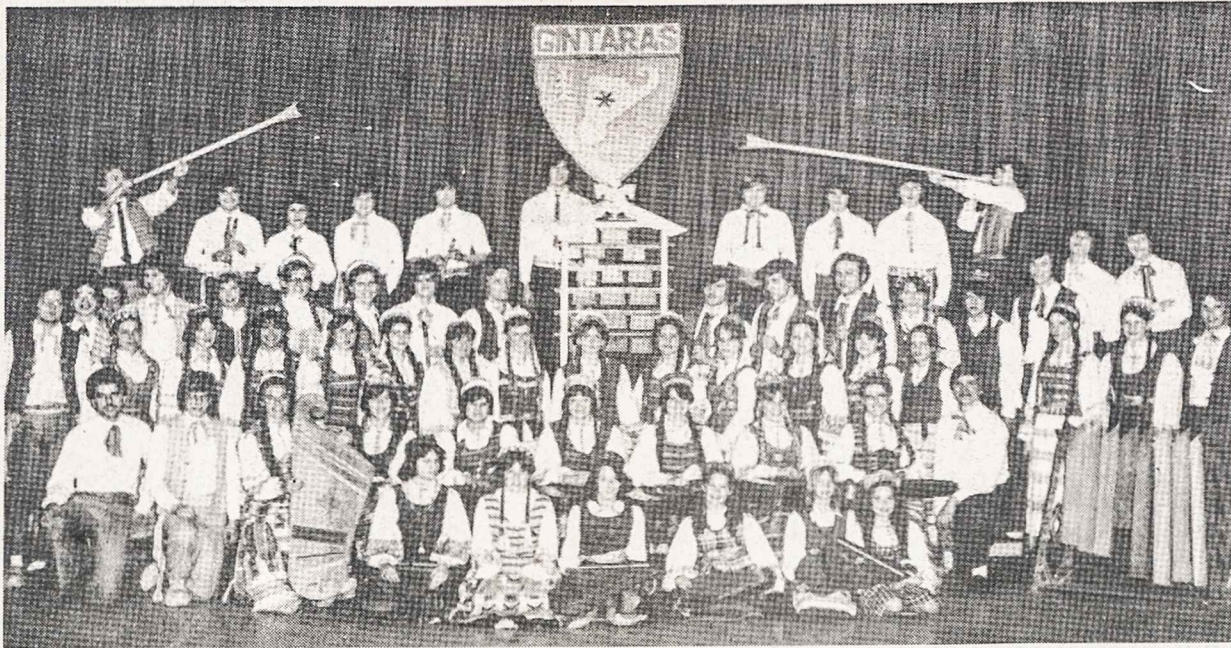
Nes jos nėra nei parduotuvė, nėra nei pievoj tarp gėlių. Ją tik širdyse rasti galim, tik širdyse gerų žmonių.

Ta dovana — švelni draugystė, be melo, keršto, be keiksmų, gražiausia dovana pasauly, skirta gyvenime žmonių!

B. VYTIENĖ

Sveikiniai mielos mamytės...

Montrealio jaunimo ansamblis "Gintaras" — šokėjai, dainininkės ir liaudies instrumentų orkestras. Šis ansamblis dalyvaus rašytojo Kristijono Donelaičio mirties 200 metų sukakties minėjime Toronte-Mississaugoje, kur Anapilio salėje gegužės 25 d. inscenizuos Donelaičio "Metų" ištraukas Tony's Photo Studio

Baltiečiai protestuoja prieš invaziją

Žmogaus ir tautos teisių gynėjų raštas, parašytas pavergtuose Baltijos kraštuose

TSRS Aukščiausios Tarybos pirmininkui
SNO Generaliniam Sekretoriui
Afganų tautai

ATVIRAS LAIŠKAS

1979 metų gruodžio 27 d. pasauli sukrėtė žinia apie tarybinės kariuomenės įvedimą į Afganistaną.

Aiškinimai, jog tai įvykdyta prašant Afganistano vyriausybės pagal vadinamą draugystės ir bendradarbiavimo sutartį prieš užsienio agresiją, nepagrįsti. Amino vyriausybė negalėjo prašyti, kad tarybinė kariuomenė ją nuverstų, o Karmalio vyriausybės tada dar nebuvo. Jokia kita šalis nebandė įvesti kariuomenės į Afganistaną. Net Brežnevas, atsakydamas į "Pravdos" korespondento klausimus lapkričio 12-ą, to neigė. Tarybinės kariuomenės įvedimas prieštarauja 1933 m. pasirašytai Tarybų Sąjungos sutarčiai su Afganistanu "Dėl agresijos apibūdinimo". Pagal 2-ą ir 3-ą šios sutarties straipsnius, betkokių karinių pajėgų įvedimas yra agresija ir jokie ekonominiai ar politiniai argumentai negali jos pateisinti.

Pabaltijo valstybės taip pat turėjo panašias draugystės bei savitarpio pagalbos sutartis su Tarybų Sąjunga. 1940-ais į šias šalis taip pat buvo įvesta tarybinė kariuomenė irgi pasiremiant tomis sutartimis. Todėl estų, latvių ir lietuvių tautos gerai žino tokių veiksmų tikslus bei išdavas.

Pasaulio visuomenė aiškiausiai pasmerkė svetimos kariuomenės įvedimą į Afganistaną. Generalinės asamblėjos rezoliucijoje 80-ų sausio 15-ą 104 valstybės balsavo už nedelstiną visos užsienio kariuomenės išvedimą iš Afganistano, ir tik 18 balsavo prieš.

Mes palaikome šią SNO Generalinės asamblėjos rezoliuciją ir reikalaujame, kad visa Tarybų Sąjungos kariuomenė būtų nedelsiant ir besąlygiškai išvesta iš Afganistano. 1980 m. sausio 17 d. Pasirašė:

Martas Niklus, Jonas Volungevičius, Algirdas Statkevičius,

Vytautas Bogušis, Enas Tarto, Ivars Zukovskis, Juris Kukas, Liūtauras Kazakevičius, Zigmars Širvinskis, Vladas Šakals, Leonora Sasnauskaitė, Leonas Laurinskas, Mečislovas Jurevičius, Jonas Šerkšnys, Jonas Petkevičius, Jonas Protusevičius, Romas Trakimas, Petras Cidzikas, Andrius Tučkus, Algirdas Mašilionis, Kęstutis Subačius.

Suimti okupuotoje Lietuvoje

"USSR News Brief" 5 nr. pranešimu, Vilniuje š.m. vasario 14 d. suimtas gydytojas Algirdas Statkevičius. Jis yra gimęs 1923 m. Pirmą kartą nuvestas 1951 m. pagal Baudžiamojo Kodekso 58 str. Paleistas iš lagerio 1956 m., vėl suimtas 1970 m. už jo parašytas knygas: "Kommunistų manifesto kritika", "Sociologinių tyrimų Lietuvoje išvados" ir "Visuomenės gyvenimo abėcėlė". Šį kartą teismas pasiuntė jį į psichiatrinę ligoninę, kurioje išbuvo pusantros metų. Kurį laiką dirbo gydytoju greitojo pagalbos. 1979 m. rugpjūčio 23 d. pasirašė 45 baltiečių memorandumą, nukreiptą prieš Molotovo-Ribbentropo sutartį. 1979 m. spalio 3 d. A. Statkevičius bute buvo padaryta krata. Nepaisydamas persekiojimo, jis įsijungė į lietuviškąją Helsinkio grupę ir pasirašė raštą, protestuojantį prieš A. Terlecko ir Tatjanos Velikanovos suėmimą.

Taip pat "USSR News Brief" (4 nr., Briuselis) žiniomis, Lietuvoje suimtas Jonas Petkevičius, ilgametis politinis kalnys. Paleistas iš lagerio, gyveno Šiauliuose su žmona Jadvyga ir sūnumi. Dirbo aklyjų draugijos dirbtuvėje. 1979 m. rugpjūčio 23 d. pasirašė 45 baltiečių

memorandumą, smerkiantį Molotovo-Ribbentropo sutartį ir reikalaujantį laisvės Baltijos valstybėms.

"USSR News Brief" (3 nr., Briuselis) praneša, kad š.m. vasario 12 d. Klaipėdoje buvo pašauktas į teismą Justas Gimbutas. Jį kaltino už gyvenimą be paso (LTSR Baudžiamojo Kodekso 212 str. 1-oji dalis). Teisėjas buvo Parocka, liudininkai: milicijos kapitonas Kapkajevs, miesto vykdomojo komiteto tarnautoja Paulaitienė ir leitenantas, kurio pavardė nežinoma. Advokato kaltinamasis atsisakė. Kai teisėjas perskaitė kaltinimą, kuriame nurodomas ankstyvesnis Gimbutas teistumas, Gimbutas pasinaudojo "nušalinimo teise" ir nesutiko su teismo sudėtimi. 1948 m. Gimbutą 25-iesiems metams nubaudė OSO (Osobojje Soveščanije — Ypatin-gas pasitarimas), populiariai "trojka" vadinamas karinis tribunolas. Kadangi toks nuosprendis buvo ne pagal įstatymus, Gimbutas teistumo nepripažįsta. Atkalėjęs 30 metų, jis pernai balandžio mėnesį išėjo iš lagerio ir atsisakė imti sovietinį pasą, reikalaujamas leidimo išvykti į Ameriką. Kai teisėjas ir tarėjai išėjo pasitarti, (Nukelta į 9-tą psl.)

Padėka

A+A ELENAI INKRATIENEI
mirus,

nuoširdžiai dėkojame prel. dr. J. Tadaraukui ir kun. J. Kubiliui, už šv. Mišių atnašavimą, Rožinio maldas per du vakarus.

Didžiausia padėka — mūsų artimiesiems draugams, kaimynams ir pažįstamiems už gausų dalyvavimą laidotuvių namuose, šventovėje ir kapinėse, už gausias šv. Mišių aukas ir gėles.

Dėkojame gydytojui Algirdui Saunoriui už rūpestingą lankymą bei patarnavimą ligoje ir gydytojui J. Ciok.

Nuoširdus ačiū šeiminkėms už skoningai pagamintus pusryčius.

Jūsų visų nuoširdumas pasiliks mums neužmirštam.

Liūdentis vyras Juozas,
duktė Laima, žentas ir vaikaičiai
Danutė, Matas Jonikai ir šeima

A+A

PETRUI LABUCKUI
mirus,

jo žmonai STANISLAVAI ir sūnui EDVARDUI reiškiu nuoširdžiausią užuojautą —

Vincas Balnius,
Delhi, Ont.

A+A

VLADUI KUNKULIUI

iškeliauvus amžinybėn, jo giminėms, draugams bei artimiesiems reiškiamo giliausią užuojautą —

Vincas Balnius
Ignas Vainavičius

Delhi, Ontario

A+A

STASIUI JACKUI
mirus,

broliams ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžių užuojautą ir kartu liūdime —

P. Laureckienė
Žiogai

A+A

STASIUI JACKUI
mirus,

jo broliui BENEDIKTUI ir kitiems artimiesiems nuoširdžiausią užuojautą reiškia —

Lietuvių Profesionalių ir Verslininkų
Sąjunga

A+A

STASIUI JACKUI
mirus,

broliams BENIUI, ZIGMUI, seseriai, kitiems broliams, giminėms ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžių užuojautą —

E. K. Galiauskai

A+A

STASIUI JACKUI
mirus,

jo seseriai, broliams bei kitiems giminėms gilią užuojautą reiškia —

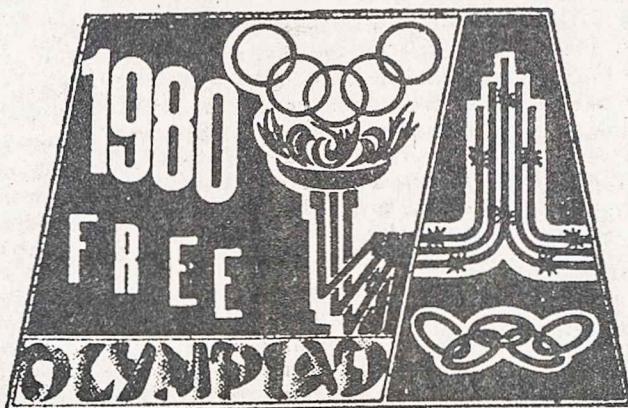
H. ir B. Šmitai

A+A

mano miellam ir brangiam bičiuliui
STANISLOVUI JACKUI-
JACKEVIČIUI

iškeliauvus amžinybėn, liūdėdamas giliai ir nuoširdžiai užjaučiu velionies sesutes JUZEFA ir EUGENIJA, brolius JONĄ, IGNA, ANTANAZA, ZIGMĄ, BENEDIKTĄ ir visus gimines, bičiulius bei pažįstamus —

K. Daunys

Pavergtų tautų olimpiada - 1980 FREE OLYMPIAD

1980 m. liepos 4 - 5 - 6 dienomis

ETOBICOKE OLYMPIUM, CENTENNIAL PARK,
Etobicoke, Ontario

OLIMPIADOS TIKSLAS:

1. priminti, kad lietuvių tauta nėra atstovaujama tarptautinėse olimpinėse žaidynėse, yra priversta dalyvauti po Sovietų Sąjungos vėliava
2. paremti Vakarų pasipriešinimą olimpiadai Maskvoje

Šioje pavergtų tautų olimpiadoje bus lengvoji atletika, šaudymas, krepšinis, tinklinis, futbolas

RENĖJAI: Kanados Lietuvių Bendruomenė (KLJS, ŠALFASS), Ukrainiečių Bendruomenė, Latvių Federacija, Centrinis Estų Komitetas Kanadoje.

Kviečiam sportininkus registruotis olimpinėm žaidynėm, o visą lietuvių bendruomenę — dalyvauti

INFORMACIJOS KOMITETAS

Naujasis Montrealio lietuvių kredito unijos pirm. inž. ALGIRDAS KLČIUS kalba visuotiniame susirinkime. Nuotr. Tony's Photo Studio

“Sugrįžimas į Estiją”

(Atkelta iš 1-mo psl.)

sijoje yra tie patys sprendimai — su teismu ir be teismo.

Sių dienų vaizdai

Taline ant sienos yra pritvirtintas didelis Lenino paveikslas. Leninas, ranką pridėjęs prie kepurės matiko, sveikina praeinančius. Kai estai eina pro tą paveikslą, nusisuka į kitą pusę. Estijoje daug jaunimo su “džinsais”, kurie Estijoje kainuoja iki 200 rublių.

Kai P. Vesilind atvyko į Estiją, į tėvų gyventą Piritą miestelį, esantį netoli Talino, ėjo kryptimi, kur gyvena jo sena teta Friida. Pakeliui jis estiškai paklausė seną moterį, ar ji seniai čia gyvena. Atsakė rusiškai — “neponimaju” (nesuprantu) ir dingo. Tokiu “neponimajininkų” šiandien Estijoje yra labai daug. Iš P. Vesilindo giminės tik minėta teta gyvena tame miestelyje. Ji nieko nežinojo apie jo atvykimą.

Autorius rašo: aš, pagal turimą adresą, ėjau į namo kiemą, kur gyveno teta. Kieme sena moteris skuto bulves. Aš jai šūktelėjau: “Friida Vesilind?” “Kam jos reikia?” — atsakė ji. “Aš esu Priit” — vėl šūktelėjau. Jos veidas pasikeitė. Ji pašoko, pasitaisė savo žilus plaukus ir skubėjo prie manęs.

Teta gyvena dviejų kambarių butelyje. Mes pietavome. Valgėme juodos duonos, truputį sūrio ir uogu, kurios išaugo mažame jos sodelyje. Teta kalbėjo: “Jūs dėdė Ado ir aš buvome laimingi, kad grįžė iš Sibiro, gavome šią patalpą. Už ją moku 13 rublių į mėnesį. Aš į mėnesį gaunu 50 rublių pensijos”. Vėliau aplankėme artimųjų kapus. Mano senelis 1947 m. paskendo žvejojdamas. Jis nelegaliai žvejojo naktį, nes tada Estijoje siautėjo bolševikai ir badas.

Miestelio pakraštyje vykdomos olimpinės statybos, nes pačiam Taline nėra pakankamai vietos. Talinas numatytas olimpiados vandens sportui. Jau 1979 m. Estijoje lankėsi apie milijoną turistų, kurių daugiausia buvo iš Skandinavijos kraš-

tų. Taline statomas antras didelis viešbutis, nes miestas įeina į turistinį Sovietų Sąjungos planą. Ir dabar “Viru” viešbutyje Vakarų prabanga jungiama su sovietine drausme. Skandinavai į Taliną rengia “vodka” ekskursijas, o rusai komunistai vyksta į Taliną kaip į rusišką Skandinaviją.

Kartą su draugu sėdėjome “Viru” viešbučio naktiniame klube ir girkšnojome armėnišką konjaką, užsigėrdami estiškai “Pepsi-Cola”, kaip estai sako — “Peipsi-Cola”. Rytinėje Estijoje yra Peipsi (Peipus) ežeras.

Uždarbiai

Estijoje yra rusų, kurie kasa griovius, gaudami į mėnesį 300-400 rublių, kai gydytojas gauna 150-200 rublių. Yra užsiėmimų, kurie duoda geras pajamas: taksistai, baro tarnautojai, rašytojai, žurnalistai ir kiti, kurie susitinka su užsieniečiais ar dirba propagandoje. Jie turi pinigų, bet neturi ko už juos pirkti, jei nėra komunistai. Kaip vertinamas uždarbis, rodo šis pavyzdys. Tėvas bara dukterį: “Sakei, kad tavo vyras yra rašytojas, o dabar pasirodo, kad jis tik inžinierius su 150 rublių mėnesinio atlyginimo”.

Aplankėme Tartu miestą, kuris turi per 100.000 gyventojų. Tai senas universiteto miestas. Universitetą čia 1632 m. įsteigė Švedijos karalius Gustavas II. Tada tas rajonas daugiausia buvo apgyvendintas vokiečiais.

Estus spaudžia okupacija, bet estai nenusimena. Jie masiniuose pasirodymuose kartais sugieda ir tautos himną. Tada per giedotojų skruostus rieda džiaugsmo ašaros. Estų karikatūristai nupiešia karikatūras, kuriose parodo, kiek daug viršininkų tvarko vieno darbininko darbą. Sakoma, kad dabar Sovietų Sąjungoje yra 50% dirbančių ir 50% darbininkus komanduojančių. Sovietietinės sistemoje privedo daug ponų.

Priit Vesilind Estijoje matė savo tautos spaudimą, bet jis tiki, kad pavergti estai pakels tuos žiaurumus ir Estija vėl susilauks laisvės.

Montrealio lietuvių jaunimo ansamblio “Gintaras” liaudies instrumentų orkestras, kuris dalyvaus Toronto “Gintaro” 25-rių metų sukakties iškilmėse gegužės 24 d. ir K. Donelaičio mirties 200 metų sukakties minėjime gegužės 25 d. Anapilio salėje drauge su visu “Gintaro” ansambliu

Jungtis su tauta

Toronto “Gintaro” ansamblio 25-rių metų sukakčiai

A. RINKŪNAS

Vienalytė tauta gali būti tik tada, kai visa gyvena vienoje vietoje, savo tėvų ir sentėvių žemėje. Praktiškame gyvenime tai retai pasitaiko. Net ir didžiosios tautos turi savo emigraciją, ir net gana gausią, o mūsų tautos likimas buvo ypač emigracijai palankus, nes jau antrasis šimtmetis, kai gyvename svetimųjų okupacijoje, išskyrus neilgą laimės laikotarpį, kai buvome atgavę pilną nepriklausomybę.

Pagrindinė mūsų tautos emigracija ėjo į Š. Ameriką. Čia ji yra jau apie du šimtus metų senumo. Pirmieji emigrantai beveik išimtinai buvo darbininkai, bet ir tada jie nebuvo vien tik paprastų darbo vergai. Į tolimus užjūrio kraštus jie atsivėžė savo dvasinę kultūrą, kuri greitai pradėjo reikštis lietuviškose šventovėse, parapijų choruose, procesijose bei eisenose, neretai palydimose savo pačių kariškų dūdų orkestrų. Visi tie dalykai buvo daromi su dideliu noru ir užsidegimu atliekamu nuo sunkaus darbo laiku, nes tai buvo jungtis su tautos dalimi, likusia toli už Atlanto.

Naujieji šio šimtmečio emigrantai ėjo tuo pačiu keliu. Ir jie skyrė ir tebeskiria daug laiko dvasiniam ryšių palaikymui su toli likusia tautos dalimi. Kaikuriuos priemonės yra tos pačios: lietuviškos pamaldos, chorai, parengimai. . . Bet viena sritis šiuo metu yra ypač išpopuliarėjusi. Tai tautiniai šokiai, kurie ir jaunimą, ir senimą suriša mintimis ir jausmais su mūsų šventąja žeme.

Tokiomis nuotaikomis sutinkame Toronto “Gintaro” ansamblių, švenčiantį savo veiklos 25-rių metų sukaktį.

Dvidešimt penkeri metai išievi organizacijai yra ilgas laikotarpis, ir kurį telpa net trys generacijos. Per tą laiką “Gintaras” buvo daug kas, ypač Toronto ir visos Kanados lietuviams. Jis buvo lietuviškos ambasadūris kitataučių tarpe, skelbęs lietuviybę ne tik gausiose koncertuose Kanadoje,

bet ir už jos ribų — JAV-se ir Europoje. Šiuo metu jis yra parinktas atstovauti visam Kanados jaunimui tautinių šokių festivalyje Prancūzijoje šią vasarą.

“Gintaras” buvo ir tebėra iš dalies ir lietuviškos mokykla. Vaikai čia toliau mokosi lietuvių kalbos, nes šokėjų repetitijų kalba yra lietuvių. Jaunimas išmoksta jungtis į lietuvišką bendruomenę ne tik šokyje bei dainoje, bet ir tolimesniame susidraugavime, neretai pasibai-giančiame jungtuvėmis (gintaričiai jau yra sukūrę keliasdešimt lietuviškų šeimų, kurių vaikus matysime šokant kartu su tėvais sukaktuvinio koncerto metu).

Visą laiką gyvendamas lietuviškoje nuotaikoje, “Gintaras” yra išugdęs ir ištisą jaunųjų veikėjų kartą. Jų yra šeštadieninės Maironio mokyklos mokytojų kambaryje ir organizacijų vadovybėse. Jie, supratę tinkamo lietuvių kalbos mokėjimo reikšmę, vyrauja ir Augštesniuose Lituanistiniuose Kursuose Toronte.

O ryši su nepriklausoma Lietuva “Gintaras” išreiškia dėvėdamas tikrus tautinius drabužius ir laikydamasis iki detalių tokių šokių formų, kurių buvo laikomasi nepriklausomos Lietuvos tautinių šokių šventėse.

Ilgą būtų aprašinėti laikraštyje “Gintaro” 25-mečio istoriją, jo koncertus ir vadovus. Visą tai yra aprašyta ir parodyta sukaktuviniame leidinyje. Norėtusi paminėti tik vieną kitą įvykį iš gintaričių gyvenimo. Štai viena gintarietė sukaktuviniame leidinyje rašo: “Gintaras man buvo viskas. Čia praėjo pusė mano gyvenimo, vaikystės ir jaunystės gražiausi 13 metų”. Kita gintarietė, sugalvojusi išeiti iš tėvų namų, paliko viską, net brangias sukneles ir papuošalus, pasiimdama tik tautinius drabužius, kuriais puošėsi “Gintaro” koncertuose. Tai buvo jos brangiausias ryšys su tauta, kuris ją grąžino ir į tėvų namus.

Padėkome “Gintarui” atsilankydami ir sukakties koncertą š.m. gegužės 24 d. Anapilio salėje.

Kylantis jaunimo choras

Hamiltono mergaičių choras “Aidas”, gražiai lietuviams atstovaujantis vienetas

SOL. RIMAS STRIMAITIS

Montrealyje balandžio 19 d. buvo mano trečias bendras koncertas šiais metais su “Aidu”. Pirmas buvo Los Angeles, antras San Francisco mieste.

Tuose trijuose koncertuose aš stebėjau choro dainavimą ir publikos reakciją. Geriausias “Aido” pasirodymas, pasiekęs dainavimo viršūnę, buvo Montrealyje. Publika kėlė ovacijas po kiekvienos dainos, lyg šaukdama pakartoti. Ir kodėl? Ar dėlto, kad Montrealio publika yra šiltesnė? Tikriausiai ne dėlto. Šiame koncerte “Aidas” pasiekė savo zenitą dainavime. Jame girdėjosi spalvos, kontrolė ir skalės pajėgumas. Tie trys dainavimo “perlai” yra labai šunkiai pagaunami, ypač chore, sudarytame iš tokių jaunų mergaičių.

Be abejonės, didžiausias nuopelnas priklauso dabartiniam choro vadovui muz. Jonui Govėdui. Aš stebėjau per repeticijas, kaip jis išreikalauja ritmą ir tų minėtų “perlių”. Tai labai įtemptas darbas, nes jaunų žmonių koncentracija, kantrybė ir

disciplina labai neilgai trunka.

Po kiekvieno koncerto aš klausdavau publiką buvusius muzikos žinovus (Montrealyje — sol. Kardeliene, sol. Kebli, Los Angeles — muz. Budriūna, muz. Gudauskienė ir kt.) apie šį chorą. Jų reakcija buvo maždaug tokia: “Mes esame nustebę ir sužavėti šiuo augšto klasės repertuaru ir jo atlikimu. Tikrai to nesitikėjome. Manėme, kad tai bus dar vienas jaunimo pasirodymas, publikos sentimentalai sutinkamas dėl jaunystės, bet be ypatingo meno”.

“Aido” programos atlikimas buvo meniškasis. Jam nereikia laukti sentimentalų priėmimo. Los Angeles ir San Francisco lietuviams man pabrėžė, kad jie turėjo labai mažai žinių apie “Aido” chorą ir sakė jie būtų pasikvietę svetimausių svečių, jeigu būtų žinoję, kad choras yra toks geras. Labai gaila, kad choras yra toks kuklus ir savęs negarsina. O tie, kurie turėtų spaudoje ir kitur kalbėti apie šio choro lygį, turbūt nesupranta arba neįvertina.

“Aidas” seniau yra gastroliavęs Europoje (dainavo net popiežiui), Pietų Amerikoje ir daugelyje JAV ir Kanados miestų. Kelionių išlaidas beveik 100% padengia mergaitės, jų tėvai, artimieji ir choro draugai. Mūsų organizacijos, kurios dažnai lėšomis padeda pavieniams asmenims ir įvairiems vienetams, turėtų atkreipti dėmesį į kylantį lietuvių chorą, jį remti bei kvieisti koncertams.

● Kas lečiausiai pažada, ištikimiausiai įvykdo (Rousseau).

“Merkelis Giedraitis”

— nauja knyga apie šį didvyrį ir jo nuostabius laikus; gaunama pas platintojus ir tiesiai iš leidyklos:

Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, Mi. 48064.

Kaina: \$7.00 minkštais viršeliais, \$11.00 — kietais.

Torontiško “Gintaro” ansamblio mokytojai. Iš kairės: Liucija Kaminskienė, Giedrė Paulionienė, Rita Karasienė, Juozas Karasiejus, Lilija Pacevičienė, Dalia Nausėdienė, Ramona Grigaliūnaitė. Nuotr. O. Burzdžiaus

Literatūrinės premijos išskilmės

Dvidešimt devintoji “Draugo” romano premija šiais metais įteikta rašytojui Juozui Kralikauskui St. Petersburg, Floridoje.

Įteikimo išskilmes surengė Floridos Lietuvių Bendruomenės apygardos ir St. Petersburgo LB apylinkės valdybos. Rengėjų komitetą sudarė: K. Gimžauskas — pirmininkas, A. Grudzys, G. Jezukaitienė, B. Klierė, A. Klierienė, V. Kulbokienė, K. Palčiauskas, A. Ragelis, K. Sabalis, K. Urbšaitis, St. Vaškys, S. Velbasiš. Pagrindinė šventės planavimą atliko “Draugo” atstovai. Iškilmės įvyko 1980. IV. 9, 3 v.p.p., Lietuvių Klubo salėje.

Škoningai G. Jezukaitienės papuoštoje scenoje pradinį žodį tarė K. Gimžauskas. Pasveikinęs šventės dalyvius, apibūdino kūrybinį žodį kaip svarbią tautos kultūros apraišką. Rašytojai kuria ne tik dabarčiai, bet ir atečiai, praturtindami lietuvių tautos kultūros lobynus. Programos vedėjų pakvietė buv. ilgametį Lietuvių Klubą pirm. Albiną Karnių. Premijos paskyrimo aktą perskaitė viešnia iš Čikagos M. Remienė.

“Draugo” leidėjų atstovas kun. dr. V. Rimšelis, MIC, palygino caro laikų Lietuvos kultūrinės sąlygos su šių dienų politine spauda, priminė spaudos reikšmę, kaip “Aušra”, “Tėvynės Sargas”, “Varpas” ir kiti laikraščiai parengė mūsų tautą laisvam valstybiniam gyvenimui. Dabartinėje Lietuvoje mūsų broliai ir sesės, neturėdami žodžio laisvės, džiaugiasi laisvojo pasaulio lietuvių spauda, kuri ne tik kuria ir skleidžia lietuvių kultūrą laisvame pasaulyje, bet gina ir pavertęjų reikalus. “Draugas” uoliai vykdo tą paskirtį kasdien lankydamas tūkstančius išeivijos šeimų. “Draugo” spaustuvė yra išleidusi daugybę knygų bei žurnalų, o romanų konkursas, vienintelis mūsų literatūros istorijoje, jau duoda 29-tą grožinės literatūros knygą.

Šių metų romano premija “Po ultimatumo”, penktoji iš eilės, atitenka rašytojui Juozui Kralikauskui. Kun. dr. V. Rimšelis, sveikindamas laureatą, kad ir nedalyvavusi iškilmėse, žavėjosi dideliu jo darbštumu bei kūrybingumu, linkėjo ir toliau reikštis grožinės literatūros baruose. Apgailėstas laureato neatvykimo, dėkojo mecenatui kanadiečiui Aleksui Pleiniui, kuris įteikė \$1000 čekį kun. Rimšeliui. Karštais plojimais sutiktas ir palydėtas trumpas, bet nuoširdus Alekso Plenio žodis.

K. Gimžauskas paskaitė romano “Po ultimatumo” ištrauką apie lietuvių išgyvenimus baisios sovietų okupacijos dienomis. Tų laikų skaudūs prisiminimai supurtė klausytojus.

M. Remienė pranešė, kad čikagiškiai dailininkai M. Ambrozaitienė ir dr. A. Lipskis atvežė dovanų — savo tapytų paveikslų, kuriuos loterijoje, pravedoje S. Pupienės, laimėjo vietinės ponios.

Koncertinę dalį atliko solistai G. Capkauskienė ir J. Vaznelis. Pradžioje buvo duetas “Meilė tėvynės nemari” J. Naujalo ir “Plaukia sau laivelis” St. Šimkaus. Bosas J. Vaznelis sodriu savo balsu žavėjo klausytojus, padainuodamas “Dar nepaketi-nau” St. Šimkaus, “Oi kas?” St. Šimkaus ir “Visur tylu” J. Gruodžio. Pakaitomis pasirodė šokių scenoje žaviųjų šiaurės lakštingala G. Capkauskienė,

girdėta St. Peterburge keletą kartų, sutikta karštais plojimai. Nepaprastai gražiai skambėjo švelnus koloratūrinis jos balsas keturioje J. Govėdo kompozicijose. Antruoju išėjimu J. Vaznelis atliko operų ištraukas: Fiesco arija iš “Simone Boccanegra” G. Verdi ir Ūdrio dainą iš operos “Pilenai” V. Klovos. Čia sušvito jo gražaus tembro, plataus diapazono boso balsas. Jo puiki tartis, subtilus įsijautimas ir atliekamus dalykus, muzikinė kultūra užburė klausytojus, kurie palydėjo solistą karštais plojimais.

G. Capkauskienė dar padainavo J. Strausso “Pavasario balsai” (versta St. Santvaro). Lengvai plaukias skambus jos balsas pasiekė klausytojų širdis, ir nepaliaujami plojimai įsiūbavo auditoriją. Pabaigai vėl abiejų solistų duetas “Duok ranką man” iš operos “Don Giovanni” W. Mozarto — gražiai padainuotas su nuosaikia vaidyba.

Padėkoms žodyje kun. V. Rimšelis pastebėjo žmonių gyvenimo slinktį ir kartu kultūrinio darbo išlikimą. Jis gerėjosi St. Petersburgo lietuvių kolonija, pilna svečių sale (dalyvių apie 400), puikiu darbo organizuotumu ir dideliu lietuvių nuosirdumu.

Po programos svečiai, besidalindami išpuščiais, rikavosi eilutėmis vieni prie vėlykinių pyragais apkrautų stalų, kiti prie A. Ragelio stalo, kur buvo išdėstytas premijuotas romanas “Po ultimatumo”. Tą patį vakarą parduota 80 egz. išsigiję kny-

gas tikėjosi autoriaus įrašo. Deja, laureatas neatvyko. . .

Programos dalyviai bei svečiai buvo pakviesti vakarienės į mažą klubo salę. Tai buvo tarytum poilis po pasisekusio darbo. Kun. V. Rimšelis vakarienę pradėjo maldą. Besivaišinant buvo pakili nuotaika, malonus pašnekėsiai. Šios šventės rengėjų komiteto pirm. K. Gimžauskas dėkojo visiems bendradarbiams, pasigėrėdamas, kad mūsų kolonijoje gyvenimas susilaukia ir svarbesnių renginių — čia įvyko VLiko seimas, inžinierių suvažiavimas, Lietuvių Fondo talka, surinkusi \$4000 pelno, dabar — literatūros šventė. Kun. dr. V. Gidžiūnas, pranciškonų vardu sveikinęs “Draugą”, linkėjo sėkmės ir iš-tvermės ateities darbuose. Lietuvių klubo pirm. K. Jurgėla, vilnietis, prisiminė Vilniaus laikus ir čia esančius žymiusius vilniečius. Trumpai kalbėjo Pompano Beach LB apylinkės pirm. Urbutis. Sol. G. Capkauskienė pasirodė ne tikai puiki dainininkė, bet ir gera, nuotai-kinga kalbėtoja. Kun. V. Rimšelis, vilnietis, vakarienę baigdamas nuoširdžia kalba, kvietė visus vienybė, kaip buvo tarp Vilniaus lietuvių lenkų laikais. Anuomet kovota su priešais, o ne su savaisiais. Vakarienė baigta mūsų klebono kun. K. Butkaus maldą.

Ver. Kulbokienė

● Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

DANUTE KRISTO (Krištopaitytė), gyvenanti Prancūzijoje ir pradedanti reikštis kaip aktorė. Jau vaidino televiziniame filme “Stiklinis labirintas”

AUTOMOTIVE FIBERS

visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD, Islington, Ont. M8W 3R3

Telefonas 252-8863

Du muzikai "Tėviškės žiburių" spaudos vakare aptaria muzikines problemas. Kairėje — JONAS GOVEDAS, "Aido" choro dirigentas ir kompozitorius, dešinėje — RITA CYVAITE-KLIORIENE, Nerijos" vadovė iš Kleve-
lando, planuojanti grupės kelionę į Pietų Ameriką
Nuotr. St. Dabkaus

Katalikybės šaknys lietuvių tautoje

Prof. Vyt. Vardžio veikalas "The Catholic Church, Dissent ant Nationality in Soviet Lithuania"

J. JAKSTAS

Nors lietuvių tauta buvo pas-
kutinė Europoje įsijungusi į
krikščionišką bendruomenę, ta-
čiau amžių slinktyje ji tapo va-
karietiškos krikščionybės tvirt-
ve tytiškai bizoniškai krikščionybės
pasaulyje. Kaip ir kokių kelių vakarietiškoji
krikščionybė slinko į lietuvių
tautą ir ilgainiui palenkė sau
žmonių sielas, tegali būti aiški-
nama istorijos mokslu. Istorija
gali parodyti, kokie veiksniai
esmingai susiedino lietuvių tau-
tą su katalikyste, kuri tapo ne-
išskiriama ir paskutiniiais negan-
dų laikais.

Kaip katalikybės šaknys yra
neišsiraunamos iš mūsų tautos
net ir okupantų rafinuotomis
priemonėmis, rodo prof. V. Var-
džio veikalas "The Catholic
Church, Dissent and Nationali-
ty in Soviet Lithuania" (1978).

Veikalo apibūdinimas

Autorius yra politinių moks-
lų profesorius Oklahomos uni-
versitete. Jis yra atsidėjęs Rytų
Europos, tiksliau pasakius, Sov.
Sąjungos klausimams tirti ir to-
dėl gali būti laikomas sovietolo-
gu. Šis jo darbas ir priklauso
sovietologijos sričiai. Jame na-
grinėjama sovietinė politika
Lietuvoje katalikų Bažnyčios
atžvilgiu. Autorius vaizduoja ne
tik hierarchų taisyntes su sovie-
tine vyriausybe, bet ir svarst-
faktų pagrinduose glūdintus
principus, dėsninę, paryškinan-
tį paskirus faktus. Tuo būdu
veikalas yra istorinis ir sociolo-
ginis. Tiesa, naujaisiais laikais
mokslininkai griežtai ir neskiria
istorijos nuo sociologijos. Kai-
kurie istorikai (pvz. L. Karsavi-
nas) nepripažįsta atskiro nuo is-
torijos sociologijos mokslo.
Priešingai, kai kurie labai gerai
žinomi sociologai (pvz. L. Gum-
plowicz) nepripažįsta istorijos
kaip atskiro mokslo nuo sociolo-
gijos. Iš tikrųjų sociologija
nėra griežtai skirtina nuo is-
torijos, nes abiejų yra tas pats ty-
rinėjamas objektas — visuo-
meninis žmonių gyvenimas, tik
istorija vaizduoja paskirus įvy-
kius, nors kartais įieško ir bend-
rybių, suvesdamas paskirus įvy-
kius į vienovę ir darydamas at-
tinkamas išvadas. Ir juo dau-
giau paskiri faktai apibendrina-
mi istorijoje, juo labiau istorija
priartėja prie sociologijos.
Tuo būdu susidaro sociologizuo-
janti istorija. Minėtasis prof.
Vardžio veikalas ir yra tokio po-
būdžio istorija.

Trys veikalo linijos

Autorius įvadė apie savo veika-
lą šitaip pasisako: "Pradžioje
aš sumojau rašyti studiją apie
kovą dėl religinių teisių Lietu-
voje. Bet kai įnikau skaityti
prieštaringą katalikišką lietuvių
literatūrą (pagrindinis informac-
ijos šaltinis), man paaiškėjo,
kad norint suprasti katalikų pa-
stangas išsikvoti lygias pilietines
teises, reikia jas tirti giles-
niame ir platesniame sąryšyje".
Toliau paaiškinama, kodėl rei-
kalingas gilesnis ir platesnis po-
žiūris į Lietuvos pasipriešinimą.
Pirma, jis artimai siejasi su tau-
tiniu pasipriešinimu, antra, yra
žymi dalis bendro Sovietijos di-
sidentinio sąjūdžio, kuris papli-
to pačioje Rusijoje ir gretimose
respublikose. Tuo būdu per visą
veikalą eina trys linijos: lietu-

viškias prieštaringumas, tautiš-
kumas ir bendras sovietinis pi-
lietinių teisių sąjūdis.

Pradžioje, apsiribojęs vien
Lietuva, autorius imasi gylden-
ti lietuvių pasipriešinimą, tiks-
liau pasakius, jo pradus ir vys-
tymąsi ryšium su tautiniu sąjū-
džiu nuo XIX š. vidurio, t. y.
nuo tautinio atgimimo, iki nepri-
klausomybės galo (1940). Šis lai-
kotarpis yra lyg veikalo įžanga,
dėstoma dviejuose pirmuose
skyriuose. Pirmas jų skirtas tau-
tiniam atgimimui ir katalikų
Bažnyčios spyrimuisi prieš ru-
sifikaciją. Antroje skyriuje
dėstoma katalikų Bažnyčios pa-
dėtis nepriklausomybės laikais.

Įžanginė dalis

Katalikybė D. Lietuvos Kuni-
gaikštijoje gan trumpai palie-
čiama. Tik pažymima, kad Lietu-
vos Bažnyčia nuo pat pradžios
trūko tautinio-etninio identiteto
mo, nes ji buvo atnešta iš Len-
kijos kaip politinės unijos išda-
va. Autorius nurodo, kaip Lietu-
vos Bažnyčia nuo pat pradžios
gavo lenkišką pobūdį ir nesi-
smelkė lengvai į mūsų tautą.
Bažnytinė hierarchija kilo dau-
giausia iš lenkų diduomenės ir
liko svetima lietuviškai liau-
džiai. Čia būtų tikę pažymėti
autoriumi ir pačios katalikybės
vegetavimą Lietuvoje per 150
metų, ir pagonybės testinumą.
Permaina įvyko XVI š., kai Lie-
tuvą užliejo reformacijos bangą.
Tada daugiau pajudėjo ir lenkiš-
koji bažnytinė hierarchija. Ji su
pakvietaisais jėzuitais ėmė
slopinti reformacinį sąjūdį ir
stiprinti katalikybę.

Tik po reformacijos Lietuva
ėmė darytis katalikišku kraštu.
Jos sukatalikizavimu nuopelnai
priklauso pirmoje eilėje jėzui-
tais. Profesoriui būtų visai tike
tai pabrėžti ir paminėti vietoje
Vilniaus vyskupo Jurgio Radvi-
los jo pirmtaką Valerijoną Pro-
tasevičių, pakvietusių jėzuitus ir
parengusių jiems pirmoje eilėje
ekonominės sąlygas įsikurti bei
veikti. Kad su stiprėjančia kata-
likyste Lietuvoje stiprėjo ir len-
kiybė, visai teisingai pabrėžiama:
"XIX š. rodėsi, kad Lenkijai pa-
siseka suvirškinti (absorbing)
etniškai lietuvių" (3 p.).

Prie politinio Lietuvos-Lenkijos
valstybės vystymosi prisidė-
jo žymia dalimi ir bažnytinis
veiksny. "Žečpospolitą" pasku-
tinais gyvavimo šimtmečiais ta-
po beveik lenkiška imperija ir
tokia buvo prašalauji laikoma.
Pagaliau ir jos 1794 m. gegužės
3 d. konstitucija pažymėjo ją
kaip vieną lenkišką valstybę.

Po paskutinio padalijimo, kai
Lietuva buvo prijungta prie Ru-
sijos, rusai ir žiūrėjo į Lietuvą
ir į jos Bažnyčią kaip į Lenkijos
dalį. Jiems abiejų sukilimų,
ypač antrojo (1863), malšinimas
ir jų pasekmių likvidavimas bu-
vo "Lenkijos klausimas" (Pols-
koe delo). Jie ėmėsi tramdyti
lenkišką diduomenę ir lenkybę,
stengdamiesi sumenkinti jos įta-
ką ir Bažnyčią. Mūsų istorikas
Vincas Trumpa pagrįstai išve-
džioja, kad ir lietuvių spaudos
draudimas išėjo iš rusų-lenkų
konflikto ir, bent pradžioje, ne-
buvo nukreiptas prieš lietuvių
("Akiračiai" I, 1980).

Prof. Vardys parodo, kaip ru-
sų statytinis Muravjovas spren-
dė "Lenkijos klausimą" Lietu-
voje. Jį sprendamas, jis skau-
džiai palietė ir dvasiškumą, nes

laikė juos "prolenkiška korpora-
cija" (9 p.). Autorius trumpai
papasakoja, kaip Muravjovas ir
kiti gubernatoriai persekiojo
"lenkišką" Bažnyčią, kol paga-
liau suprato, kad neišsiras iš lie-
tuvių tautos katalikų tikėjimo,
nes jis tvirtai įaugęs į lietuvių
sielą. Nepavyko taip pat bandy-
mas įvesti rusų kalbą į katali-
kiškas pamaldas.

Autorius išskirtinai mini
dviejų asmenų pavardes ryšium
su Bažnyčios persekiojimu: An-
tano Mackevičiaus, 1863 m. su-
kilimo vado, ir vysk. M. Valan-
čiaus. Cituojami Mackevičiaus
žodžiai, kur jis kalba apie savai-
mingą lietuvių kovos tikslą.
Apie Valančių sakoma, kad "jis
daugiau kaip kiti puoselėjo lie-
tuvišką tautiškumą XIX š.", ir
visdėlo primena jo pamokslą
Kauno katedroje (1863), esą jis
"nemanė lietuvių galint atsi-
skirti nuo Rusijos". Tai itin la-
koniškas "didžiojo žemaičio"
laikysenos nusakymas tais au-
dingais sukilimo metais.

Toliau gyvendamas Valan-
čiaus laikysena, autorius kalba
apie "trikampinį" konfliktą
Lietuvoje ir primena Hilferding-
go siūlomą carui remti lietuvių
kalbą, mokyklas, spaudą kiriliš-
ko šriftu, ir rusofilų, kaip Sa-
marinas, kurie ignoravo lietu-
vių tautą ir laikė ją medžiaga
rusams suvirškinti. Dėstomas
pavyzdžiais nurodoma, kaip ru-
sai taikė lietuviams rusofiliją
politiką, neišskirdami iš jos
Bažnyčios. Dėstymas baigiamas
ilga citata, paimta iš Londono
"Times" apie susidūrimą Kra-
žių šventovės gynyjū su kazo-
kais 1893 m. Autorius priima,
rodos, šališką korespondenciją
be mažiausios kritikos.

Pirmoji įžanginė dalis baigia-
ma trumpa spaudos draudimo
apžvalge, kurioje iškeliamas
vysk. M. Valančiaus vaidmuo.
Parodoma, kaip vyskupo veiks-
lų, ypač jo pradėtoje drau-
dimoje spaudoje, katalikybė
lydėjo, nors ir pridengta forma,
tautybė. Vėliau, apie 1880-1890
metus, jų abiejų sąsaja išėjo
aiškštėn ir išryškėjo katalikiškos
lietuvių tautos faktas.

Čia autorius pažymi ir nuo-
pelnus jaunųjų dvasiškių, kilu-
sių iš jau laisvų baudžiauninkų
šeimų. Mintis apie tautybę ir
tikybą baigiamą toli siekiančiu
teiginiu: "Sąryšis tarp kataliky-
bės ir lietuviško tautiškumo, iš
dalies panašus ir lenkiškaj, te-
galėjo atnešti tik po I D. karo"
(17 p.).

Apie Prancūziją XIX š. pra-
džioje (Šventosios Sąjungos me-
tu ir vėliau) buvo sakoma, kad
užsimezgė sąjunga tarp sosto ir
altoriaus. Panašiai dėjosi ir
Lietuvoje nepriklausomybės
pradžioje. Pagal profesoriaus
visai pagrįstus išvedžiojimus,
Lietuva steigėsi perdėm katali-
kiška, ir katalikai, jų organizac-
cijos pirmavo. Katalikai veikė-
jai buvo pjonieriai jos atstaty-
me. Trumpa (18 puslapių) ap-
žvalgėlė supinama Bažnyčios
padėtis su valstybės istorija.
Pradžioje pažymimas kunigų ir
krikščioniškų partijų koalicijos
vyravimas. Autorius linkęs tai
aiškinti pasaulietinės intelligen-
cijos trūkumu. Minimas steigia-
masis seimas su klaidingu 150
atstovų (vietoje 112) skaičiumi
ir pirmasis seimas su klaidinga
1920 m. rinkimų data (vietoje

(Nukelta į 9-tą psl.)

Širvydo recenziją paskačius

BIRUTĖ VILKUTAITYTĖ
GEDVILIENĖ

Žiūrėdamas į "Ameriką pir-
tyje" autorių Keturaki Juozą
Vilkutaitį "kitų akimis" ("Vie-
nybė", 1979 m. gruodžio 7 d.,
21 d., 1980 m. sausio 4 d.), V.
Širvydas savo ilgą recenziją dar
papildė straipsniu "Tėviškės ži-
buriuose" (1980 m. 10 nr.).

Idomu, kad savo recenziją
apie mano paruostą knygą "Tik-
ras Keturakis ir jo raštai" V.
Širvydas parašė Juozo Vilkutai-
čio raštų visai neskaitęs, nes
jam "labiau prie širdies istori-
ja negu literatūra" (iš V. S. lai-
ško man). Tačiau iš visko atrodo,
kad labiausiai V. Širvydai rūpi
"Amerikos lietuvių garbė",
apie kurią jis pakartotinai kal-
ba. Deja, pirmo "Amerikos pir-
tyje" suvaidinimo garbė" ne-
priklauso Amerikos lietuviams,
kaip V. S. mano, nes iš rankraš-
čių ji buvo jau prieš 1895 m.
vaidinama Lietuvoje. Atrodo,
Amerikos lietuviams nepriklau-
so nė pirmojo "Amerikos pirtyje"
"išleidimo garbė", nes pir-
miausia ji buvo išleista kaip
"Ūkininko" priedas nr. 2. M.
Simkus rašo, kad Baltimorės
lietuvių tautiniame knygyne
yra tos laidos vienas egzemplio-
rius. Matyt, M. Noveskis tais
pat metais išleido kitą laidą
("Draugas", 1969 m. lapkr. 8
d.).

Gindamas "Vienybės Lietu-
vinkų" korespondentą Darbi-
ninką, kuris pirmas Amerikos
lietuvių spaudoje paleido "an-
tį" dėl "Amerikos pirtyje" au-
torystės, V. Širvydas rašo: "Dar-
bininko raštas įrodo jį buvus
gana augšto išsilavinimo lietu-
vio, plačių pažiūrų ir nelinku-
sio rašyti, ko nežinojo ar kas
ant seilės užėmė" ("Tėv. Žib.").
Tačiau štai ką skaitome V. Šir-
vydo laiške: "Tiesa, Darbinin-
kas klysta Gaisrą ir Pasaką apie
šaltbaubius priskirdamas An-
tanui, ir todėl gali būti klysta
ir dėl komedijos". . . Tačiau,
gindamas jį savo recenzijoje, V.
S. rašo: "Amerikos lietuviams
labai patikimas yra Darbininko
slapyvardė liudijimas Antano
Vilkutaičio mirties atveju. . ."

Nemanau, kad V. S. tokį pa-
reiškimą gali padaryti visų
Amerikos lietuvių vardu, ne-
bent tiktai tų, kurie žiūri "kitų
akimis". . .

Kad tuomet užsienyje gyvenę
lietuviai sumaišė brolius Vilku-
taičius, tai nieko nuostabaus.
Tokių klaidų spaudoje atsitin-
ka visur ir visais laikais, o tam
pavyzdžių nereikia toli įieškoti.
Savo recenzijoje panašią klaidą
padaro pats V. Širvydas, sumai-
šydamas V. Kuzmicką su J. Lan-
kučiu. Štai ką jis rašo: "Duktė
cituoją sekančią V. Kuzmicko
pareiškimą iš 1966 Vilniuje Va-
gos išleisto leidinio Keturakis,
'Amerika pirtyje'. . ." (p. 73).
Tačiau atsivertę 73 puslapį
("Tikras Keturakis ir jo raš-
tai") matome, kad šiame savo
sakinyje V. S. padarė net tris
klaidas, nes: 1. duktė necituo-
ja, 2. ji necituoja V. Kuzmicko
ir 3. minėtoji knyga yra ne V.
Kuzmicko, o J. Lankučio.

Išėina taip, kad pats suklus-
damas, V. Širvydas "smarkiai
atsiremia" į suklusdusį Darbi-
ninką, į kurį savo ruožtu "smar-
kiai atsiremia" V. Kuzmickas,
savo suklusdota knyga suklaidi-
nėgus daugybę, kurie dabar žiūri
"kitų akimis". . .

"TŽ" straipsnyje V. Širvydas
(jau bene trečią kartą) "balsuo-
ja" už "rašliuį" Antaną V., "o
ne nerašliu Juoza, kurio neraš-
lumu stebėjosi ir mūsų literatū-
ros istorikas kun. Juozas Tumas
Vaižgantas". Tačiau pažūrėki-
me, ką tas mūsų literatūros is-
torikas Tumas Vaižgantas tam
"nerašliui" Juozui r a š o:
"Tamsta nauju savo veikalu
"Simtas margu" vėl atimnei
dramatinei mūsų literatūrai pir-
majai technikai tikrai pavykusi
SAVO VEIKALĄ "AMERIKA
PIRTYJE" (mano pabraukta,
B. V. G.).

Reiškia, V. Širvydas labiau
patiki "savo" Darbininku, negu
mūsų žymioju rašytoju Tumu
Vaižgantu, kuris pats dalyvavo
1899 m. Palangoje "Amerikos
pirtyje" vaidinime ir kuris
drauge su dr. K. Griniumi, P.
Leonu, A. Janulaičiu ir kt. ži-
nojo tikrąjį jos autorių, Anta-
nui V. dar esant gyvam.

Nors V. Širvydai artimesnė
istorija, negu literatūra, bet ve-
dant ginčą dėl Keturakio, be
jos negalima apsieiti. Jeigu V.
S. būtų paskaitęs to "nerašlaus"
Juozo V. raštus ir juos palygi-
nė su V. Kuzmicko paruostais
Keturakio rinktiniais raštais,

būtų labai nustebeš. . . ne vien
todėl, kad Kuzmicko knygoje
atsidūrė visi anksčiau paskelbti
Keturakio Juozo V. darbai,
bet ir todėl, kad be jų V. Kuz-
mickas nesurado nė vieno naujo
lietuvio liudies šokių tyrinėti.
"Grandinėles" meno vadovas Liudas
Sagys išpareigojo surinkti etnografi-
nė mūsų tautinių šokių medžiagą ir
pagal ją 1981-82 m. sezonui paruo-
ti specialią programą, kuri atspindės
lietuvių tautinių šokių raidą nuo
kaimo seklyčios iki choreografų re-
žisuotų sceninių pastatymų. Projek-
tą Ohio meno tarybai pateikė "Gran-
dinėles" administratorė Aleksandra
Sagienė. Šiuo metu "Grandinėles"
studentų ir veteranų grupės ruošiasi
VI-jai tautinių šokių šventei Čikago-
je. Balandžio 27 d. "Grandinėle" da-
lyvavo tautybų festivalyje valstybi-
niame Kento universitete.

SOL. LILIJĄ SUKYTĖ, lyrinis Ba-
varijos operos sopranas, kovo mėnė-
sį dalyvavo net šešiuose Ch. Gounod
"Fausto" spektakliuose Sveicarijoje,
Ženevos operos teatre. Juose ji atliko
pagrindinį Margaritos vaidmenį. I
vieną spektaklį atsilankė ir grupė
Sveicarijos lietuvių su dr. A. Geru-
čiu priešakyje. Jai buvo įteiktas lie-
tuvių laiškas ir dovana. Ženevos ope-
roje sol. L. Sukytė dainuosi ir gegu-
žės mėnesį. Ji taipgi dainuoja ir ki-
tuose operų teatruose, nors jos pa-
grindinė bazė yra Bavarijos opera
Muenchene.

PRANCŪZIJO TELEVIZIJA ba-
landžio 19-25 d.d. rodė filmą "Stik-
linis labirintas", kuriame vieną pa-
grindinių vaidmenų atlieka Danutė
Kristo (Krištopatytė). Prieš trejus
metus ji yra atvykusi iš Lietuvos
kaip vieno prancūzo muziko žmona.
Ji studijavo Maskvos konservatorij-
je, vaidina įvairiuose dramos veika-
liuose. Prancūziškoje informacijoje
sakoma, kad D. Kristo esanti lietu-
vė, trejus metus nieko žymesnio
nauveikiusi, nes mokėsi prancūzų
kalbos. Minėto filmo autorius yra
vehgras Gergely Lehoczky. Jis pa-
vaizdavo gyvenimą instancijos šeimos,
kurioje figūruoja lenkų kilmės žmo-
na, jos tėvai, vyras Julius ir kiti.
Žmonos vaidmuo ir teko Danutei
Kristo.

DAIL. GABRIELIAUS STANULIO
XI-jį individuali paroda kovo 29 -
gegužės 4 d.d. buvo surengta uni-
versitetiniame Sveicarijos Neuchatel
mieste, Distelheim galerijoje. Para-
dos atidaryme dalyvavo Lietuvos dip-
lomatinės tarnybos narys dr. A. Ge-
rutis, gyvenantis Berne. Dail. G. Sta-
nulis profesoriauja Ženevos dailės
mokykloje. Lig šiol jis yra dalyvavęs
ir 13-koje kolektyvinių parodų.

"AMERIKOS BALSAS" kovo 25 d.
okupuoton Lietuven transliavo dvi
arijas iš čikagietės sol. Danos Stan-
kaitytės įdainuotos plokštelės. Apie
šio soprano veiklą išsivijoje kalbėjo
A. Petrutis.

TRADICINĖ LIETUVIŲ DIENA,
jau 27-tąją, birželio 22 d. Los Ange-
les ir apylinkių lietuviams rengia
klebono prel. J. Kučingio vadovau-
jama Sv. Kazimiero lietuvių paroda.
I renginius yra įtrauktas koncertas,
kuriame dalyvaus čikagiečiai solistai
Nerija Linkevičiūtė, Bernardas Pra-
pulenis ir rašytojas Aloyzas Baro-
nas. Koncertą papildys kolektyvinė
Los Angeles bei apylinkėse gyvenan-
čių lietuvių dainininkų darbų paroda
bei jon įjungti iš Putnamo atvežti
velionies dail. A. Galdiko kūriniai.

K. DONELAICIO 200 METŲ
MIRTIES MINĖJIMA Britanijos
Londono lietuvių namuose kovo 22
d. suorganizavo Marija Barėnienė.
Pagrindinis dėmesys teko "Metų"
pynei, kurios ištraukas skaitė Eimu-
tis Sova, Zivilė Matukienė, Stasys
Bosikis, Šekspyrinio teatro ir te-
levizijos aktorė Zivilė Šlekytė, buvusi
torontietė. Muzikinius interpus at-
liko E. Sova vadovaujamas jaunų
akordeonistų ansamblių, sol. Birutė
Valterienė ir pianistas V. O'Brien.
Pastarasis buvo parašęs dainą "Pei-
zažas" pagal J. Aisčio tekstą, padai-
nuotą B. Valterienės. Trumpa pa-
sakaite apie K. Donelaitį programon
įsijungė ir rašytojas Kazimieras Ba-
renas.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO
AKADEMIJOS centro valdybos rink-
mai buvo praversti korespondencinio
būdu. I išsiųstus 234 balsavimo lai-
škus atsiliepė 133 nariai. Taigi, rin-
kimuose dalyvavo 56,85%. Pagal bal-
su daugumą valdybą buvo išrinkti
(alfabetine tvarka): dr. Angelė Avi-
žonienė — 102, mons. dr. Paulius
Jatulis — 111, kun. Rapoldas Kra-
sauskas — 119, kun. prof. dr. Anta-
nas Liūma, SJ — 128, mons. Kle-
mentas Razminas — 81 ir prel. dr.
Ladas Tulaba — 84. Naujoji centro
valdyba posėdžiavo kovo 25 d. Dėl
perdidelio darbo krūvio iš valdybos
pasitraukė prel. dr. L. Tulaba. Jo
vieton buvo kooptuotas Algirdas Že-
maitis, MA. Posėdyje pasiskirstyta
pareigomis: pirm. — kun. prof. dr.
Liūma, SJ, vicepirmininkai — dr. A.
Avižonienė ir kun. R. Krasauskas,
sekr. mons. Kl. Razminas, įžd. — A.
Žemaitis, archyvaras — mons. dr. P.
Jatulis. Posėdyje buvo prisimintas
sausio 27 d. miręs LKM Akademijos
narys ir mecenatas prof. dr. Kazys
Alminas, prisidėjęs prie prof. dr. Z.
Ivinskio bibliotekos ir archyvo įsigi-
jimo, dalį savo turto testamentu pa-
likęs šiai institucijai. Akademijon
nariai priimti: kun. Mečišlovas Bur-
ba, SDB, doktorantė Rasa Mažeikaitė
ir dr. Kęstutis Girmis.

Kol kas "tikrąjį Keturakį" ir
jo raštus ten turi tik privilegi-
juoti žmonės, nes spaudos drau-
dimas mažai kuo pasikeitė nuo
anų laikų, tačiau vieną dieną
knygnešių dėka ir tiesa Ketur-
akio Juozo Vilkutaičio kūryba
suras kelią į jo taip numylėtą
žemę. . . į jo tėvynainių rankas
ir širdis. . .

Atsiųsta paminėti

KRIVOLĖ, V. Europos lietuvių
sielovados leidinys, išsėnantis dukart
į metus, 1980 m. 1 nr. Redaguoja
kun. P. Celiešius.

PIRMYN, JAUNIME, neperidinis
Stasio Šalkauskio ateitininkų kuopos
Toronte laikraštėlis, 1980 m. balan-
dis. Redaktorė — Ona Jurėnaitė.

LIETUVOS KATALIKŲ BAZNY-
CIOS KRONIKA, pogrindžio lei-
diny, penktas tomas — nr. 32-39,
1978-1979. Išleido Lietuvos katalikų
Bažnyčios Kronikoms Leisti Sąjun-
ga. Tiražas — 5000. Kaina — \$5
minkštasis viršelias, \$7 — kietasis.
Čikaga, 1979 m., 556 psl.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

KLEVELANDO "GRANDINĖLES"
ANSAMBLIS gavo \$2.800 stipendiją
iš Ohio folkloro ir kultūros komisi-
jos, kurią remia Ohio meno taryba,
lietuvių liaudies šokiams tyrinėti.
"Grandinėles" meno vadovas Liudas
Sagys išpareigojo surinkti etnografi-
nė mūsų tautinių šokių medžiagą ir
pagal ją 1981-82 m. sezonui paruo-
ti specialią programą, kuri atspindės
lietuvių tautinių šokių raidą nuo
kaimo seklyčios iki choreografų re-
žisuotų sceninių pastatymų. Projek-
tą Ohio meno tarybai pateikė "Gran-
dinėles" administratorė Aleksandra
Sagienė. Šiuo metu "Grandinėles"
studentų ir veteranų grupės ruošiasi
VI-jai tautinių šokių šventei Čikago-
je. Balandžio 27 d. "Grandinėle" da-
lyvavo tautybų festivalyje valstybi-
niame Kento universitete.

SOL. LILIJĄ SUKYTĖ, lyrinis Ba-
varijos operos sopranas, kovo mėnė-
sį dalyvavo net šešiuose Ch. Gounod
"Fausto" spektakliuose Sveicarijoje,
Ženevos operos teatre. Juose ji atliko
pagrindinį Margaritos vaidmenį. I
vieną spektaklį atsilankė ir grupė
Sveicarijos lietuvių su dr. A. Geru-
čiu priešakyje. Jai buvo įteiktas lie-
tuvių laiškas ir dovana. Ženevos ope-
roje sol. L. Sukytė dainuosi ir gegu-
žės mėnesį. Ji taipgi dainuoja ir ki-
tuose operų teatruose, nors jos pa-
grindinė bazė yra Bavarijos opera
Muenchene.

PRANCŪZIJO TELEVIZIJA ba-
landžio 19-25 d.d. rodė filmą "Stik-
linis labirintas", kuriame vieną pa-
grindinių vaidmenų atlieka Danutė
Kristo (Krištopatytė). Prieš trejus
metus ji yra atvykusi iš Lietuvos
kaip vieno prancūzo muziko žmona.
Ji studijavo Maskvos konservatorij-
je, vaidina įvairiuose dramos veika-
liuose. Prancūziškoje informacijoje
sakoma, kad D. Kristo esanti lietu-
vė, trejus metus nieko žymesnio
nauveikiusi, nes mokėsi prancūzų
kalbos. Minėto filmo autorius yra
vehgras Gergely Lehoczky. Jis pa-
vaizdavo gyvenimą instancijos šeimos,
kurioje figūruoja lenkų kilmės žmo-
na, jos tėvai, vyras Julius ir kiti.
Žmonos vaidmuo ir teko Danutei
Kristo.

DAIL. GABRIELIAUS STANULIO
XI-jį individuali paroda kovo 29 -
gegužės 4 d.d. buvo surengta uni-
versitetiniame Sveicarijos Neuchatel
mieste, Distelheim galerijoje. Para-
dos atidaryme dalyvavo Lietuvos dip-
lomatinės tarnybos narys dr. A. Ge-
rutis, gyvenantis Berne. Dail. G. Sta-
nulis profesoriauja Ženevos dailės
mokykloje. Lig šiol jis yra dalyvavęs
ir 13-koje kolektyvinių parodų.

"AMERIKOS BALSAS" kovo 25 d.
okupuoton Lietuven transliavo dvi
arijas iš čikagietės sol. Danos Stan-
kaitytės įdainuotos plokštelės. Apie
šio soprano veiklą išsivijoje kalbėjo
A. Petrutis.

TRADICINĖ LIETUVIŲ DIENA,
jau 27-tąją, birželio 22 d. Los Ange-
les ir apylinkių lietuviams rengia
klebono prel. J. Kučingio vadovau-
jama Sv. Kazimiero lietuvių paroda.
I renginius yra įtrauktas koncertas,
kuriame dalyvaus čikagiečiai solistai
Nerija Linkevičiūtė, Bernardas Pra-
pulenis ir rašytojas Aloyzas Baro-
nas. Koncertą papildys kolektyvinė
Los Angeles bei apylinkėse gyvenan-
čių lietuvių dainininkų darbų paroda
bei jon įjungti iš Putnamo atvežti
velionies dail. A. Galdiko kūriniai.

K. DONELAICIO 200 METŲ
MIRTIES MINĖJIMA Britanijos
Londono lietuvių namuose kovo 22
d. suorganizavo Marija Barėnienė.
Pagrindinis dėmesys teko "Metų"
pynei, kurios ištraukas skaitė Eimu-
tis Sova, Zivilė Matukienė, Stasys
Bosikis, Šekspyrinio teatro ir te-
levizijos aktorė Zivilė Šlekytė, buvusi
torontietė. Muzikinius interpus at-<

R. CHOLKAN & CO. LTD. REAL ESTATE

ISLINGTON - EGLINTON rajone puikus 6 kambarių vienaauštis; visi nauji kilimai, užbaigtas rūšys, 2 prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu; tuojau galima užimti. Turim dar keliolika namų tame pačiame rajone.

PRINCE EDWARD DR. - BLOOR, dviejų aukštų 6 kambarių atskiras namas, kvadratinio plano, užbaigtas rūšys, garažas su privačiu įvažiavimu.

BABY POINT rajone, 6 kambarių atviras namas, moderni virtuvė, užbaigtas rūšys, kvadratinis planas, 2 prausyklos, dvigubas garažas, prašoma kaina \$89,900.

JANE - ANNETTE, 6 kambarių mūrinis namas; alyva šildomas; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina tik \$59,900; skubus pardavimas.

INDIAN ROAD - HIGH PARK, palikimas, 7 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, 2 prausyklos, vandeniu-alyva šildomas; dvigubas garažas.

SCARLETT ROAD - LAMBTON SQUARE, 6 kambarių bendrnamis (condominium) — "penthouse"; 2 prausyklos, centrinis vėsinimas-šildymas; didžiulis balkonai; vaizdas į golfo aikštyno pusę, puikus vaizdas.

SOUTH KINGSWAY, 6 kambariai bendrnamyje (condominium), 2 prausyklos, plaukiojimo baseinas, pirtis ir t.t.; arti susisiekimo bei krautvių.

NEMOKAMAS ĮKAINOJIMAS.

2336 Bloor Street West — Tel. 763-5555

PRANAS KERBERIS
namų 239-5923

ANTANAS GINIOTIS
namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 17 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 6 mėn. 13½%
Antradieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 13%
Trečdadieniais uždaryta	term. indėlius 2-3 metų 12%
Ketvirtadieniais 10-8	pensijų s-tą 12%
Penktadieniais 10-8	taupomąją s-tą *) 10¾%
Šeštadieniais 9-1	spec. taup. s-tą *) 12½%
Sekmdadieniais 9.30-1	depozity-čekių s-tą 6%
	DUODA PASKOLAS IŠ:
	asmenines 15%
	mortgijus 14½%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.
*) Nuo gegužės 1 d.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santuokų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR

1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus: **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- * Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
- * Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobiliių mechaniniai taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
- * GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylio, sukti kairėn prie pirmųjų žviessų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

THE PORTRAIT GALLERY

Lietuvis fotografas
Petras Žemaitis,
Specialistas portretų, vestuvinių ir vaikų nuotraukų. Įreminimai

ADRESAS: 31 King Street, Weston, Ontario (Market Place)

Tel. 249-3177, po 6 valandos vakaro 248-9564

Klevelando lietuviai sol. B. DABŠIENĖS koncerte. I. kairės I eilėje: J. Nasvytis, A. Raulinaitienė, dr. Bložė, p. Bloženė, I. Bublėnė, JAV LB kultūros tarybos pirmininkė Nuotr. V. Bacevičius

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kanadiečiai galėtų gyventi bei augti, gerbdami vieni kitų kalbą bei kultūrą. Kitos provincijos turi respektuoti prancūziškąsias savo mažumas, kaip kad Kvebekas visada elgėsi su angliškosiomis mažumomis. Į referendumo vajų įsijungė opozicijos vadas J. Clarkas ir netgi Ontario premjeras W. Davis, nors jie abu yra konservatoriai. Federaciniame parlamente konservatorių atstovas P. Dick išklė minti, kad parlamento posėdžiai būtų sušaukti Kvebeke. Esą tuo būtų pabrėžta, kad Kanada nenori Kvebeko atsiskyrimo. Ši sumanymą tuojau pat atmetė Kvebeko liberalų vadas C. Rayanas kaip nereikalingą mostą, jeigu juo tikimasi sustiprinti "ne" šalininkų eiles. Atrodo, jis nuogastauja, kad iš tokių federacinio parlamento posėdžių didesnės propagandinės naudos gali susilaukti premjeras R. Levesque ir jo separatistai.

Tris dienas Lethbridge, Albertoje, posėdžiavo keturių vakarinių Kanados provincijų premjerai: Britų Kolumbijos — B. Bennett, Albertos — P. Lougheed, Saskačevano — A. Blakeny ir Manitobos — S. Lyon. Jie vienbalsiai pasisakė prieš Kanados derybas su Kvebeku dėl nepriklausomos sandraugos, reikalaudami konstitucijos reformų, nes dabartinė federacija nėra patenkintos ir jų provincijos. Keturi premjerai taipgi pasilė min. pirmininko P. E. Trudeau vyriausybės nedelsiant sušaukti visų Kanados premjerų pasitarimą, kuriame būtų nustatyta ekonominė Kanados strategija. Konkrečiai jie nori augštesnių kainų už naftą ir natūralias dujas, subalansuoto Kanados biudžeto, žemesnių palūkanų už paskolas, didesnio natūralių dujų eksporto į JAV.

Kanados taurės ledo ritulio žaidynės, turėjusias įvykti Kanadoje šį rudenį, atšaukė tų tarptautinių žaidynių reikalus tvarkantis "Hockey Canada" atstovas A. Eaglesonas. Tai padaryta dėl sovietinės Afganistano invazijos ir Kanados paskelbto olimpinių žaidynių Maskvoje boikoto. Šiam sprendimui lemiamos įtakos turėjo kanadiečiai ledo ritulininkai, žaidžiantys įvairiose NHL lygos profesionalių klubų komandose. Jie pasisakė prieš žaidynes, kuriose būtų dalyvavusi Sovietų Sąjungos rinktinė. Jeigu dėl olimpiados boikoto nukentė olimpiniai Kanados sportininkai, tokia pačia aukta turi prisimti ir profesionalie ledo ritulio žaidėjai.

I moralinę olimpinių sportininkų paramą įsijungė ir Ontario valdžios LCOBO degtinės parduotuvių darbininkų unija, turinti 5.000 narių. Jie pasiuntė peticiją Ontario vartotojų reikalų ministeriui F. Drea, reikalaujančią išimti iš tų parduotuvinių lentynų iš Sovietų Sąjungos importuotą degtinę, kol sovietai nepasitrauks iš Afganistano. Min. F. Drea paskelbė Ontario parlamente, kad sutartis įsivežti alkoholinius gėrimus iš Sovietų Sąjungos jau esanti atšaukta. LCOBO parduotuvėse šiuo metu yra dvi rūšys sovietinės vėdos ir viena rūšis degtinės. Kadangi šie sovietiniai svaigalai jau baigiami parduoti, jų pardavimas nebus sustabdytas, o naujų nebus įsivežama. "Husky Injection Molding Systems" bendrovė Boltone, Ontario, turinti 300 darbininkų, pranešė jiems, kad darbovietės aikštėje nebus leidžiama statyti sovietinių "Ladas" automobilių. Tiems, kurie turi tokius automobilius, bendrovės vadovai pasiūlė juos parduoti ir įsigyti kanadiškus. Susidariusi kainos skirtumą padengti pati bendrovė. Tie sovie-

tų automobiliai Kanadoje pardavinėjami pigiau už kitus, nes Maskva nori kanadiškų dolerių. Winnipeg meno galerijoje turėjo būti surengta ukrainietiško meno paroda, kuriai rodinis turėjo parūpinti Sovietų Sąjunga. Galerija šią parodą atšaukė, sužinojusi, kad jai nebus gauta finansinės paramos iš Kanados užsienio reikalų ministerijos dėl Afganistano invazijos.

Sovietų Sąjunga vis dar nėra atsiligynusi Kanadai už erdvių satelito "Cosmos 954" nukritimą Šiaurės-vakarių teritorijoje 1978 m. Kadangi jame buvo atominis reaktorius, teko įieškoti reaktyvių medžiagų turinčių liekanų. Jų suradimas į pašalinimas Kanadai padarė \$6 milijonus nuostolio. Paskutinis pasitarimas dėl šios kompensacijos su Sovietų Sąjunga įvyko vasario 25 — kovo 5 d.d. Otavoj. Kompensacijos klausimas liko neišspręstas, nors Sovietų Sąjungos atstovai pripažino, kad "Cosmos 954" satelitas buvo sovietinis. Derybos buvo atidėtos iki šių metų pabaigos, bet konkreti derybų data Maskvoje liko nesutarta.

Krepšinio rungtynės Toronto

Balandžio 19-20 d.d. Martin Grove mokyklos patalpose įvyko Kanados lietuvių krepšinio pirmenybės, kuriose žaidė Montrealio Tauro, Hamiltono Kovo, Toronto Aušros ir Vyčio krepšinininkai. Buvo varžomasi vyrų A ir B, jaunių A, B ir C klasėse. Vyrų A klasės pirmenybėse dalyvavo dvi komandos, ir buvo sužaistos dvi rungtynės. Hamiltono Kovas abu kartus įveikė Aušrą — šeštadienį 94:90 ir sekmadienį 84:79. Kovas šeštadienį: Rickus 24, Zugas 19, S. Kaknevičius 18; sekmadienį: Valaitis 24, Butkevičius 22, Zugas 17. Aušra šeštadienį: R. Kaknevičius 30, Zulus 28; sekmadienį: Zulus 31, R. Kaknevičius 18, Arlauskas 17. Kadangi Kovo žaidėjai nebuvo atlikę pirmenybių registracijos, šios rungtynės laikomos draugikinėmis. Gausiausia buvo vyrų B klasė. Varžėsi 6 komandos, kurios buvo suskirstytos į dvi grupes. Pirmą grupę sudarė Toronto Vytis, Kovas I ir Montrealio Tauras I, antrą — Aušra, Kovas II ir Tauras II. Varžybų pasekmės: Vytis — Kovas I 69:68, Kovas I — Tauras I 80:71, Vytis — Tauras I 81:68 (65:65).

Vytis — Tauras I rungtynės baigėsi lygiomis, ir tik pratęsimas Vyčio krepšinininkai laimėjo pergalę. Antros grupės pasekmės: Kovas II — Aušra 59:56, Tauras II — Aušra 75:54, Tauras II — Kovas II 97:87. Grupių nugalėtojais, nepralaimėję nė vienerių rungtynių, tapo Toronto Vytis ir Montrealio Tauras II, kurio komandą sudarė klubo veteranai. Baiginiame žaidime po lygaus ir neišsiskiriančio žaidimo vieno taško persvara rungtynes laimėjo Tauras II 71:70. Kovoje dėl III vietos Kovas I įveikė Kovo II veteranus 73:70. Tauras II: McGibben 79, Zukauskas 31, Rutkauskas 24; Vytis: Simonaitis 53, J. Karpis 42, Akelaitis 16, A. Kaknevičius 15; Kovas I: Luošius 51, Butkus 20, Zugas 18, Kalvaitis 17; Kovas II: Butkus 36, Urbantas 20, Tatti 17; Tauras I: L. Piečaitis 35, Skučas 17, Menardas 17, Aušra: Grigonis 37, Gataveckas 26. Prieraugio klasių pirmenybėse visos meistrystės laimėjo Toronto Vytis — jaunių A (19), B (16) ir C (14).

Anksčiau nesuminėtos jaunių rungtynės: jaunieji A Kovas — Aušra 63:62, jaunieji B Kovas — Aušra 33:19. Kovas B: R. Bartusevičius 9, A. Bartusevičius 9; Aušra B: R. Sysack 10, J. Baleišis 7; Kovas A: Kalvaitis 18, Liškauskas 16; Aušra A: Geniauskas 19. Pirmenybės nebuvo augšto lygio. Pasigستا krepšinininkų iš Londono ir Ročesterio, taip pat — krepšinininkų. Žiūrovų buvo neperdaugiausia. Žaidimus, be didesnių nesklaidumų, tvarkė Kanados sporto apygarda, vadovaujama A. Balnio. A. S.

Ateitininkų žinios

Jaunųjų ateitininkų žodį metinės šventės metu atliko šie jaunieji ateitininkai: Indrė Čuplinskaitė, Vytas Čuplinskas, Violeta Dobilaite, Zita Gurglytė, Dana Pargauskaitė, Gintaras Uleckas.

Kepinių ir gelių išpardavimas Motinos Dienos proga — šį sekmadienį, gegužės 11, tuoj po 8 v. Mišių Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Pelnas — ateitininkiško jaunimo veiklai.

Moksleivių rengiamas ideologinio susikaupimo savaitgalis įvyks gegužės 30 — birželio 1 d.d. Wasagos stovyklavietėje.

Ateitininkų stovykla Wasagoje — liepos 20 — rugpjūčio 2 d.d. Ji rengiama kartu jauniems nuo 7 iki 12 m. ir vyresniesiems nuo 13 iki 18 metų. Tikimės nemažai stovyklautojų iš JAV. V. K.

Skautų veikla

• Obuolių dienoje balandžio 26 d. dalyvavo 17 "Rambynų" tunto skautų ir vadovų. Šį kartą vienietas nebuvo leista atskirai veikti. Visdėlto už kiekvieną dalyvį skiriami taškai, ir gautas pelnas buvo dalinamas, atsižvelgiant į registruotų dalyvių skaičių. Taip tuntas ir šiais metais papildys savo išdą. Planuojama grįžti vėl į rudens metą, kaip yra buvę anksčiau.

• "Rambynų" tunto iškyla, kurion jungsis ir sesės, bus birželio 14-15 d.d. Romuvoje. Iškyloje bus baigtos Mindaugo dr-vės varžybos. Iš anksto kviečiama ruošti iškylą.

• Gegužės 17-18 d.d. Čikagoje susirinks LSS tarybos nariai svarstyti aktualių lietuvių skautijos klausimų. Temos: "Skautiškoji ideologija šių dienų LSS", "Lietuviškos samonės ugdymas LSS jaunime", "LSS organizacinės struktūros supratimas" ir kt. Yra gera proga plačiau pasisakyti ideologiniais klausimais. Jei kas norėtų tai padaryti, prašoma skambinti ar rašyti v.s. Č. Senkevičiui, 40 Burrows Ave., Islington, Ont., Tel. 233-7321.

• Sveikiname Hamiltono teatrą "Aukurą" ir jo vadovę akt. E. Dauguvietę-Kudabienę 30-mečio sukakties proga. Sesės ir broliai vis dar prisimena tuos puikius lauzus Romuvoje, kai vadovė su mumis stovykla vo.

• Mindaugo dr-vės kandidatų suėiga — gegužės 7 d., 7 v.v., skautų būkle. Č. S.

GOLFO ŽINIOS

Toronto Lietuvių Golfo klubas 1980 m. sezoną pradėjo balandžio 26 d. Hornby Towers golfo aikštyne. Dalyvavo 44 golfinkai.

Pirmo turnyro laimėtojai: I v. — R. Šimkus 77, II v. — M. Ignatavičius 82, III v. — S. Kėkštas 83. Moterų I v. — E. Kėkšienė 108. Laimėtojai su išlyginamaisiais smūgiais: I v. — R. Gaizutis 62 (92), II v. — M. Slapšys 64 (86), III v. — A. Sapjonis 64 (88). Moterų I v. — A. Našlėnaitė 72 (117).

Raginame visus klubo narius gaušiai dalyvauti turnyruose ir paskatinti savo draugus įsijungti į mūsų eiles. I. K.

SPORTAS LIETUVOJE

Augščiausios lygos vyrų rankinio pirmenybės šeštą kartą laimėjo Maskvos kariškų CASK klubas, surinkęs 57 taškus. Antroji vieta teko Maskvos MAI rankininkams su 43 taškais, trečioji — Tbilisio "Burevestnikui" su 42. Kauno "Granitas", pernai laimėjęs bronzos medali, šiemet atsidūrė penktoje vietoje.

Lietuvos mergaičių, merginų ir moterų plaukimo rekordus viena po kitą beveik visose varžybose gerina keturiolikmetė Kauno moksleivė Raminta Supailaitė, treniruojama D. Banytės. Heidelberg, V. Vokietijoje, įvykusiose šios šalies, Kanados ir Sovietų Sąjungos jaunių plaukimo pirmenybėse Raminta 100 metrų nužara nuplaukė per 1 min. 07,65 sek., pasiekusi naują Lietuvos mergaičių, merginų ir moterų rekordą. Ji užėmė antrą vietą, pralenkta kanadietės B. Bain (1 min. 07,26 sek.). Antrą Lietuvos rekordą Raminta pagerino 100 metrų plaukime laisvu stiliumi, šį nuotolį įveikusi per 1 min. 01,22 sek. Varžybas laimėjo Kanados plaukikai, antroje vietoje palikę V. Vokietijos jaunius, trečioje — Sovietų Sąjungos. Grįžusi iš V. Vokietijos, R. Supailaitė dalyvavo tradiciniame jaunių Vilniaus ir Varšuvos plaukikų susitikime Vilniuje, kur jis baigėsi lygiomis — 142:142. Ir šiose varžybose Raminta pasiekė du naujus Lietuvos moterų, merginų ir mergaičių rekordus: 100 metrų nužara nuplaukė per 1 min. 7,2 sek., 200 metrų laisvu stiliumi — per 2 min. 12,1 sek. Naujuoju 100 metrų plaukimo rezultatu Raminta jau susilygino su ja Heidelbergo įveikusia kanadiete B. Bain.

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

TRADE WINDS MOTEL

10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA

Tel. (813) 360-0490

Savininkė RITA KRIAUCIŪNAITĖ,
Kanados lietuaitė, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsnami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

GARBENS

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia,

skambinkite 489-1543.

Alfonsas Garbenis jums sąžiningai patarnaus parduodant ar perkant nekilnojamą turtą, tvarkant mortgijų reikalus, įkainojant namus ir t.t.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniam ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
13½% už 6 mėn. term. indėlius	15% už asm. paskolas
13% už 1 m. term. indėlius	
12% už 3 m. term. indėlius	
12% už pensijų ir namų planą	14½% už mortgijus
12% speciali taup. sąsk.	
11¼% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 25 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sutaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečdadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakarų; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta). BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9

Tel. 533-5454

FLORIDA REAL ESTATE

Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomojimas

Angelė E. Karnienė
REALTOR • BROKER • NOTARY

3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706
Telefonai: (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Pritrysę specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbelis

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir 762-7775

2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

- Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių
- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

- Priimame siuntinių užsakymus.
- Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui

DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečdadieniais uždaryta

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

"LAISKAI LIETUVIAMS" balandžio 13 d. atšventė 30 metų sukaktį. Kile iš kun. Jono Bružio, SJ, Europoje leistų "Misijonierių Laiskų", "Laiskai Lietuviams" tapo vienu populiariausių mėnesinių žurnalų, liečiančių tautines bei religines temas, šeimos, jaunimo klausimus, svarbesnius įvykius Lietuvoje, meno bei filmų ir knygų apžvalgas. Skaitytųjų atsiliepimai ir platus redakcinis kolektyvas — kultūrinio žurnalo pažymys nuo pat pradžių.

Redakcijos narė Nijolė Užabalienė pakvietė redaktorių kun. Juozą Vaisnį įteikti 21-ojo metinio rašinių konkurso premijas. Iš keliolikos įteiktų straipsnių tik du lietuvių šeimų klausima, vienas — pačius "Laiskus", o likusieji — tikėjimą. Mecenatų dr. Mildos ir Stasio Budrio, Bronės ir Jono Veselkų, Vytauto Vizgirdos ir St. Rudokienės parūpintas sumas paskirstė komisijos nariai — kun. Leonas Zaremba, Juozas Toliušis, G. Valiulienė ir M. Saulaitė-Stankuvienė laimėtojams Jurgui Gliudai (Kalifornija), Aldonai Kamantienai, Kostui Pauliui (Illinois) ir Gražinai Kriaučiūnienei (Michigan). Mecenatų vardu Jonas Veselka sakė, kad jų įnašas skirtas patikrinti lietuvių rašyti. Premijuotų vardu A. Kamantienės sakė, kad jos tikslas rašyti apie tikėjimą buvo ne išreikšti teologines mintis, bet įsiviešinti mintis, kurios padėtų tiems pakopti arčiau Dievo.

Invokacija 300 dalyvių vakare kalbėjo buvęs redaktorius kun. Kestutis Trimakas, kurio redagavimu metu prenumeratų skaičius sparčiai pakilo. Žurnalą apibūdino laisškai "asmenims asmeniui, lietuviui lietuviui", kuris "lanko šeimos židinius ir paslapčių pilnas širdis". "Tavo žodis

jų laisškai tesklinda" — baigė K. Trimakas.

Pagrindinis žodis teko JAV LB kultūros tarybos pirm. Ingridai Bubienei iš Klevelando. Ji "Laiskus Lietuviams" apibūdino kaip šios dienos balsą ir veidrodį, įsiekiantį naujų priemonių informuoti ir formuoti, kurti lietuvišką gyvenimą pilnutinė prasme.

Prieš vašes muzikinę programą atliko Jūratė Tautvilaitė, dainuodama su gitara, birbynininkas Rimgautas Kasiulis, solistė Rūta Pakšaitė, akompanuojami Emilijos Sakadolskienės.

POETO JURGIO BLEKAICIO knyga "Rudens ritmu" buvo "Santaros Šviesos" surengtos vakaronės tema balandžio 11 d. Po Liūto Mockūno įvado, Blekaicio poeziją apibūdino dr. Rimvydas Šilbajoris, išskeldamas tiek kalbos, tiek įvaizdžių ir temų sąryšį. Pats poetas įdomiai paskaitė savo kūrybos.

"PETRAS AVIZIONIS" — a.a. dr. Jono Puzino knyga, ką tik išleista Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidyklos Čikagoje. Dr. K. Pemkus surengė supažindinimą su knyga ir tuo pačiu gražų autorius paminėjimą. Apie dr. Aviziono gyvenimą kalbėjo dr. Mindaugas Vygintas, apie dr. Puziną — Bronius Kviklys, o dr. Pemkus rodė istoriko skaidres. Lankytajai galėjo pasižiūrėti dr. Puzino raštų bei kitų dokumentų. Visiems staigmena buvo Vilniaus 650 m. sukakties proga juoston įkalbėtas dr. Puzino žodis. Naujoji knyga finansuota dr. Aviziono šeimos, o platinimo pajamos bus skirtos dr. Puzino raštams išleisti. Juos redaguoja Antanas Mažiulis ir pirmą tomą jau renka spaustuvė.

Šeštosios lietuvių tautinių šokių šventės pareigūnai, kuriems tenka daug rūpintis šiuo didžiuoju renginiu, kuris įvyks Čikagoje, International amfiteatre, š.m. liepos 6 d. Iš kairės: JAV LB pirm. inž. VYTAUTAS KUTKUS, rengėjų komisijos pirm. JONAS TALANDIS, šokių vadovė NIJOLĖ PUPIENĖ, muzikos vadovas FAUSTAS NUOT. V. Jasinevičius

Etninių grupių konferencija

Kanados 45 etninės grupės sudarė vieną organizaciją, kad geriau galėtų atstovauti Kanados trečiajai jėgai, einančiai po anglų ir prancūzų.

1979 m., kai Kanadą valdė konservatoriai, daugiakultūrių reikalų ministras J. Paprosky buvo sušaukęs į Otavą etninių grupių centrinių organizacijų vadovus pasitarimams. Ta proga etninių grupių vadovai ten sudarė laikiną Kanados etninių grupių komitetą, kuris š.m. balandžio 25-27 d.d. Toronto, "Holiday Inn" viešbutyje, sušaukė konferenciją. Joje buvo suformuota organizacija, priimta jos konstitucija, išrinkta valdyba dvejim metams.

Balandžio 26 d. vakare toje konferencijoje dalyvavo ir daugiakultūrių reikalų ministras J. Fleming. Toronto miesto atstovas A. Ruprecht savo kalboje pabrėžė Kanados vieningumą ir ragino visus kovoti, kad Kanada nebūtų draskoma į atskirus tautų rajonus — valstybes. Organizacinio komiteto pirm. dr. L. Leone, pristatydams ministrą J. Flemingą, pareiškė: "Laukiame iš savo ministerio pasisakymų, pažadų, o gal ir pinigų."

Ministerio J. Flemingo kalba buvo ilgoka. Štai kai kurios svarbesnės mintys.

"Aš labai patenkintas, kad įvyksta tokia konferencija. Tik prieš porą mėnesių buvau paskirtas ministeriu daugiakultūriams reikalams. Negaliu pasakyti, ką jūs turite daryti. Jei jūs laimėsite, ir aš laimėsiu. Mes augsime kartu savo atsakomybėje. Si konferencija nutars jūsų organizacijos pagrindinius nuostatus. Aš bendrausiu su jūsų organizacija, bendrai spresime reikalus, nes aš tam esu paskirtas. Kartu dirbdami, siekiame numatyti tikslus. Man, kaip parlamento atstovui, bus malonu jums atstovauti parlamente. Kanados etninės grupės sudaro gražią mozaiką krašte. Nesvarbu jų dydis — jos visos turi lygias teises. I etninės grupės neįeina britai ir prancūzai. Be manęs dar yra 31 ministras. Jie turi savo darbus. Mano pareiga jums padėti, kad būtumėt aptarnauti vyriausybės kiekvieno departamento ar agentūros. Kiekvieną etninę grupę gali daug ko įnešti į Kanados gyvenimą. Italas Giovanni Caboto prisidėjo prie Kanados atradimo, ukrainietis Kurelek iškėlė Kanadą savo menu. Jūsų organizacija dirbs jūsų bendruomenių ir Kanados naudai. Paskirai dirbdami, mažai ką laimėsim. Aš padėsiu jums, jūs padėsite man. Taip lengviau pasieksime norimus tikslus. Ypač tai daug galės padaryti jūsų organizacijos valdyba." Po jo kalbos ministerijai buvo įteikta meno knyga.

Balandžio 27, sekmadienį, iš ryto buvo svarstyta ir priimta organizacijos konstitucija, išrinkta taryba ir valdyba. Pagal konstituciją, organizacija vadinasi Council of National Ethnological Organizations. Organi-

zacijos būstinė — Toronto. Tarybą sudaro po 2 narius iš kiekvienos etninės grupės, bet balsuoti gali tik vienas. Taryba susirenka kartą į metus. Valdybą sudaro 15 narių (iš vienos gali būti tik 1): italai, indiečiai, baltiečiai, japonai, graikai, lenkai, negrai, ukrainiečiai, suomiai, slovenai, portugalai, kiniečiai, arabai, žydai, čiliai. Pirmininkas — dr. L. Leone,

SOVIETINIŲ KOVOTOJŲ PAREIŠKIMAS

Rusų laikraštis "Russkaja Mysl" 1980 m. balandžio 3 d. ryšium su Katinyno žudynių keturiasdešimtmėčiui paskelbė sovietinių disidentų pareiškimą, kurio vertimą čia pateikame "T2" skatytajams. RED.

Siomis atmintinomis ir liūdnomis Lenkijai dienomis mes, sovietiniai teisų gynėjai, norime užtikrinti savo lenkus draugus, o jų asmenyje ir visą lenkų tautą, kad niekas iš mūsų neužmiršo ir neužmirš tos atsakomybės, kuri tenka mūsų šaliai už nusikaltimą, atliktą oficialių jos atstovų Katinėje.

Išitinkime, kad netoli ta diena, kai mūsų tauta tinkamai atsilygins visiems šios tragedijos dalyviams — budeliams ir jų aukoms, vieniems — pagal jų piktadarių sąskaitą, kitiems — pagal jų kankinystės sąskaitą.

1980 m. balandis

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvius Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neauštos
kainos. Gaunami kontakto lęšiai
(contact lenses).

Šypsenos

Žydų emigracija

Lietuvoje žydai, priklausą komunistų partijai, atkalbinėjami nuo emigravimo. Vėnas jų ateina emigracinėms įstaigoms ir prašo leidimo išvykti.

— Bet tu juk esi partijos narys. Kodėl nori emigruoti? Gal tau čia negera? — klausia tarnautojas.

— Tai gal ir pasilikčiau, bet mano žmona nori vykti...

— Pasakyk jai keletą komplimentų ir pamatysi kaip tavęs paklausys.

— Su žmona gal ir susitarsiu, bet su savo uošve tikrai ne.

— Ką jau! Tavo uošvė irgi moteris! Pabandyk panašiai ir pamatysi kad sutiks!

— Abejoju, ar kas iš to išeis... Be to, mano uošvis šiuo atžvilgiu yra visiškai nesukalbamas...

— Na, gerai, tai leisk jiems važiuoti, o tu pasilik!

— Mintis puiki, tačiau visa bėda, kad jie be manęs išvykti negali — aš esu vienintelis žydas šeimoje...

italas, vicepirmininkai — ukrainietis ir indietis, sekretorius — japonas, išdininkas — latvis T. Kronbergs. Etninių grupių ministerija tos konferencijos reikalams paskyrė \$28.000. Konferencija baigta iškilmingais pietumais, kurių metu kalbėjo kairieji naujo komiteto nariai. Lietuviams atstovavo KLB pirmininkas J. R. Simanavičius.

J. V.

Pasirašė: Liudmila Aleksejeva, Andrej Amalrik, Vladimir Bukovskij, Boris Vail, Tomas Venclova, Aleksandr Ginzburg, Natalija Gorbanevskaja, Zinaida ir Petr Grigorenko, Boris Efimov, Tatjana Žitnikova (Pliuš), Arina Žolkovskaja (Ginzburg), Julija Zags, Eduard Kuznecov, Pavel Litvinov, Kronid Liubarskij, Vladimir Maksimov, Vladimir ir Galina Malinkovič, Raisa Moroz, Viktor Nekrasov, Vladimir ir Svetlana Pavlenkovy, Leonid Pliuš, Galina Salova (Liubarskaja), Nadija Sviltičnaja, Pavel Stokatelni, Valentin Turčin, Boris Sragin, Jurij ir Veronika Štein, Tatjana Chodorovič.

Katyno nusikaltimo keturiasdešimtmėčio metinės. Pareiškimas atviras tolimiesiems paršams.

Vertė J. Str.

NAUJAS VAISTAS

Vaistas "sulfipyrasone" gerokai sumažino staigių mirčių skaičių širdies ligonių kritikai mėnesiais nuo priepuolio — sako "The New England Journal of Medicine". JAV ir Kanados 26 medicinos centruose sukurta, kad iš 775 ligonių, kasdien imančių "sulfipyrasone" vaistą, staigiai mirė tik 6, palyginus su 24 iš 783 ligonių, imančių "placebo" (terapeutiškai neaktyvi medžiaga — vanduo, valgomoji soda ir kt.). Šis vaistas duodamas nervingiems, irzliams ligoniams vietoj įvairių stipriai veikiančių vaistų, dažniausiai narkotikų. Be to, ligoniniai, imantieji šį vaistą, nepatyrė jokių rimtų neigiamų pašalinių pasekmių.

Pasirėmęs šiais duomenimis, "The Journal" daro išvadą, kad "sulfipyrasone" turėtų būti patvirtintas vartoti prieš infarktą kuo greičiausiai ir padarytas prieinamu Amerikos gyventojams. J. Str.

Kad nebūtų blogiau
Karaliui Pilypui Makedonietui kažkas patarė išstremti vieną makedonietį, kuris piktai apie jį kalbėjo.
— To tai niekad negalėčiau padaryti, — atsakė karalius.
— Kodėl?
— Tuomet jis apie mane dar blogiau kalbėtų.

Nelaimingas
— Esu vienas pasaulyje. Neteikau giminių ir pažįstamų.
— Ką, ar visi išmirė?
— Ne, praturtėjo! — Pr. Ais.

Visais kelionių reikalais kreiptis:

V. BAČENAS
A. KARKIENĖ
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTONT

Hamiltoniškas teatras "Aukuras" gegužės 4, sekmadienį, paminėjo savo veiklos trisdešimtmetį Jaunimo centro salėje. Iškilnėje dalyvavo ir keletas rontiečių: KLB pirm. J. R. Simanavičius, torontiško teatro "Aitvaras" režisiorė A. Dargytė-Byszkiewicz, "Aitvaro" aktorė L. Nakrošienė, V. Nakrošius, muz. J. Govėdas, kun. Pr. Gaida, A. Firavičius. Iškilmės programa buvo plati, dalyvių skaičius gausus, nuotaika ryžtinga. Plačiau apie tai — kitame "T2", nr.

Grupė maldininkų praneša, kad pradedant gegužės 13 d. Immaculate Heart of Mary šventovėje (rytų Toronte) 7.30 v. v., kiekvieno mėnesio 13 d. (iki spalio 13) rengiamos procesijos Dievo Motinos Marijos garbei. Važiuojama po žeminiu iki Main stoties ir persėdama į autobusą Cliffsde nr. 20.

Lietuviškos vestuvės. Praėjusį savaitgalį per 300 dalyvių buvo liudininkai gražių lietuviškųjų vestuvių: Lietuvos Kankinių šventovėje susituokė dr. Eimutis J. Birgolas su Rita L. Lapienyte. Koncelebracines jungtinių pamaldas atliko kun. P. Ažubalis, kun. A. Simanavičius ir kun. dr. J. Gutauskas. Pamaldų metu solo giedojo sol. R. Strimaitis, vargonavo muz. J. Govėdas. Vestuvių puota įvyko Priskilimo par. salėje. Programos vedėju buvo Algis Pacevičius. Dr. E. J. Birgolas yra dantistas, "Aitvaro" aktorius, R. L. Lapienytė — chemikė, baigusi universitetą ir aktyviai dalyvavusi lietuvių skautų ir Delhi liet. parapijos chore. Ją gražiai apibūdino buvęs klebonas kun. dr. J. Gutauskas savo sveikinime. Pažymėtina, kad vestuvinės iškilmės buvo grynai lietuviškos. Jaunavedžiai apsigyvens Toronte.

Mississaugos ukrainiečiai katalikai įsteigė atskirą savo pradinę mokyklą ir pavadino Sv. Sofijos vardu. Joje nuo sekančio rudens mokysis 150-200 mokinių. Iniciatyvos ėmėsi parapijos klebonas kun. Berko. Patalpos bus nuomosiamos iš Peel švietimo vadybos, kuri turi vieną laisvą mokyklą Havenwood Dr. Programa bus tokia pat, kaip ir kitų mokyklų, su ukrainistikos priedu.

Sūnų ir Dukterų Pensininkų Klubas susirinkimas įvyko balandžio 13 d. Clairmont salėje. Tai organizacinis vienetas, sudarytas iš buvusios Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos narių. Jame veikia komunistinio nusistatymo lietuviai. Minėtas susirinkimui pirmininkavo J. Yla, buvusio "Liaudies Balso" redaktoriaus. Finansinį pranešimą padarė pašalpinės draugijos sekr. K. Narusevičius. Esą jau išmokėti paskutiniai tos likviduotos draugijos pinigai — \$39.685.22. Per visą gyvavimo laiką Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugija išmokėjo pašalpų savo nariams — \$212,018. — Dar veikia Lietuvių Moterų Draugija, kurioje telkiasi komunistinių pažiūrų lietuvės. Jų yra 42 (užsimokėjusių nario mokesčių).

Du gausūs mergvakariai įvyko gegužės 4, sekmadienį: Anapilio salėje Vidai Petkevičiūtei, o Priskilimo salėje — Silvijai Zenkevičiūtei. Vida tuoksis su Vidmantu Valiuliu, o Silvija — su Ramūnu Sapliu. Abejos jungtuvės įvyks Lietuvos Kankinių šventovėje.

"T2" redakcija gauna biuletenį "Spectrum", kurį leidžia Minnesotos universiteto imigracijos istorijos centras (Immigration History Research Center) JAV-se. Jame informuojama apie telkiamą dokumentaciją įvairių tautybių, bet visai neminimi lietuviai. JAV lietuvių organizacijos turėtų į tai atkreipti dėmesį.

"The Catholic Register", savaitraštis, seniau nemažai rašęs apie tikinčiųjų persekiojimą Lietuvoje, labai mažai terašė apie pamaldas už Lietuvą Šv. Mykolo katedroje ir kardinolo pamokslą. KLB Centras paršė to laikraščio redakcijai laisšką, išreiškiantį savo nepasitenkinimą.

"Toronto Star" 1980. IV. 19 išspausdino vedamąjį apie Kroatijos vėliavą, kuri nesanti verta iškelti prie Toronto rotušės nepriklausomybės šventės progai, nes Kroatija buvusi fašistinė valstybė. Iš kroatų pusės pasipylė protesto laisškai, kurių keletą redakcija išspausdino skaitytojų pasisakymuose. Gegužės 4 d. kroatai surengė demonstraciją prie "Toronto Star" rūmų, kurioje dalyvavo apie 3000 asmenų. Jie tris valandas vaikščiojo su plakatais ir Kroatijos vėliavomis, reikšdami džiaugsmą dėl Tito mirties. Kroatų bendruomenės pirm. Marin Sopta, kreipėsi į "Staro" redakciją, reikalaujamas atšaukti kroatų įžeidžiantį straipsnį. Kroatų esą apie 20.000. Nesulaukę jie esą kreipsis į žmogaus teisų komisiją. Kitas dienraštis "The Toronto Sun" V. 5 aprašė minėtą demonstraciją ir įdėjo nuotrauką. Paklaustas "Staro" lietužiai apie demonstraciją atsakė nieko apie ją nežinanč.

Suimti okupuotoje Lietuvoje

(Atkelta iš 5-to psl.)

Gimbutas iš salės dingo. Teismas buvo atidėtas.

S. m. sausio 27 d. Vytautas Stalaitis paleistas iš lagerio, kur jis praleido 15 metų. Apie tai informuoja "USSR News Brief" 4 nr. Pokario metais dalyvavęs partizaninėse kovose, jis vėliau pabėgo į Latviją, kur su padirtais dokumentais gyveno iki 1965 m. Baumes turėjo baigti ir kiti senieji pokario kovų dalyviai, bet apie jų paleidimą neskelbiama. Pavyzdžiui, nieko nežinoma apie 1952 m. suimtą Klemensą Širvį.

Ziniomis iš Lietuvos, savilaidos leidiniai pasirodo, tačiau sunkiai randa kelius į užsienį. Jau išėjo "LKB Kronikos" 40 nr., bet užsienio dar nepasiekė. Taip pat pasirodė 17 ir 18 "Aušros" numeriai, 4-tas "Alma Mater" ir 17-tas "Perspektyvų" numeriai. E.

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR

3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

• Apartamentai • Prekybos pastatai
• Rašinių pastatai • Ūkiai • Žemė
namų telefonas
YACYS ŽIŽYS (416) 221-3305
Istaigos (416) 233-3323

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:

V. BAČENAS
A. KARKIENĖ
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.,
Narys "Better Business" Biuro

FIVE STAR TRAVEL

3830 B BLOOR STREET WEST • ISLINGTON, ONT.
Telefonas 233-5871

Kelionės grupėms ir paskiriems asmenims į visus pasaulio kraštus (ir Lietuvą).
Teirautis nuo 11 v.r. iki 7 v.v.
E. CELEN — I. DRESERIENĖ

INSURANCE

★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO

Anapilio žinios

— Šį sekmadienį — Motinos Diena ir Maironio mokyklos bei augtėsiųjų lituanistinių kursų mokslo metų užbaigimas.

— Sv. Jono lietuvių kapinėse pamatai naujiems paminklams jau kasami. Visi, kurie statys paminklus dar prieš kapinių lankymą, prašomi painformuoti gamintojus, kad jie kapinių administracijai praneštų reikiamas informacijas. Kapinių lankymo diena — birželio 1, sekmadienį. Kapinėse vanduo jau įjungtas.

— Didžioji Anapilio salė išnuomota iki š.m. pabaigos. Pradedama ji nuomoti 1981 m. Lietuvių organizacijos ar pavienios šeimos (vestuvėms), norinčios nuomoti salę kitoms metams, prašomos nedelsti. Kiti tautaičiai užsako salę, ypač didelėms vestuvėms, daugiau kaip prieš metus.

— Ilgąjį savaitgalį, gegužės 18, sekmadienį, 11 v.r., lietuviams bus pamaldos ir Wasagoje.

— Gegužės 4 d. įvyko paskutinis prieš vasaros atostogas kat. moterų draugijos susirinkimas. Valdyba padarė išsamius pranešimus apie savo veiklą. Valdyba pasiliko ta pati ir sekančiam metam.

— Susitokė: Eimutis J. Birgiolas ir Rita-Lucija Lapienytė. Ruošiasi tuoktis: Robert C. Vella ir Silvija A. Paknyte.

— Šventovės skoloms mokėti auksas: \$400: V. Matulevičius, A. Jonaitienė (Oakville) prisiminimui savo vyro Romo; \$100: Pr. Eidukaitis.

— Pamaldos: sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Oną Aliušauskienę, 11 v. — už a.a. Janiną Kaknevičienę ir a.a. Adelę Jakelaitienę. Taip pat prisiminimas a.a. Antanas Ramūnas-Paplauskas 6 metų mirties metinių progai.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios
— Trečiądienį — maldos ir apmąstymo vakaras, 8 v.r., 5 Indian Valley Cresc.

— Sekmadienį — pamaldos su šv. Komunija 9.45 v.r. Tai šeimos šventės pamaldos, kuriose bus prisimintos mūsų visų motinos. Giedos parapijos choras.

— Sekminių pamaldose gegužės mėnesį bus prisiminta 17-ks metų lietuvių parapijos sukaiktis.

Lietuvių Namų žinios

— LN rengia iškilmingą Motinos Dienos poptę sekmadienį, gegužės 11 d., nuo 12 iki 5 v.p.p., Karaliaus Mindaugo menėje. Kviečiamos šeimos su savo mamytėmis dalyvauti.

— LN valdyba nutarė LN nariams sumažinti salų nuomos kainas. Pvz. Karaliaus Mindaugo menės nuoma šeštadieniui dabar yra \$550.00 ir VD menės — \$350.00. Ypač pigios yra LN salų nuomos mergvakariams.

— Norintieji padovanoti LN bibliotekai lietuviškų knygų prašomi jas pristatyti į LN raštine.

— Nauji LN nariai: V. Dagilis, V. Dauneckas, V. Stukas, A. Vaičiūnas, B. Bijūnas; visi įmokėjo po \$100. A. Kairys papildė savo įnašą iki \$100.

— Naujoji LN Moterų Būrelio valdyba balandžio 24 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis: pirm. L. Novogrodskienė, vicepirm. P. Jankaitienė ir B. Abromaitienė, sekret. L. Pocienė, išd. I. Zemaitienė, ryšininkė K. Butienė, pareng. vad. S. Cipijauskienė, narės — G. Butkienė, L. Mačionienė, B. Romeikienė. Revizijos komisija: A. Jankaitienė, A. Jucienė ir L. Matulevičienė.

— Balandžio 27 d. sekmadienio LN popietėje dalyvavo per 250 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: A. I. Dragūnėvičiai ir Wilembrečiai iš Londono, Ont., A. J. Gražuliai iš Bostono, A. B. V. Liškauskai ir J. A. Ramonai iš Oakville, Ont., V. Čižauskas iš Australijos, F. Tarvydas iš Ervino, Ont., J. Čižauskienė iš Čikagos, V. Rukšys iš George Town, Ont.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronto.

LIETUVAITE, 21 m. amžiaus, nori susirušinti su jaunu, negeriančiu, augšto ūgio vyru. Rašyti "T. Žiburių" adresu, pažymint Inai.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.r. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.r. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijų žinios

— Gegužės 4, sekmadienį, 10 v.r., buvo pirmosios Komunijos iškilmės. Mišių metu giedoją "Volunge", vadovaujama D. Viskontienės. Pirmąją Komuniją priėmė 6 mergaitės, 7 berniukai.

— Ruošiasi tuoktis Simas Kaknevičius su Lori Iannuzzelli.

— Pakrikštyti: Jonas Paulius, Stasio ir Birutės (Kartavičiūtės) Obelenių sūnus; Andrew Clement, Michael ir Jūratės (Urbonaitės) Mozynski sūnus; Mykolas Noeliūs, Algirdo ir Gražinos (Klibingaitės) Venslovičiū sūnus.

— Sekminių pasirušimui gegužės 23-25 d.d. yra pakviestas kun. Alfonsas Grauslys iš Čikagos.

— Ateitininkai pardavinės gėles ir pyragus Motinos Dienos proga šį sekmadienį. Jei kas galėtų paaukoti pyragą, prašom pranešti tel. 532-6760.

— Gegužinės pamaldos šokiadieniais — 7 v.v., šeštadieniais — po 9 v. Mišių, sekmadieniais — po 11.30 v. Mišių. Motinos novenos Mišios šokiadieniais 8 v.r., sekmadieniais ir šeštadieniais 9 v.r. per visą gegužės mėnesį.

— ShareLife rinkliava — šį sekmadienį, gegužės 11 d.

— Trečiojo ordino konferencijoje gegužės 4 d. priimtos dvi naujos tretiškos: Eleonora Kulienė ir Bronislava Augustaitė. Perrinkta valdyba: Marija Pečiulienė — pirm. ir naujokų mokytoja, Anelė Gataveckienė — vicepirm. ir išd., Ona Vilimienė — sekr., Bronislava Augustaitytė — ligonių lankytoja, Stefanija Ceponienė — kandidatė.

— Parapijai auksas: P. Armolevičienė \$150, P. M. Krilavičiai \$100. Liturginiams drabužiams pirkti: E. Joniūnienė \$50, P. Gaidelis \$30. Lietuvos religinei šalpai: E. Joniūnienė \$50, Lietuvos Kankinių par. kat. moterų skyrius \$25.

— Stovyklavietės priežiūros sekcija, kviečia į talką galinčius padėti darbu kasdien iki gegužės 26 d., o vėliau — savaitgaliais. Skambinti vadovui B. Genčiui tel. 532-8531 arba į kleboniją.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Juzę Gailiūnienę, užpr. O. Gailiūnienė, 8.30 už Izidorių Gailiūną, užpr. O. Gailiūnienę, 9 v. už Motinos Dienos novenai pavestas motinas, 9.20 už Morkūną ir Leskauskų šeimų mirusius, užpr. J. I. Morkūnai, 10 v. už Salomėją Jusaitienę, užpr. S. Olekienė, sekmadienį 8 v. už Krilavičių šeimos mirusius, užpr. P. M. Krilavičiai, 9 v. už Motinos Dienos novenai pavestas motinas, 10 v. už Antaną ir Oną Strimačius, užpr. Šeima, 11.30 už parapiją, 7 v.v. už Agotą Ramauskienę, užpr. E. Norvaišienę.

Pranešimas

Skundai dėl kandidatų sąrašo ir KLB krašto tarybą įteikiami raštu garbės teismui nevēliau kaip 5 dienom praėjus po kandidatų paskelbimo pranešimų lentose ir nevēliau kaip 10 d. prieš balsavimo laiką. Skundai dėl balsavimo ar aklamacijos būdu užskaitymo paduodami garbės teismui per 7 dienas po balsavimo. KLB garbės teismo pirm. yra R. Gražys, (5765 Sir Walter Scott, Apt. 312; Cote St. Luc; P. Que. Tel. (514) 489-1415).

Vyr. rinkimų komisija

Toronto Maironio mokyklos mokslo metų užbaigimo ir Motinos Dienos minėjimas įvyks gegužės 11, sekmadienį, 3 v. p. p., Prisikėlimo parapijos patalpose. KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. R. Jonaitienė sveikins lietuvių motiną, Lietuvos konsulas dr. J. Zmuidzinaitis įteiks baigusiems mokyklą pažymėjimus, X sk. mokiniai bus apdovanoti rožėmis, kurias, kaip padėkos simbolį, jie įteiks savo mamytėms. Meninę programą atliks augtėsiųjų mokyklos skyrų choras, vadovaujamas mokyto. D. Viskontienės. Taip pat mokiniai atliks savo kūrybos montažą apie lietuvių motiną.

Kviečiame Toronto visuomenę, ypač mokinių tėvus, atsilankyti į šį minėjimą. Mokiniai, kurie dainuoja mokyklos chore, nuo V iki X skyriaus, privalo iškilminge dalyvauti.

Maironio mokykla šiuos mokslo metus užbaigia gegužės 10 d. Mokiniai bus paleisti namo 11 v.

Mokyklos vedėjas

Farmacijos (vaistininkystės) mokslus Toronto šį pavasarį baigė: Dana Bilevičiūtė iš Hamiltono, Birutė Januškaitė iš Windsor, Paulius Kuras iš Windsor, Anita Pakalniškytė iš Hamiltono, Marytė Rudakaitė iš Ontario provincijos. P. Kuras, buvęs Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas, grįžta kuriam laikui į Windsorą atlikti praktikos. Vėliau žada grįžti į aktyvią visuomeninę lietuvių veiklą.

Maloniai kviečiame Jus atsilankyti į

TORONTO LIETUVIŲ VYRŲ CHORO

"ARAS"

SEZONO

UŽBAIGIMO

KONCERTA- VAKARAI

PROGRAMOJE: "A R A S", vadovaujamas solisto muziko Vaclovo Verikailio
* Veiks minkštų ir kietų gerimų bufetas
* Gros geras orkestras

[EJIMAS: suaugusiems \$5.00, studentams ir pensininkams \$3.00

"ARAS"

Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubas

KVIEČIA VISUS DALYVAUTI...

- Arvydo Žygo paskaita apie tautosaką
- Stepo Kairio muzikinio vieneto koncertas vaisės
- Vyno ir sūrio

Iėjimas — laisva auksa
gegužės 10, šeštadienį, 3 v. po pietų, International Student Centre, 33 St. George St. Toronto, Ont.

Sekmadienį, gegužės 11, Toronto Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje lietuvių motinoms pagerbti rengiama iškilminga

MOTINOS DIENOS POPIETĖ

Kviečiame pagerbti visas lietuves motinas ir močiutes. Atsilankiusios motinos bus papuoštos gėlėmis ir pavaišintos vynu. Veiks baras. Pietų laikas: 12 - 5 v.p.p. LIETUVIŲ NAMAI

Visus maloniai kviečiame atsilankyti į sukaiktuvinį Toronto "GINTARO" ansamblio

25-čio

KONCERTA- POKYLI

š.m. gegužės 24, šeštadienį, 6 v. vakaro,

ANAPILIO salėje

PROGRAMOJE: • Visos "Gintaro" grupės — per 170 šokėjų, dainininkės ir muzikantai
• Montrealio "Gintaro" liaudies instrumentų orkestras
• Šilta vakarienė su vynu • Šokiams gros estų orkestras

Bilietai gaunami pas J. Vingeliene 536-1785 ir L. Murauskienę 763-6984 Toronto

DVIEŠIMTPENKMEČIO RENGEJŲ KOMITETAS

Kviečiame visus tautiečius į ŽYMOJO LIETUVIŲ TAUTOS RAŠYTOJO

Kristijono Donelaičio mirties 200 metų

SUKAKTIES MINĖJIMĄ

gegužės 25, sekmadienį, 3 v.p.p., ANAPILIO salėje
PROGRAMOJE: Rašytojo laureato JUOZO KRALIKAUSKO žodis, MONTREALIO jaunimo ansamblio "GINTARAS" inscenuotos Donelaičio "Metų" ištraukos

Iėjimas — laisva auksa. Dalyvaukime visi! ANAPILIO TARYBA

"Gintaro" ansamblio šokėjai" (dalis vyresniųjų grupės ir vidurinės grupės mergaitės) balandžio 27 d. šoko Buffalo mieste, Convention Centre, tautybų festivalyje. Žiūrovų buvo apie 2000. Mūsų šokėjai buvo šiltai priimti.

I "Gintaro" ansamblio 25-čio koncertą ir pokylį gegužės 24 d. bilietai prie durų nebus pardavinėjami. Todėl kviečiame paskubėti juos įsigyti. Bilietų dar galima gauti pas P. J. Vingeliene, tel. 536-1785 ir pas L. Murauskienę tel. 763-6984.

Primename, kad koncertą pavaišins ir praturtins Montrealio "Gintaro" orkestras.

Gintariečiai džiaugiasi ir dėkoja, kad dar vis atsiranda mecenatų, prisidedančių prie 25-čio su \$100. Jie yra B. ir dr. V. Kvedarai iš Hamiltono, KLB krašto valdyba, B. ir J. Danaičiai, S. ir A. Viskontai; "Paramos" kredito kooperatyvas pakauko \$300.

Jei dar atsirastų norinčių mūsų mecenatais tapti, prašome nedelsiant tai padaryti. Greitu laiku reikės pavardės perduoti spaustuvei, kad būtų paskelbtos 25-čio leidinyje. Inf.

Naujai sudaryta etninių grupių organizacijos taryba jau pradėjo savo veiklą. Vienas pirmųjų žingsnių — reikalausiti,

kad į valdžios tarnybas būtų skiriamas trečdalis etninių grupių asmenų. To ypač reikėtų televizijos ir radijo tarnybose. Taip pat ir spaudoje turėtų proporcingai atspindėti etninių grupių gyvenimą. Vadovėliuose neturėtų būti skleidžiama rasinė diskriminacija. Etninių Kanados grupių organizacijų tarybos pirmininku išrinktas italas dr. Laureano Leone.

PARDUODAMAS VASARNAMIS dvibutis (duplex) Springhurst su visais baldais ir indais. Kiekvienas butas turi po tris miegamuosius, saloną, virtuvę, prausyklą, šilumą, šaltą vanduo. Skambinti dienos metu tel. 243-1756 arba po 6 v.v. tel. 654-4813 Toronto.

MONTREAL

Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto parengimas balandžio 26 d. AV parapijos salėje praėjo labai sėkmingai. Meninę programą atliko dartiniai ir buvę lituanistinės mokyklos mokiniai. "Gintarelis" liaudies instrumentais pagrojo "Motulė mane barė" ir kitas dainas. Rasa ir Ina Lukoševičiūtės, pritarant gitarai, padainavo "Plaukia sau laivelis", "Prie lauko", "Pienė" ir "Rožė".

VIII s. mokinės R. Jaugelytė, A. Verbylaitė ir V. Lukoševičiūtė gražiai lietuvių kalba padėklamavo ilgą Mykaločičio-Putino eilėraščių "Vestuvų muzikantai". Mergaičių choras (20 asmenų), vadovaujamas seselės Teresės, padainavo "Ankstį rytą atsikėliau", "Meilės vasara", "Oi nėra niekur tokio bernelio", "Sesutėlė, pažvelk", "Baltijos vėliui", "Ar aš ne viešnelė".

Mokyklos vedėja M. Jonynienė trumpai apibūdino lietuvių mokyklos reikšmę išeivijoje. Tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėkojo už gausų atsilankymą ir mokyklos reikšmę aukomis. KLB Montrealio apylinkės valdybos narys švietimo reikalams P. Adamonis pranešė kas ir kiek aukėjo lietuvių mokyklai. Mokykla paminėjo 30 metų sukaiktį. Simboliškai sutapo ir auksos. Buvo suaukota 3.300,30 dolerių. Šocios vakarienes metu visi buvo patenkinti ir dalinosi vakaro išpužiais. "Pegaso" gan trankiai muzikai grojant, šoko net trys kartos — tėveliai, vaikai ir anūkeliai.

Mokyklos tėvų komitetas padarė pensininkams staigmeną — vietoje \$7.50 pensininkai galėjo vaistinis ir linksminis tik už \$3. Pensininkai mokyklos nepamiršo savo aukomis.

"Gintaro" ansamblis ruošiasi išvykai į Torontą, kur gegužės 24 d. montrealiečių orkestras dalyvaus torontiško "Gintaro" 25-rių metų sukaikties koncerte. Sekančią dieną, t.y. gegužės 25, Montrealio "Gintaras" atliks meninę programą Donelaičio minėjime Anapilio salėje — inscenizuos Donelaičio "Metus". A. A.

Montrealio "Tauras" dalvavo Kanados lietuvių krepšinio pirmenybėse Toronte, kuriose iškovojo pirmą vietą, nugalėję stipriausią varžovą Toronto "Vytį". "Tauras" gegužės 3 d. AV par. salėje suruošė metinį sporto balį.

Aušros Vartų pr. choras mini savo 30 metų darbo sukaiktį. Ta proga jis rengia koncertą gegužės 10 d. AV par. salėje.

Sv. Onos Draugija suruošė pietus, per kuriuos surinko \$322 Marijos paveikslui atnaujinimui ir įteikė AV par. klebonui.

Visi ruošiasi Kvebeko referendui, kuris įvyks gegužės 20 d. Lietuviai žada gausiai dalyvauti balsavime. Iš pokalbių matyti, kad dauguma lietuvių balsuos "ne" (už pasilikimą Kanados federacijoje), nors yra ir kitiap manančių, kurie balsuos "taip" (už Kvebeko nepriklausomybę). K.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 6%
Taupomasis s-tas 12%
Pensijų planas 12.25%
Term. ind. 1 m. 14.5%
Trumpal. term. ind. iki 14.75%

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės nuo 16.75%
Nekiln. turto nuo 16.25%
Čekių kredito 18.5%
Investicines nuo 17.75%

Duoda nemokamą gyvybės draudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

TORONTO

"TŽ" redakcijoje gauta ši telegrama iš Frankfurto balandžio 30 d.: "Šį rytą mirė monsinjoras Klemensas Razminas. Jutulis." Rašant šią žinią, dar nebuvo žinoma nieko tikslesnio apie Velionies mirtį. Mons. Kl. Razminas gyveno Romoje, uoliai talkindamas lietuvių radijo programoms, spaudai, ypač "T. Žiburiams". Ilgą laiką buvo arkivyskupo J. Skvirecko sekretoriumi Austrijoje. Po arkivyskupo mirties persikėlė į Romą. Su a. a. mons. Kl. Razmino mirtimi netekome uoliaus bendradarbio.

Sol. S. Ziemelytė planuoja išleisti muzikinę plokštelę. Jos viena pusė bus skirta pasauliniams kompozitoriams, kita — lietuvių. Solistei akompanuos muz. J. Govėdas. Solistė šiam užmojui tikisi paramos iš lietuvių visuomenės.

Pranciškonai kviečia lietuvių visuomenę paleisti savo atostogas Kennebunkporto vasarvietėje. Sezonas prasideda liepos 3 ir baigiasi rugsėjo 1. Vasarvietėje yra gražioje Atlanto pakrantėje su vėsinamais kambariais ir jūros vandens baseinu. Buto ir maisto kainos yra visiems priimanamos. Informacijai rašyti: Franciscan Guest House, Kennebunkport, Maine 04046, USA. Tel. (207) 967-2011.

ISNUOMOJAMAS kambarys ir virtuvė III-me augšte su baldais arti Toronto Lietuvių Namų. Pagaiddama vyresnio amžiaus. Skambinti tel. 533-4912 Toronto.

DABAR YRA GERAS LAIKAS užsakyti naujas ir atnaujinti jūsų pūkinės antklodės (kaldras) ir pagalves betkokių dydžių ir rūšių. Tel. 787-9021 Toronto.

Toronto lietuvių senjorų klubas gegužės 22 d., 1 v. p. p., Lietuvių Namuose, Gedimino salėje, ruošia klubo metines. Registruotis pas valdybos narius tel. 762-2415 arba 767-3742, sekmadienį ir ketvirtadienį — klubo patalpose. Valdyba

KLB Toronto apylinkės valdybos posėdis įvyko balandžio 30 d. Anapilyje. Į valdybą aktyviai įsijungė ir Rimas Kuliavas, kuris dėl kitų darbų iki šiol negalėjo dalyvauti posėdyje. Apie Toronto Karavaną (birželio 20-29) platų pranešimą padarė lietuvių paviljono vadovė Vida Barakauskaitė. Iškiliją lietuvaite šiais metais bus "Miss Vilnius" Violeta Adomaitė, burmistras — Ričardas Drešeris, šeimininkė — J. Bubulienė. Karavano pasai, tinką įeiti į visus paviljonus, kainuos \$6 (\$1 lietuvių išplatintų pasų eina ir Vilniaus paviljono išdą). Numatyta kreiptis ir moterų organizacija, prašant talkos ir pyragų. Tam reikaliui įgaliojta vald. narė B. Paluiytė. Išdininke padarė pranešimą apie solidarumo inaušų vajų. Galutiniai rezultatai paaiškės artimoje ateityje. Inaušus sumokėjusių pavardės bus paskelbtos spaudoje. Posėdyje dalyvavo visi 7 valdybos nariai.

"Toronto Star" 1980. V. 2 išspausdino L. Tamošausko laišką su stambia antrašte "Iraniečiai nugalėjo barbarizmą". Jame sakoma, kad iraniečiai, paimdami amerikiečius įkaitais, pasielgė kaip nusikaltėliai, o išnėkindami žuvusių amerikiečių lavonus pasirodė esą barbarai. Autorius klausia: ar tai to siekė islamiškoji revoliucija, t. y. padaryti žmones laukiniais?